

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ประสิทธิภาพในการผลิตข่าวนาปีของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ปีการผลิต 2527-2528

T098156

โดย

ศักดิ์ชาย กิจทิมล

๒๗.
ศ ๒๕๑
๑๕๑๑

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... ๒๕๑๕๐
วัน,เดือน,ปี.....

ปัญหาพิเศษฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2529

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ภาควิชา บริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน

อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ปีการผลิต 2527-28

ได้รับการตรวจสอบ และอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ว.ท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ มีนาคม พ.ศ. 2529

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

.....
(นางนิตยา ลิทธิโชค)

กรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(นางสาวอมรศรี รอดบำรุง)

หัวหน้าภาควิชา

.....
(นายบรรเลง ศรีพัฒน์อินท)

13881

๒๕ S.A. 25๒๙

๑๒พ.
๑๓๒๕๒
๒๕๒๙

ประกาศกฎประการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ก็ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือ
จากอาจารย์นิเทศา สิทธิโชค และอาจารย์อมรศรี รอดบำรุง ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และกรรมการปัญหาพิเศษ นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้รับความ
ช่วยเหลือ ทางด้านข้อมูล เป็นอย่างดี จากเจ้าพนักงานฝ่ายดินเชื้อเกษตรของธนาคารเพื่อการ
เกษตรและสหกรณ์การเกษตร หน่วยอำเภอชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณ
ทุกท่านที่ได้กล่าวมาไว้ ณ.ที่นี้

ศักดิ์ชาย กิจนิมล

10 มีนาคม 2529

คำนำ

ลินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความสำคัญมากต่อการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต สำหรับสภาวะการผลิตทางการเกษตรของประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมมี รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม และเกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีฐานะยากจน ซึ่งเป็น อุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้ ด้วยเหตุนี้ การทำลารศึกษา ถึงขั้น ประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกร ที่ได้รับลินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอ ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์ จึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญในขั้นที่สามารถทำให้ทราบ ภาวะการณ์ในด้านการผลิตของเกษตรกร ที่ได้รับลินเชื่อนั้นว่า มีการนำเงินเชื่อไปใช้ ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพในการผลิตมากน้อยเพียงใด และจาก สภาวะของเกษตรกรที่ทำการผลิตนั้น ต้องประสบกับปัญหาต่างๆในการผลิตอย่างไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลหรือผลการศึกษาที่ได้รับนี้ใช้ในขั้นอำนวยความสะดวกในการเสนอข้อมูล หรือ เป็นข้อคิดเห็นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวางนโยบายหรือมาตรการต่างๆที่ จะพัฒนาหรือปรับปรุงงานด้านการเกษตร ของประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ซึ่งในการ ทำการศึกษาและวิเคราะห์ขั้นผู้ทำการศึกษาได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี จากอาจารย์ ผู้รับผิดชอบในวิชาปัญหาพิเศษ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายลินเชื่อ ของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ในคำขอมูล และคำแนะนำ ในการคิดว่า เรียบเรียงและ ตรวจแก้ ซึ่งหากปราศจากความช่วยเหลือดังกล่าวนี้ แล้ว การศึกษารังนี้ คงประสบกับ อุปสรรคที่มากกว่านี้เป็นแน่ และผู้ทำการศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ในการทำการศึกษารังนี้

อนึ่งหากมีคำติชมประการใดซึ่งท่านผู้สนใจในการศึกษาปัญหา ในขั้นนี้ เห็นว่าจะ เป็นประโยชน์ ต่อการทำการศึกษารังนี้ประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรที่ ได้รับลินเชื่อต่อไปแล้ว ผู้เรียบเรียง ขออ้อมรับด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

(นายศักดิ์ชาย กิจทิมล)

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความสำคัญของการศึกษา	1
	วัตถุประสงค์และปัญหาที่ทำการศึกษา	3
	การตรวจเอกสาร	5
	วิธีการศึกษา	6
	สมมุติฐานและโมเดลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์	7
	นิยามศัพท์	12
	ขอบเขตการศึกษา	14
2.	สภาพทั่วไปของท้องที่ ที่ทำการศึกษา	17
	ปัญหาด้านต่างๆของท้องที่ที่ทำการศึกษา	21
3.	หลักการทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงานสินเชื่อเกษตร	29
	วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์-	
	การเกษตร	29
	ประเภทเงินกู้ และระยะเวลาชำระคืน	34
	การผ่อนเวสชาชำระคืน คิดตามชำระหนี้ และการเรียกคืนเงินกู้	40
4.	ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร จากผลการสำรวจ 43	
	ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกร	45
	สมาชิกและจำนวนแรงงานเกษตรในครอบครัว	47
	การถือครองที่ดิน และกรรไชที่ดินของเกษตรกร	49
	ทรัพย์สินทางการเกษตร ของเกษตรกร	53
	ลักษณะและประเภทของการกู้ยืมของเกษตรกร	55

บทที่

หน้า

	วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ของเกษตรกร	61
	ความสามารถ และลักษณะในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร	65
	ภาวะหนี้สินของเกษตรกร	67
	ทัศนคติด้านฐานะ ของตัวเกษตรกร และการรับการส่งเสริมแนะนำ	71
	จำนวนผลผลิตที่ได้รับ รายได้ รายจ่าย ของเกษตรกร	73
	ต้นทุนในการผลิตของเกษตรกร	79
5	สรุปผลการศึกษา และการวิเคราะห์	82
	ปัญหา	92
	ข้อเสนอแนะ	96
	บรรณานุกรม	106
	ภาคผนวก	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงลักษณะพื้นฐานของเกษตรกร	44
2	แสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวและแรงงานที่ใช้ในการเกษตรแบ่งตามขนาดการถือครอง	46
3	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ปีการผลิต 2528/2529 แยกตามขนาดพื้นที่ถือครอง	48
๔	แสดงลักษณะการใช้พื้นที่ทางการเกษตร แยกตามขนาดพื้นที่ถือครอง	50
5	แสดงทรัพย์สินทางการเกษตร ของเกษตรกร	52
6	แสดง การเข้ากู้ยืมของเกษตรกร	54
7	แสดงประเภทของการกู้ยืมของเกษตรกร	56
8	แสดงจำนวนครั้งที่เข้ากู้ยืมของเกษตรกร	58
9	แสดงวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ของเกษตรกร	60
10	แสดงความสามารถในการใช้เงินกู้ของเกษตรกร	62
11	แสดงลักษณะการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร	64
12	แสดงถึงภาวะหนี้สินของเกษตรกร	66
13	แสดงทัศนคติของเกษตรกร คำนวณฐานะของคนหลังจากรับเข้าเป็นลูกค้ำของ ธ.ก.ส.	68
14	แสดงจำนวนของเกษตรกรที่ได้รับบริการส่งเสริมแนะนำ และที่ไม่ได้รับบริการ ส่งเสริมแนะนำ	70
15	แสดงผลผลิตข้าวหน้าปีของเกษตรกร	72
16	แสดงรายได้จากการผลิตทางการเกษตร และนอกการเกษตร ของเกษตรกร	74
17	แสดงค่าใช้จ่ายต่างๆของเกษตรกร ทางการเกษตรนอกการเกษตร	76
18	แสดงต้นทุนในการผลิตแยกเป็นต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร; และพื้นที่ ในการทำการผลิต	78

ตารางที่		หน้า
19	แสดงต้นทุนสุทธิของเกษตรกรในการทำการผลิต	80
20	แสดงสรุปผลการศึกษา	85
21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ ความกลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า $T-V$ และระดับ ความเชื่อมั่นทางสถิติของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดที่มีอิทธิพลต่อผลผลิต ข้าวของเกษตรกร	88

สารบัญภาพ

	หน้า
- แผนที่ของท้องที่อำเภอปทุมเทพบุรี	28
- แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยการผลิตที่มีต่อผลผลิต	11
- แผนภาพแสดงลักษณะของเส้น Demand, Supply	ตามทฤษฎีโยเนงมูม 101

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษา

ในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งซึ่งจัดได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของประเทศก็ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม ซึ่งเราจะเห็นได้จกจำนวนประชากรร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด จะประกอบอาชีพทางการเกษตร และจากมูลค่าสินค้าที่ส่งออกในแต่ละปีที่ผ่านมา เราจะพบว่า มูลค่าส่วนใหญ่แล้วจะมาจากผลิตผลของภาคเกษตรซึ่งสามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้ไม่ต่ำกว่าปีละ หนึ่งหมื่นล้านบาท ด้วยเหตุนี้¹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ที่ผ่านมามีทุกแผนจะเน้นความสำคัญในด้านการพัฒนา ด้านการเกษตร โดยจะเน้นในด้าน การส่งเสริมเพื่อเพิ่มผลผลิต ทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณ ให้สอดคล้องกับความต้องการโดยทั่วไปของตลาดโลก และจากมูลค่า การส่งออกที่ผ่านมาเราจะเห็นได้ว่า มูลค่าส่วนหนึ่งนั้น เกิดจากปริมาณการส่งออกของข้าว ซึ่งเราถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งในทลวยชนิดซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อความเป็นอยู่ของประชากร และระบบเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศ เพราะข้าวเป็นอาหารหลักที่คนไทยเรานิยมบริโภค มาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยอดีตถึงปัจจุบันซึ่งบริโภค โดยเฉลี่ยแล้วจะมีการบริโภค 35.5 กิโลกรัม/คน/ปี และในด้านของความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ คือ ข้าวเป็นที่มาที่สำคัญของรายได้ของเกษตรกร ถ้าเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

¹ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 หน้า 219

มีรายได้อื่นๆ หรือมีรายได้อื่นๆเพิ่มขึ้น จากการทำการผลิตแล้วก็จะส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศอีกด้วย และในภาวะการปัจจุบันการผลิตข้าวได้ดำเนินไปในรูปการกำมากขึ้น แต่ประชากรภายในประเทศก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย ถ้าอัตราการเพิ่มของผลผลิตไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้มากกว่า ความต้องการของผู้บริโภค ไม่เพียงแต่ปริมาณข้าวของผู้บริโภคจะไม่เพียงพอต่อผู้บริโภคในประเทศแล้ว ยังไม่สามารถมีข้าวส่งออกนอกประเทศได้อีกด้วย จะมีผลทำให้รายได้อื่นๆ และเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำลง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาใช้ถึง ฉบับที่ 4 แล้วก็ตาม แต่สภาพการผลิตโดยทั่วไปของเกษตรกรโดยส่วนใหญ่แล้วก็ยังไม่มีประสิทธิภาพ ยังคงมีลักษณะที่เป็นตามบรรพบุรุษ และขึ้นกับสภาพธรรมชาติอยู่มาก มิได้ทำการปรับปรุง กรรมวิธีการผลิตให้มีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง การใช้เทคโนโลยี ในการผลิตก็ยังมีอยู่น้อยมาก และจากภาวะเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ระบบการผลิตแบบดั้งเดิม หรือ การผลิตเพื่อยังชีพ ซึ่งเปลี่ยนแปลงมาเป็นการผลิตเพื่อการถ้านั้น ก็จำเป็นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกรรมวิธีการผลิต เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตให้มีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งในการที่จะปรับปรุงให้การผลิตมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการคือ ที่ดิน (Land) แรงงาน (Labor) ทุน (Capital) การประกอบการ (Management) และจากสภาพการผลิต โดยทั่วไปในประเทศไทย

¹ กองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่องภาวะการผลิตและการค้าของไทย ปี พ.ศ. 2523-2524

² เศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับไร่นา ม.รามคำแหง เรื่อง "ปัจจัยการผลิต"

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดและมีปัญหามากที่สุด คือ ทุน (Capitol) เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และมีหนี้สินมาก เฉลี่ยแล้วตกประมาณครอบครัวละ 7642 บาท/ครอบครัว นอกจากนี้ยังขาดความรู้ในการใช้วิธีการผลิตสมัยใหม่ ทำให้การประกอบการไม่มีประสิทธิภาพ ผลผลิตที่ได้จึงน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และเพื่อที่จะปรับปรุงการผลิตให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ได้นั้น ต้องอาศัยความพยายาม และความร่วมมือของหลายฝ่าย รวมทั้งตัวเกษตรกรเอง ซึ่งต้องพร้อมที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ และพร้อมจะปฏิบัติตาม

และแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ คือ การช่วยจัดหาเงินทุนให้เพียงพอ กับความต้องการของเกษตรกร และเหมาะสมกับช่วงระยะเวลาต้องการใช้เงิน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำพร้อมทั้งดำเนินการส่งเสริม ควบคุมกรรมวิธีการผลิต อย่างใกล้ชิด และสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้นำเงินทุนนี้ไปใช้ในทางที่ผิดวัตถุประสงค์ และให้การผลิตมีประสิทธิภาพที่สุด

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษา ถึงลักษณะความเป็นไปของเกษตรกร ในการนำสินเชื่อไปใช้ว่าจะมีประสิทธิภาพเพียงไร สามารถก่อให้เกิดผลประโยชน์นอกเงยขึ้นได้มากน้อยแค่ไหน หรือมีปัญหาข้อบกพร่องประการใด เพื่อหาหนทางปรับปรุงแก้ไข และทำการช่วยเหลืออย่างจริงจังในโอกาสต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี ม.สุรินทร์ มีจุดมุ่งหมายคือ

- เพื่อศึกษาถึงลักษณะวิธีการดำเนินการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร

- เพื่อทราบถึงปัญหาในการผลิตของเกษตรกร ผู้ได้รับสินเชื่อ พร้อมทั้งศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการผลิต และการใช้สินเชื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

¹ พันธุ์ม ติชยมนะกุล และคณะ รายงานวิจัยเรื่องสินเชื่อในภาคเหนือของประเทศไทย

- ทราบถึงทัศนคติของเกษตรกรในค้ำ ผลของการใช้สินเชื่อในการทำการ
ผลิต

- ทราบถึงสภาพโดยทั่วไปของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- นำผลที่ได้จากการทำการศึกษ และวิเคราะห์ ตลอดจนขอเสนอแนะเพื่อ
เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นหนทางที่จะพัฒนา งานด้านการเกษตรต่อไป

1.3 ปัญหาที่จะทำการศึกษา

- ต้องการทราบว่าเกษตรกรสามารถใช้สินเชื่อได้อย่างถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์
หรือไม่ และมีประสิทธิภาพเพียงไร

- ในสภาพการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่ มักมุ่งแต่จะให้ได้รับผลตอบแทนสูง
สุด โดยมีได้คำนึงถึง การใช้วิทยาการแผนใหม่และต้นทุนการผลิตว่าจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่าย
ในการผลิตมากน้อยเพียงไร และจะคุ้มกับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่ โดยในการศึกษาจะแยก
เป็นปัญหาด้านการผลิต , การตลาด, บุคคลากร, ตัวเกษตรกร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำการศึกษา

- ทราบถึง ต้นทุน รายได้ รายจ่าย รายได้สุทธิ ผลผลิต จากการทำ
การผลิตของเกษตรกร รวมถึงภาวะหนี้สินของเกษตรกรแต่ละราย

- เพื่อทราบถึง ลักษณะ และวิธีการผลิตในสภาพของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อ
ว่าได้นำไปใช้ได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ เพียงไร

- ทราบถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

- ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคต่างๆในการผลิตของเกษตรกรเพื่อหาทางแก้ไข
ปรับปรุง และส่งเสริมได้อย่างถูกต้อง

- ทราบถึงปัญหาที่ได้ประสบจากการทำการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางต่อ
ผู้สนใจศึกษาในครั้งต่อไป

1.5 การตรวจเอกสาร

- นายสมนึก ศรีปลั่ง ศึกษาปัจจัยขั้นการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรใน จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2524/2525 สรุปได้ว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตไร่ละ 614.49 บาท แบ่งเป็น ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด 171.27 บาทไม่เป็นเงินสด 369.07 บาท และต้นทุนคงที่เป็นเงินสด 12.38 บาท ไม่เป็นเงินสด 121.77 บาท

- นายสุรชัย เทพด้วง ติดตามการใช้สินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์เกษตร ลาดกระบัง กรุงเทพฯ ปีการผลิต 2527 สรุปได้ว่าสินเชื่อที่สมาชิกนำไปทำการผลิตนั้น สามารถเพิ่มรายได้ ผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นได้ และถ้าสมาชิกไม่ได้รับความช่วยเหลือค้ำ สินเชื่อแล้ว ก็ไม่อาจจะดำเนินการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้

- กองเศรษฐกิจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ภาวะการผลิตและการค้าข้าวไทย ปี พ.ศ.2523-2524

ปัจจุบันการผลิตข้าวดำเนินรูปการค้ามากขึ้น แต่ก็มี การเพิ่มช่องประชากร ซึ่งก็มีผลได้ ปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าอัตราการเพิ่มของผลผลิตไม่มากกว่าการเพิ่มของ ความต้องการบริโภคแล้ว จะมีผลต่อปริมาณการบริโภคในประเทศและปริมาณการส่งออก ซึ่ง จะส่งผลโดยตรงต่อ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

- นายวิเศษฐ์ ศิริวานิชกุล ศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการผลิตข้าว นาปีของเกษตรกร ต.คลองจิก อ.บางปะอิน จ.อยุธยา ปีการผลิต 2526/2526 สรุปได้ว่า เกษตรกรมีต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ จำนวน 634.26 บาท, ได้รับผลผลิต 19.58 ถังต่อไร่, รายได้จาก การขายข้าว 567.04 บาทต่อไร่, มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนผันแปรเท่ากับ 23.47% ต่อต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ -10.60% แสดงว่าขาดทุน 10.60 บาทต่อ ไร่ ซึ่งมีปัญหามาจาก ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ และไม่มีการปรับปรุงดิน, ขาดการชลประทาน, ราคาข้าวตกต่ำ ขาดความรู้ด้านข่าวสารการตลาด, ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง

- นางสาวนงนุช วิหกเทียร การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ต.ลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการเพาะปลูก 2523-2524 สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในปริมาณผลผลิตของข้าว ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยค่าปัจจัยการผลิต และค่าจ้างแรงงาน

งาน จึงสันนิษฐานไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงของปริมาณผลผลิต เกิดจากปัจจัยอื่น ที่นอกเหนือจากปัจจัยดังกล่าว เพราะเมื่อทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของสัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิต แต่ละชนิดโดย T-Test ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยการผลิต และค่าจ้างแรงงานไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6 วิธีการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาถึงด้านประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับเงินเชื่อในการผลิต 2527/2528 นี้สถานที่ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูล คือ

- ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการขอสัมภาษณ์ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ผู้ซึ่งเป็นลูกข้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร .

- ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการทำการรวบรวมจากหน่วยงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประจำ อ.ชุมพลบุรี , ที่ว่าการอำเภอชุมพลบุรี , ห้องสมุดของสถานที่ราชการต่างๆ

- การสุ่มตัวอย่าง ผู้ทำการศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยสุ่มจากตำบลทั้งหมดทุกใน อ.ชุมพลบุรี ซึ่งมีจำนวน 7 ตำบล ได้ทำการสุ่มมาเพื่อทำการศึกษา 5 ตำบลและได้จำนวนตัวอย่างของประชากรจำนวน 70 ตัวอย่าง ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังนี้คือ

ตำบลชุมพลบุรี	จำนวน	16	ตัวอย่าง
ตำบลไพรขลา	จำนวน	22	ตัวอย่าง
ตำบลชะวีก	จำนวน	5	ตัวอย่าง
ตำบลศรีณรงค์	จำนวน	14	ตัวอย่าง
ตำบลเมืองบัว	จำนวน	13	ตัวอย่าง
รวม		70	ตัวอย่าง

หลังจากทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทราบถึง จำนวนตำบล และประชากรที่จะทำการศึกษาแล้วก็จะทำการออกสำรวจเกษตรกร เพื่อ รวบรวมข้อมูลต่อไป

- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์ Interview schedule ซึ่งแบ่งออกเป็น

3 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมส่วนตัวของเกษตรกร
 ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม , การใช้ไปของ
 สินเชื่อ
 ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลด้าน ต้นทุนการผลิตข้าวในปี และทรัพย์สินทางการเกษตร

- การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ นั้น มาทำการศึกษาและวิเคราะห์หาค่า
 ประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรผู้ได้รับสินเชื่อ โดยใช้วิธีทางสถิติ คือ
 การหาค่า Mean และตารางการลงตาราง (Tabulation)
 สำหรับการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยในการผลิตนั้น จะทำการวิเคราะห์
 โดยใช้วิธี Cobb Douglas

สมมุติฐานและโมเดลการวิเคราะห์

ผลผลิตข้าวของเกษตรกรนั้น จะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยในการผลิตซึ่งประกอบด้วย
 ขนาดของพื้นที่เพาะปลูก แรงงาน บัญย ต้นทุนคงที่ ซึ่งในการดำเนินการผลิตจะมีประ
 สิทธิภาพหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกปัจจัยการผลิตต่างๆ ในปริมาณที่เหมาะสม

เค้าโครงทางทฤษฎี

ในการผลิต ผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ถือได้ว่า เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
 รูปร่างของทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการ
 ซึ่งเมื่อนำมารวมกันในอัตราส่วน ต่างๆ ก็จะทำให้เกิดผลผลิตจำนวนหนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ผลผลิต และปัจจัยการผลิตนี้ เรียกว่า ฟังก์ชันการผลิต (production Function)

* ฟังก์ชันการผลิตนี้ จะให้รายละเอียดของปริมาณผลิตผลที่จะได้รับ เมื่อมีการใช้ปัจจัยต่างๆร่วมกันจำนวนหนึ่งในระยะเวลายาวหนึ่ง โดยมีคุณสมบัติต่างๆทางเคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา ของปัจจัยการผลิตเหล่านั้น เป็นตัวกำหนดชนิดและปริมาณของผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งเขียนในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ แสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2, \dots, X_n)$$

โดยกำหนดให้

Y = ผลผลิต

X_1, X_2, \dots, X_n = ปัจจัยการผลิตต่างๆที่ใช้ในการผลิต

โมเดลการวิเคราะห์

จากรูปสมการการผลิตทางที่คณิตศาสตร์แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตและผลผลิต นั้นมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น Cobb-Douglas หรือ Power function Quadratic form, Spillman function, Square root form Resistance formular เป็นต้น และในการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อในเขตอำเภอบึงสามพัน จ.สุรินทร์ จะเลือกใช้สมการการผลิต แบบ Cobb Douglas function เพราะ

- สมการนี้มีความเหมาะสมกับสภาพการผลิตที่เป็นจริงมากที่สุด คือปัจจัยในการผลิตทุกชนิด จะมีส่วนก่อให้เกิดผลิตผล ซึ่งจะสอดคล้องกับ การลดน้อยถอยลงของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด (Law of Diminishing return)

- ผลบวกของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (Independent Variable) จากการคำนวณจะชี้ให้เห็นลักษณะของความสัมพันธ์ของปัจจัยการผลิตที่มีต่อผลผลิตที่ได้รับ

รูปแบบสมการ Cobb-Douglas function นี้ Charis W. Cobb และ Paul H. Douglas เป็นผู้คิดค้น และใช้วิเคราะห์หาผลิตภาพการเพิ่มของ

* มนูญ พาหิระ ทฤษฎีราคา กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513

แรงงานและต้นทุนในก้านหัตถกรรม ของสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี ค.ศ. 1899-1922 และ ต่อมาได้มีการประยุกต์ เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์หาผลิตภาพเพิ่มของปัจจัยต่างๆในการผลิตทางการเกษตรซึ่งมีรูปสมการดังนี้

$$Y = aX^b$$

Y = ผลผลิต

X = ปัจจัยในการผลิต

b = ค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งเป็นค่าความยืดหยุ่น

สำหรับในกรณีที่มีปัจจัยการผลิตหลายชนิดจะเป็น

$$Y = aX_1^{b_1} X_2^{b_2} \dots X_i^{b_i} \dots X_n^{b_n}$$

ในการวิเคราะห์ Cobb Douglas Production Function ได้ทำการ
แปลงรูปเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Log transformation) ได้สมการ
ดังนี้

$$\text{Log } Y = \text{Log } a + b_1 \text{Log } X_1 + b_2 \text{Log } X_2 + b_3 \text{Log } X_3 + b_4 \text{Log } X_4$$

กำหนดให้ Y = ผลผลิตข้าวของเกษตรกรทั้งหมด

X₁ = จำนวนไร่ของที่ดินทั้งหมดที่ใช้ปลูกข้าว (นาปี)

X₂ = แรงงานที่ใช้ทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยแรงงานแลดเปลี่ยนแรงงานรับจ้าง หน่วยเป็น บาท

X₃ = มูลค่าของปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี

X₄ = มูลค่าต้นทุนคงที่ทั้งหมด อันได้แก่ ค่าสีกหรือ หรือค่าเสื่อมราคา

ดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีที่ดินตามขนาดที่ใช้ทำการผลิตจริง (บาท)

ในสมการรูป Cobb-Douglas นี้หาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient) ของแต่ละปัจจัยในการผลิตนั้นก็คือค่าความยืดหยุ่น (Elasticity) ซึ่ง จะแสดงให้เห็นว่า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยชนิดหนึ่ง ขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ โดย ให้การใช้ปัจจัยอื่นคงที่แล้วผลผลิตจะเปลี่ยนไปกี่เปอร์เซ็นต์ และผลรวมของค่าความยืดหยุ่น นี้ก็จะแสดงถึงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิต (Return to Scale) จากการใช้ปัจจัย การผลิตทั้งหมดซึ่งมีผลต่อผลผลิตว่าอยู่ในลักษณะใดใน 3 ลักษณะดังนี้

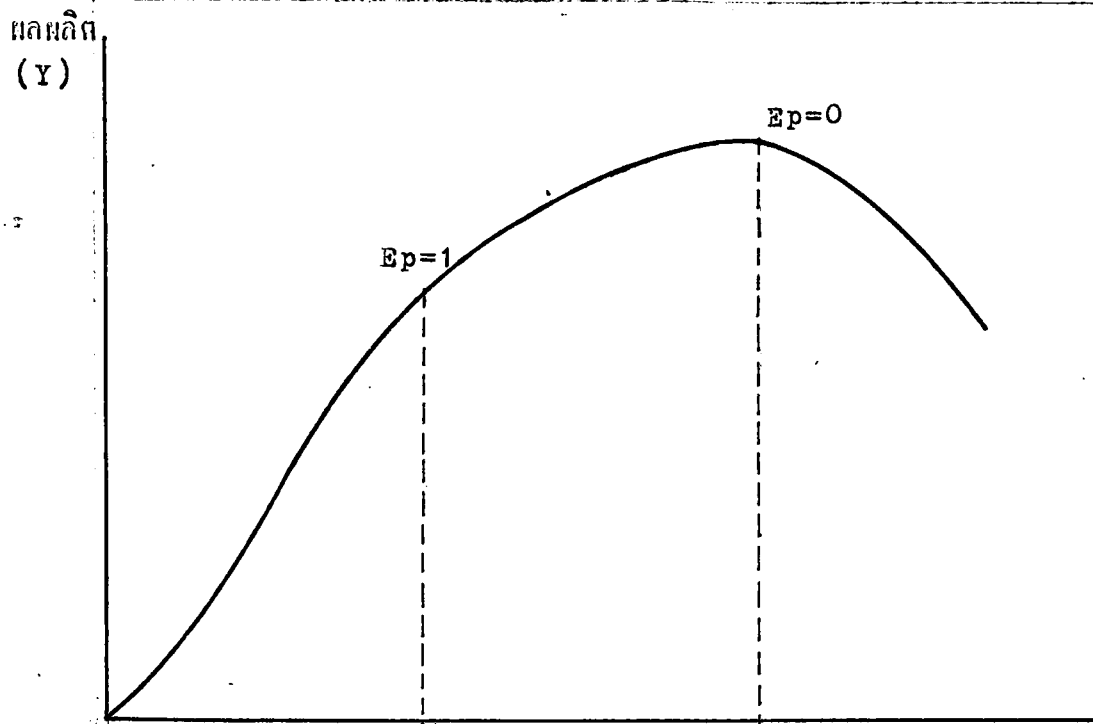
1. ฟังก์ชันการผลิตคงที่ (Constance Return to Scale) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงถ้าได้มีสารเพิ่มปัจจัยการผลิตเข้าไปจะมีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนคงที่ หรือมีค่าความยืดหยุ่น (Elasticity) เท่ากับ 1 ซึ่ง ณ จุดนี้ ค่าของปัจจัยการผลิตเพิ่มจะเท่ากับมูลค่าเพิ่มผลผลิต ($E_p = 1$)

2. ฟังก์ชันการผลิตเพิ่มขึ้น (Increasing Return to Scale) แสดงถึงว่าเมื่อได้มีการเพิ่มปัจจัยการผลิตเข้าไปจะมีผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และอัตราส่วนของการเพิ่มผลผลิตทั้งหมดจะมากกว่าการเพิ่มปัจจัยการผลิตทั้งหมด หรือมีค่าความยืดหยุ่นมากกว่า 1 ($E_p > 1$) ซึ่งหมายถึงการผลิตรายอยู่ในจุดที่ผลผลิตส่วนเพิ่ม (marginal product) จะเพิ่มมากกว่าผลผลิตเฉลี่ย (average product) นั่นคือ $MP > AP$ จนถึงจุดที่ AP สูงสุด จะทำให้ $MP = AP$ ซึ่งเป็นจุดแบ่งขั้นการผลิตขึ้น Increasing Return

3. ฟังก์ชันการผลิตลง (Decreasing Return to Scale) แสดงให้เห็นถึง เมื่อเพิ่มปัจจัยการผลิตเข้าไปจะมีผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลง ซึ่งเป็นไปตามกฎการลดน้อยลง (Law of Diminishing Return) หรือมีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 $E_p < 1$ ซึ่งหมายถึงการผลิต ณ จุดนี้ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยลดลง และผลผลิตเพิ่มจะมีค่าน้อยกว่า ผลผลิตเฉลี่ย ถ้า MP จะลดลงเรื่อยๆ จนในที่สุด MP จะเท่ากับศูนย์และค่าความยืดหยุ่นจะมีค่าเท่ากับศูนย์เช่นกัน ณ จุดนี้ผลผลิตรวมสูงสุด ถ้าหากมีการลดน้อยลงกว่านี้ ถ้าผลรวมของความยืดหยุ่นติดลบ ก็จะอยู่ในช่วง (Negative Return to scale)

ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงได้ด้วยภาพดังนี้

แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยการผลิตที่มีผลผลิต

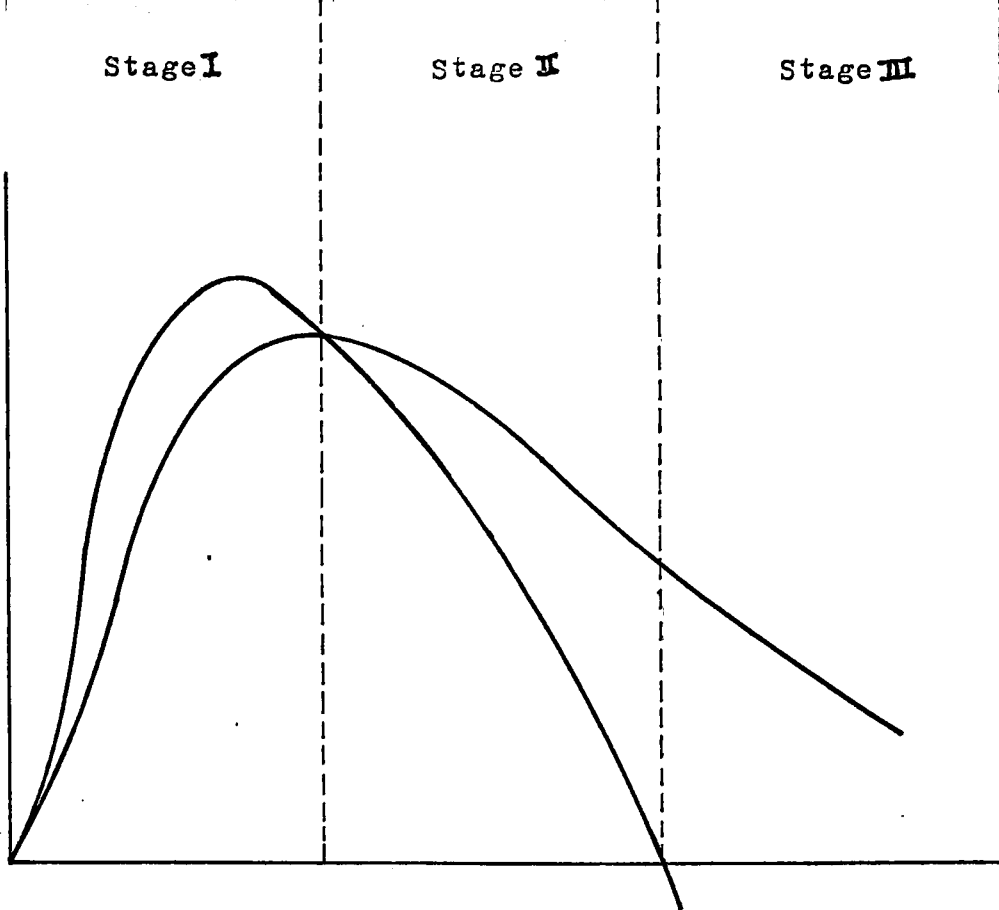

Stage I

Stage II

Stage III

ผลผลิต (Y)

Increasing

Decreasing

Negative

นิยามศัพท์

สินเชื่อ (Credit)

มาจากคำภาษาละติน "เครโด" (Credo) หรือในภาษาสันสกฤตคือ "เครด" แปลว่า "ความเชื่อ" "ข้าพเจ้าเชื่อ" ในทางเศรษฐศาสตร์หมายถึง ความเชื่อถือซึ่งทำให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของ (goods) หรือบริการ (Service) หรือเงิน (Money) จำนวนหนึ่งเพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

ประเภทของสินเชื่อ

สินเชื่อ (Credit) แบ่ง 2 ประเภท

- สินเชื่อเพื่อการบริโภค (Consumptive) มิได้ใช้ในการผลิตโดยตรง เช่น ซื้อสินค้าอุปโภค บริโภคต่างๆ จึงไม่ก่อให้เกิดผลทางรายได้ให้เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นไปในทางที่สนองความต้องการของผู้ใช้สินเชื่อ

-สินเชื่อเพื่อธุรกิจ จะใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์อภยขึ้นได้ (Productive) สามารถเพิ่มผลผลิตรายได้และชำระคืนได้จากผลการประกอบ ธุรกิจนั้น (Self Liquidation)

สินเชื่อเพื่อการเกษตร

หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกร เพื่อช่วยให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม และช่วยในการผลิตจำหน่ายผลผลิต ซึ่งอาจอยู่ในรูปของ ตัวเงิน หรือสิ่งของ (พันธุ์พืช, สัตว์, ปัจจัยผลิตอื่นๆ)

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง การจัดสรรที่ดินหรือแบ่งส่วนที่ดิน ให้เกษตรกรมีที่ทำกินเท่าเทียมกัน โดยแบ่งส่วนจากผู้มีที่ดินมากไปให้แก่ผู้มีที่ดินน้อย หรือไม่มีที่ดิน ทำกิน หรือเรียกสั้นๆว่า "กระจายสิทธิการถือครองที่ดิน"

ประสิทธิภาพ

หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน

เกษตรกร	หมายถึง ผู้ที่ได้รับสินเชื่อเพื่อการผลิตข้าวนาปี ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์
ปัจจัยการผลิต	หมายถึง สิ่งต่างๆที่จำเป็นต่องใช้ในการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตออกมาอันได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ ที่ดิน แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องจักรกลต่างๆ รวมถึง เงิน
ต้นทุนผันแปร	หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยผันแปร ซึ่งสามารถเพิ่มลดหรือเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ . หรือเปลี่ยนแปลงตามจำนวนผลผลิตที่ต้องการจะผลิตได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าจ้างแรงงานต่างๆ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
ต้นทุนคงที่	หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับปัจจัยคงที่ต่างๆซึ่งกำหนดไว้ให้มีการเปลี่ยนแปลง ตามขนาดการถือครองอันได้แก่ค่าสึกหรอหรือค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีที่ดินตามขนาดที่ใช้ทำการผลิตจริง

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาค้นประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกร ที่ได้รับสินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2527/2528

การดำเนินการศึกษาจะทำเฉพาะในเขต อ.ชุมพลบุรี ซึ่งเป็นท้องที่ ซึ่งทางราชการกำลังดำเนินงานในด้านการศึกษาปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรที่ทำกินเท่าเทียมกัน และเป็นที่ส่วนหนึ่งของทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 7 ตำบล , 97 หมู่บ้าน , พื้นที่ทำนาทั้งหมด 273,287 ไร่ จำนวนเกษตรกรทั้งหมด 9255 ครอบครัว

- ประชากร ประชากรที่ทำการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ผลิตข้าวนาปี ซึ่งเป็นสมาชิกของทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ เท่านั้น

ตารางการปฏิบัติงาน

	ก.ก.	ส.ก.	ก.ช.	ต.ก.	พ.ช.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
ศึกษารวบรวมจากเอกสารและ ห้องสมุด	-----								
เสนอหัวข้อ		-----							
เสนอโครงการเตรียมการและ สร้างแบบสอบถาม			-----						
พิมพ์แบบสอบถาม			-----						
เก็บรวบรวมข้อมูล				-----					
วิเคราะห์ข้อมูล					-----				
เขียนรายงาน และพิมพ์							-----		

งบประมาณของโครงการ

1. ค่าพาหนะ	350	บาท
2. ค่าพิมพ์แบบสอบถาม	200	บาท
3. ค่าพิมพ์รายงานผลการวิจัย	700	บาท
4. ค่ากระดาษและเม็กริเยว	200	บาท
5. ค่าไปรษณีย์	80	บาท
6. ค่าวัสดุอุปกรณ์	100	บาท
7. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	100	บาท
รวมทั้งสิ้น	1730	บาท

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

เริ่มดำเนินงานวิจัย	1	กรกฎาคม พ.ศ. 2528
สิ้นสุดการดำเนินงานวิจัย	28	กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529
รวมระยะเวลาดำเนินงาน	8	เดือน

ผู้ร่วมดำเนินงานวิจัย

1. อาจารย์นิศยา สิทธิโชค	อาจารย์ที่ปรึกษา
2. อาจารย์อมรศรี รอดบำรุง	กรรมการปัญหาพิเศษ
3. นายศักดิ์ชาย กิจนิมิต	ผู้ดำเนินการวิจัย
4. พนักงานสินเชื้อฉ.ศ.ส. หน่วยอำเภอชุมพลบุรี	ผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของท้องที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ. ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์

1. สภาพภูมิศาสตร์ สภาพภูมิประเทศ และเขตติดต่อ

อำเภอชุมพลบุรี ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดสุรินทร์ ลักษณะพื้นที่เป็นลักษณะพื้นที่ที่เป็นลักษณะค่อนข้างราบเรียบ เป็นทุ่งเวียงกว้างใหญ่ เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาด

ระหว่างลำแม่น้ำมูลกับลำพลับพลา เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ สภาพดินเป็นดินปนทรายมีอาณาเขตโดยรอบดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีลำน้ำพลับพลาเป็นเส้นแบ่งเขต

- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์มีลำน้ำมูลเป็นเส้นแบ่งเขต

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์มีห้วยลำห้วยเป็นเส้นแบ่งเขต

2. สภาพดินฟ้าอากาศ

ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม และตกหนักมากในเดือนกรกฎาคม จนถึงเดือนเมษายน อากาศจะเย็นและแห้งแล้วตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และจะร้อนและแห้งแล้งมาก ระหว่างเดือนมีนาคม - เดือนเมษายน

แม่น้ำสำคัญ

- ลำน้ำมูล เป็นแม่น้ำที่ไหลมาจากภูเขาบรรทัดในดงพญาเย็น จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านอำเภอชุมพลบุรี ทางตอนใต้ ผ่านอำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี แล้วผ่านจังหวัดศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ลงสู่แม่น้ำโขง

- ลำพลับพลา ไหลจากอำเภอเข็กภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามผ่านทาง
ทิศเหนือ ของอำเภอชุมพลบุรี ลงสู่ลำน้ำมูลในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ลำน้ำทั้งสองสายนี้มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของชาวชุมพลบุรี เป็นอย่างมาก ซึ่ง
การประกอบอาชีพเกษตรกรรมนอกจากอาศัย สภาพดินน้ำอากาศแล้ว ยังต้องอาศัยน้ำจาก
ลำแม่น้ำทั้งสองนี้จนบางครั้งเป็นส่วการสำคัญที่ก่อให้เกิดอุทกภัยแก่จังหวัดสุรินทร์ โดยเฉพาะ
อำเภอชุมพลบุรี สาเหตุเพราะปลายฤดูฝน ฝนตกหนาแน่นระหว่างเดือนกันยายน น้ำในลำ
น้ำมูลมีระดับสูงขึ้น จนไหลบ่าเข้าทุ่งราบ และเมื่อปะทะกับน้ำจากลำพลับพลา ก็จะทำให้
เกิดสภาพน้ำท่วมทุ่งทั่วไป มีระดับสูงประมาณ .50 - 2.05 เมตร และท่วมประมาณ
15-20 วัน ด้วยเหตุนี้บริเวณทุ่งกุลาร้องไห้เขตอำเภอชุมพลบุรี จึงขาดแคลนน้ำในต้นฤดู
ฝน และจะถูกน้ำท่วมในตอนปลายฤดูฝน ซึ่งเป็นผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูกาลเพาะ
ปลูก เพราะฝนไม่ตกถูกต้องตามฤดูกาล ทำให้การเพาะปลูกพืชต้องล่าช้าและจะเกิดน้ำ
ท่วมในปลายฤดูฝน ทำให้มีผล และกินข้าวของราษฎรต้องเสียหาย

3. การคมนาคม

ก. การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอกับจังหวัด โดยทางรถยนต์ระยะ
ทางประมาณ 90 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง 30 นาที สภาพ
ทางคมนาคม แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

- จากถนนลาดยาง ทางหลวงแผ่นดินสายสุรินทร์-ร้อยเอ็ด ระยะ
ทาง 58 กิโลเมตร และ

- จากทางแยกสายสุรินทร์-ร้อยเอ็ด ไปทางทิศตะวันตกสู่อำเภอ
ชุมพลบุรี ระยะทาง 32 กิโลเมตร ึ่งอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จ
ประมาณ เดือน เมษายน 2526

ข. การคมนาคม ระหว่างอำเภอกับหมู่บ้านในท้องที่ตำบลต่างๆได้แก่
ทางหลวงชนบท ทางหลวงจังหวัด และทาง ข.ท.ช. ซึ่งส่วนมากเป็นทางลูกรัง และ
บางสายก็เป็นดินซึ่งสภาพโดยทั่วไปไม่ค่อยสะดวกสบายโดยเฉพาะฤดูฝน ทำให้ราษฎรได้รับ
ความลำบากมากในการคมนาคม

4. จำนวนพลเมือง จำแนกออกเป็น

ชาย จำนวน 25,230 คน
 หญิง จำนวน 25,196 คน
 รวมทั้งสิ้น จำนวน 50,434 คน

ราษฎรส่วนมากพูดภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษาไทยโคราช

5. การปกครอง

อำเภอชุมพลบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 97 หมู่บ้าน

ดังนี้

1. ตำบลชุมพลบุรี	มี	15	หมู่บ้าน
2. ตำบลนาหนองไผ่	มี	13	หมู่บ้าน
3. ตำบลไพรขลา	มี	15	หมู่บ้าน
4. ตำบลศรีณรงค์	มี	11	หมู่บ้าน
5. ตำบลชะวีก	มี	12	หมู่บ้าน
6. ตำบลเมืองบัว	มี	14	หมู่บ้าน
7. ตำบลสระซูด	มี	11	หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

- สุขาภิบาลมี 1 แห่ง คือสุขาภิบาลชุมพลบุรี
- สภาตำบลมี 7 แห่ง

1. สภาตำบลชุมพลบุรี	2. สภาตำบลไพรขลา
3. สภาตำบลนาหนองไผ่	4. สภาตำบลศรีณรงค์
5. สภาตำบลเมืองบัว	6. สภาตำบลชะวีก
7. สภาตำบลสระซูด	

6. อาชีพ

อาชีพหลัก ประชาชนชาวอำเภอชุมพลบุรี ประมาณ 90% ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม คือ การทำนา ซึ่งพื้นที่คือโครงการทำนาประมาณ 273,287 ไร่ จำนวนครอบครัว 9,148 ครอบครัว

อาชีพรอง มีการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ เป็ด ไก่ การเลี้ยงไหม และค้าขายซึ่งเป็นธุรกิจเล็ก

7. การศึกษา

อำเภอชุมพลบุรี มีโรงเรียนมัธยม คือ โรงเรียน ชุมพลวิทยาสรรค์ และโรงเรียนเมืองบัววิทยา รวมจำนวนครูมัธยมทั้งสองโรงเรียน 36 คน

จำนวนนักเรียน	575	คน		
โรงเรียนประถมศึกษา	50	โรง	ครู	429 คน
จำนวนนักเรียน	10,264	คน		

8. การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

มีวัด	12	แห่ง
สำนักสงฆ์	26	แห่ง
พระภิกษุ	197	รูป
สามเณร	150	รูป
โรงเรียนปริยัติธรรม	19	โรง

9. การสาธารณสุข

- มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ	1 แห่ง	จำนวน 10 เตียง
- สถานีอนามัย	8 แห่ง	เจ้าหน้าที่ 20 คน
- อนามัยอาสา	8 แห่ง	

- 10. การรักษาความสงบและความปลอดภัย มีสถานีตำรวจ 2 แห่งคือ
 - สถานีตำรวจภูธรอำเภอบัว 1 แห่ง กำลังเจ้าหน้าที่ 52 นาย
 - สถานีตำรวจภูธรตำบลเมืองบัว 1 แห่ง กำลังเจ้าหน้าที่ 15 นาย

11. ความมั่นคงของชาติ

หมู่บ้าน อพย. จำนวน 1 หมู่บ้าน ที่บ้านขาด หมู่ที่ 3 ตำบลเมืองบัว อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์ และกำลังจะจัดตั้งอีกในปีงบประมาณ 2526 ได้แก่ บ้านสระซูด ดงสำราญ บ้านม่วงน้อย ตำบลสระซูด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์

ปัญหาด้านต่างๆของอำเภอยางชุมน้อย ทอประมวลสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการปกครอง

สิ่งที่กล่าวแล้วว่า อำเภอยางชุมน้อย เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบกว้างใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ที่เรียกว่า หุบภูเขาร่องไห เมื่อศึกษาจากแผนที่จะเห็นได้ว่าเขตการปกครองแต่ละตำบล จะเสี่ยงกันเป็นแถว จากทิศตะวันออกไปสู่ทิศตะวันตก โดยเริ่มตั้งแต่ตำบลไพรขลา ติดเขตอำเภอน้ำขุ่น ตำบลนาหนองไผ่ , ตำบลยางชุมน้อย , ตำบลศรีณรงค์ ตำบลชะวี, ตำบลเมืองบัว ไม่จดตำบลสระซูด ซึ่งจดอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์ จึงเป็นผลให้หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านอยู่ห่างไกลกัน การคมนาคมไม่สะดวก หมู่บ้านห่างไกลตัวอำเภอประมาณ 34 กิโลเมตร กำลังเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายปกครอง และตำบลไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากร การออกหอบปะเชื่อมเชื่อมราษฎร เพื่อถามทุกข์สุข ไม่สามารถเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่หนักหน่วงที่สุด ได้แก่ ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณชน การแย่งกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน

2. ด้านการศึกษา และสังคม

ส่วนมากราษฎรในอำเภอยางชุมน้อย มีระดับการศึกษาในชั้นต่ำ จึงเป็นผลให้การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ของทางราชการไม่ค่อยได้ผลตามเป้าหมายซึ่งทางการควรที่จะแก้ปัญหาเพื่อยกระดับการศึกษาของราษฎรให้สูงขึ้นกว่านี้ ปัญหาการศึกษาที่ประสบอยู่ใน

ขณะนี้ได้แก่

1. โรงเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. หมู่บ้านห่างไกลการคมนาคมไม่สะดวก นักเรียนจากหมู่บ้านต้องเดินไปเรียนอีกหมู่บ้านหนึ่ง
3. อัตราครูไม่สมดุลกับจำนวนนักเรียน
4. ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน

3. ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำนาปลูกข้าว แต่เนื่องจากสภาพท้องที่เป็นที่ราบกว้างใหญ่ ที่ดิน เป็นดินปนทราย ในฤดูฝนน้ำจะท่วมเป็นบริเวณกว้าง ฤดูแล้งน้ำจะลด และแห้งแล้งอย่างรวดเร็ว บางครั้งฝนไม่ตกถูกต้องตามฤดูกาล ทำให้ราษฎรมีรายได้จากผลผลิตการเกษตรไม่แน่นอน หมู่บ้านห่างไกลจากตัวอำเภอประกอบด้วยถนนส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรังซึ่งชำรุดง่าย ทำให้ เป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงที่จำหน่ายผลผลิตออกมาขายยังอำเภอ ราษฎรจึงถือเอาความสะดวกเป็น สำคัญ โดยซื้ออำเภอใกล้เคียงเป็นหลักที่จะขายผลผลิตของตน เป็นผลให้เศรษฐกิจส่วนรวมของอำเภออยู่ในเกณฑ์ต่ำ

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความหมาย " การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม" หมายถึง การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม รวมถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อ หรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตัวเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินนั้นเป็นของตนเอง หรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกร ได้เข้าซื้อ เข้าหรือเช่าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือ ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากร และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้ เกิดผลดียิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

เกษตรกรรม หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยง-
สัตว์น้ำ และกิจการอื่น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กำหนด โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เกษตรกร หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

สถาบันเกษตรกร หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์กรเกษตร ชุมนุม
สหกรณ์ การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

เจ้าของที่ดิน หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตัวเอง หมายความว่า เจ้าของที่ดิน
ผู้ซึ่งดำเนินการผลิตด้านเกษตรกรรมด้วยตนเอง โดยเป็นผู้ลงทุน และได้ประโยชน์จากการ
ผลิตนั้นโดยตรง และไม่เป็นผู้ให้เช่าที่ดินนั้น

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สถาบันที่เกี่ยวข้อง

1. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเป็นกรรมการ
และเลขานุการ
2. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีฐานะเทียบเท่ากรม มีเล-
ขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเป็นหัวหน้าสำนักงาน ขึ้นตรงต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรียกโดยชื่อว่า "ส.ป.ด."
3. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรม
การ
4. สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นหัวหน้าสำนักงาน
งานดำเนินการปฏิบัติ

งานด้านการปฏิบัติ

1. ดำเนินการจัดหาที่ดิน เพื่อมาทำการปฏิรูป

1.1 โดยรัฐจะดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืน จากผู้มีที่ดินไม่ได้ทำประโยชน์ หรือมีที่ดินเกินกว่าพระราชบัญญัติปฏิรูป ฯ กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กำหนดให้บริเวณที่ได้ออกพระราชกฤษฎีกา เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้วดังกล่าวนี้

ก. ครอบครัวยุติกันจะมิตินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้ไม่เกิน 20 ไร่
ข. ครอบครัวยุติกันจะมิตินเพื่อใช้ในการเกษตรกรรมด้วยตนเองได้ไม่เกิน 50 ไร่

ค. ครอบครัวยุติกันจะมิตินเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม ด้วยตนเอง โดยใช้ในการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ ครอบครัวยุติกันได้ไม่เกิน 100 ไร่

ง. เจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จะจำหน่าย หรือก่อให้เกิดภาวะติดพันในที่ดินนั้นไม่ได้ ภายใน 3 ปี นับแต่ได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ฯ มาบังคับใช้

1.2 โดยรัฐจะนำที่ดินของรัฐ เช่น ป่าสงวน ฯ ที่หมดสภาพเป็นป่าแล้ว มาปฏิรูปฯ เพื่อให้เกษตรกรเข้าทำกินหรืออยู่อาศัย (ปัจจุบันในการปฏิรูปที่ดิน ฯ จะจัดหาที่ดินในข้อ 1,2 คือจัดหาที่ดินของรัฐมาทำการปฏิรูป เพื่อรัฐยังไม่งบประมาณเพียงพอที่จะจัดซื้อหรือเวนคืน จากเจ้าของที่ดินได้ทั้งหมด เพราะฉะนั้น ในทางปฏิบัติ ในข้อ 1.1 คือการจัดซื้อหรือเวนคืน จากเอกชนจึงมีอยู่มาก

2. จัดแบ่งที่ดินในบริเวณปฏิรูปฯ เป็นแปลงๆ

เมื่อได้ที่ดินที่จะทำการปฏิรูปเรียบร้อยแล้ว ก็ดำเนินการ แบ่งที่ดินออกเป็นแปลงๆ โดยจัดใหม่ที่ดินขนาดใหญ่ และดินขนาดเล็กๆ เพื่อสะดวกในการคมนาคม และการจัดระบบชลประทาน

3. กัดเลือกเกษตรกรกลางแปลง

เพื่อจัดแปลงที่ดินพร้อมกันทำแผนที่ แต่ละแปลงเรียบร้อยแล้ว ก็จะดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร เพื่อเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ละแปลง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการพอสังเขปดังนี้

3.1 รับสมัครเกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าทำประโยชน์

3.2 กัดเลือกเกษตรกรที่เข้าหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ เช่น เป็นเกษตรกรซึ่งไม่มีที่ดินทำกิน เป็นเกษตรกรที่ทำประโยชน์ด้วยตนเอง หรือเป็นเกษตรกร ที่มีถิ่นฐานหรือภูมิลำเนาในเขตปฏิรูป ฯ เป็นต้น

3.3 จัดเกษตรกรที่ผ่านหลักเกณฑ์ แล้วลงในแปลงต่างๆที่จัดไว้ และให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในแต่ละแปลง

3.4 ชดเชยค่าบุกเบิก, ค่าพืชผลต่างๆที่ลงไปแล้ว แก่เกษตรกรที่ไม่ได้รับคัดเลือกลงในแปลงนั้นๆ

3.5 จัดให้มีการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในบริเวณเดียวกัน เพื่อไม่ให้ผู้อยู่อย่างกระจัดกระจาย และจัดให้มีโรงเรียนในเขตปฏิรูป ฯลฯ

งานด้านการปฏิบัติ (ขั้นประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ)

4. ให้การช่วยเหลือด้านเทคนิค

4.1 ให้การช่วยเหลือ และการแนะนำในด้านการเกษตรกรรมต่างๆ และนำเทคนิคใหม่ๆที่ผลิตจน ช่วยจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และปุ๋ยต่างๆ โดยขอ-ความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตร

4.2 ช่วยเหลือด้านการชลประทาน และการคมนาคม

4.3 กำหนดแผนการในการผลิต และจำหน่ายผลผลิตการเกษตรโดยจัดหัตถลาให้เกษตรกรในที่ดินปฏิรูปนั้น

4.4 จัดการเกี่ยวกับ ทรัพย์สินและที่ดินของเกษตรกร หรือสถาบันการ

เกษตร

จากหนังสือบรรยาย วิชากฎหมายเกษตร: วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาสารคาม ปี

พ.ศ. 2525

การปฏิรูปที่ดินในท้องที่ อำเภอบึงเทลบบุรี นั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งโครงการนี้ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบ อาทิเช่น สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน ฯลฯ และมีขอบข่ายของโครงการครอบคลุมหลายเขตของจังหวัดต่างๆถึง 5 จังหวัด คือ ร้อยเอ็ด ยโสธร ศรีสะเกษ มหาสารคาม และสุรินทร์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 21 ล้านไร่ ซึ่งมีจะกหมายในการพัฒนาคือ

1. เพิ่มรายได้ และกระจายรายได้ให้แก่เกษตรกรให้สูงขึ้น
2. ให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ให้เกิดผลต่อการเพิ่มผลผลิตมากยิ่งขึ้น

นโยบายของโครงการ

เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติไว้ 3 ประการ

1. เร่งรัดในการจัดที่ดินให้เกษตรกร เข้าทำกินพร้อมทั้งปรับปรุง ระบายการถือครองที่ดิน ตลอดจนจัดตั้งระบบสหกรณ์ เพื่อรองรับการพัฒนาในทางต่างๆ เช่นการเพิ่มผลผลิต ทางด้านเกษตรกรรม การบริการด้านสินเชื่อ และการตลาด แก่เกษตรกร
2. ดำเนินการปลังกัน พื้นที่ซึ่งถูกน้ำท่วม ในปลายฤดูเพาะปลูก โดยการปรับปรุงยกระดับทางหลวงแผ่นดิน และกรรก่อสร้างถนนคูขนานกันลำน้ำต่างๆภายในทุ่ง การสร้าง อ่างเก็บน้ำ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกป่า ต้นน้ำลำธารเพื่อลดการไหลของน้ำ
3. การเร่งรัด การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ในมีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยทำการค้นคว้า ทดลองวิจัย การฝึกอบรมถ่ายทอดวิชาการผลิต แทนใหม่ ให้แก่เกษตรกร การแนะนำที่ดินและแหล่งน้ำขนาดเล็ก การบริการส่งเสริมการเกษตร และอาชีพต่างๆเสริม การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และใช้วิชาการแทนใหม่ ในการเพิ่มผลผลิตปศุสัตว์ ตลอดจนถนนที่สร้างป้องกันน้ำท่วม จนสามารถใช้ขนส่งปัจจัยการผลิต

และผลผลิต รวมทั้งการนำบริการของรัฐ เข้าไปได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับตามโครงการนั้น จะก่อประโยชน์อย่างมาก หอสรูปได้ดังนี้

1. ทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากการส่งเสริม ให้ได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ๆในก้านเกษตรกรรม ควบคู่กับการปฏิรูปที่ดิน การขมิ้นที่ดิน การป้องกันอุทกภัยของโครงการทำให้เกษตรกรมีโอกาสได้รับผลผลิตสูงขึ้น

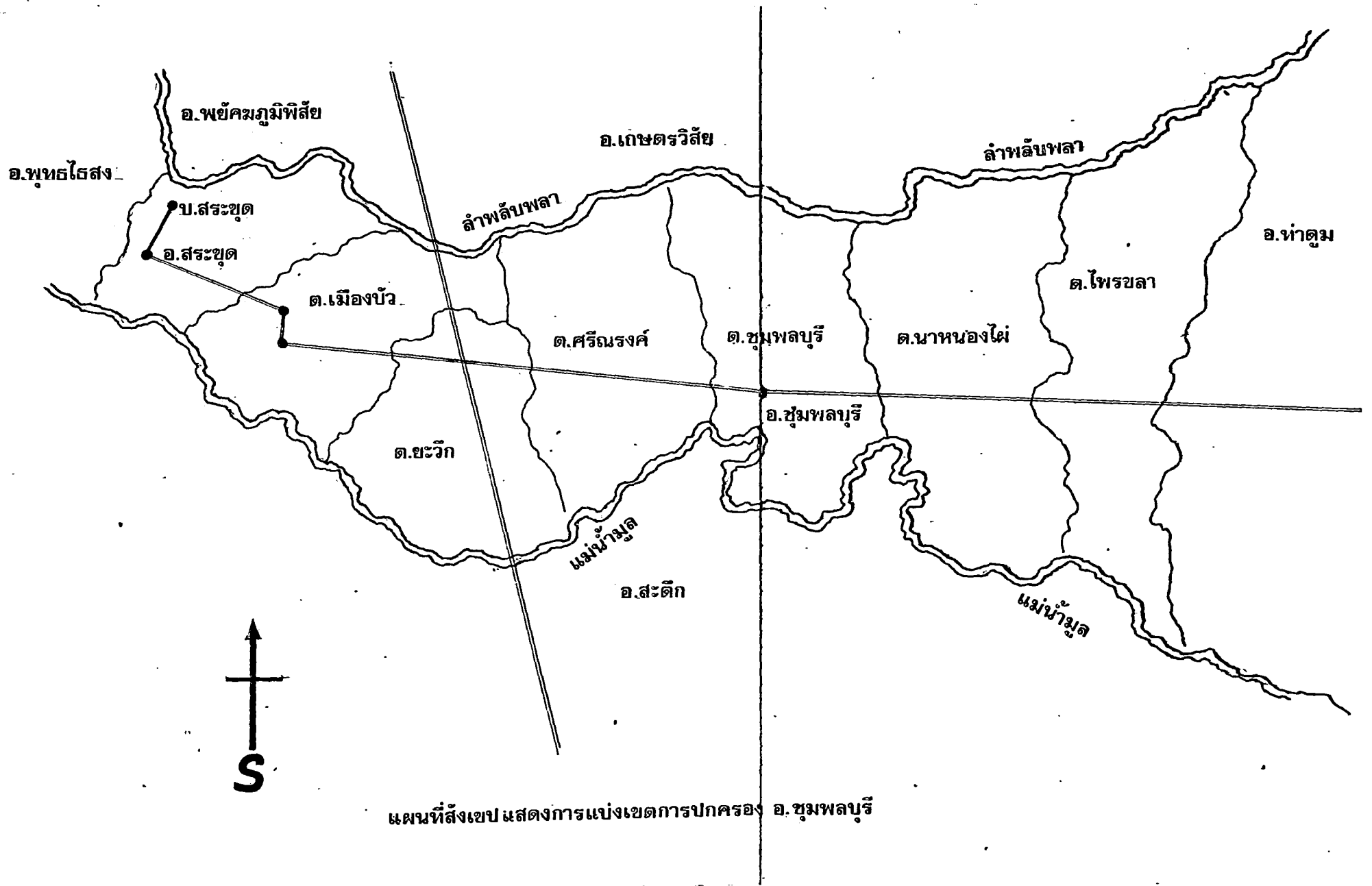
2. รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

3. มีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากการที่ผลผลิตสูงขึ้นยอมส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้อีกมากขึ้น ทั้งเส้นทางคมนาคมที่อำนวยความสะดวก เกษตรกรสามารถ ขนส่ง ปัจจัยการผลิต และนำผลผลิตมาจำหน่ายให้แหล่งชุมชนได้ง่ายขึ้น

4. ก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง เพราะมีการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร

5. ระบบสหกรณ์ที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เกษตรกร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้ได้รับผลผลิตของตนเองอย่างเต็มที่

สำหรับผลของโครงการในด้านการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม ในเขตท้องอำเภอยุทธบุรี นั้นได้มีการจัดที่ดินให้เกษตรกรได้เช่าทำกิน โดยใช้แผนงานปฏิรูปที่ดินและปรับปรุงระบบการถือครองที่ดิน ของเกษตรกร แต่เนื่องจากเป็นท้องที่ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นของโครงการ จึงสามารถทำการปฏิรูปเสร็จไปเพียงบางส่วน ทำให้ไม่สามารถจะทำการประเมินผลของโครงการ ที่ครอบคลุมประสิทธิภาพในการดำเนินการผลิตของเกษตรกรได้ แต่สำหรับนโยบายการป้องกันน้ำท่วมเห็นตามแผนงาน จะดำเนินการใน 5 แห่ง ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในเขต อำเภอยุทธบุรี 2 แห่ง คือ บริเวณที่ราบน้ำท่วมจากแม่น้ำมูล-ลำห้วย และบริเวณที่ราบน้ำท่วม ลำห้วยปลา นั้นได้ดำเนินงานสำเร็จจุลวงตามเป้าหมายและสามารถบรรเทาความเดือดร้อน ให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี

แผนที่สังเขป แสดงการแบ่งเขตการปกครอง อ. ชุมพลบุรี

บทที่ 3

หลักการทั่วไปเกี่ยวกับกำเนิงานสินเชื่อ เกษตร

วัตถุประสงค์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริมอาชีพ หรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์เกษตร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการให้กู้แก่เกษตรกรเป็น 3 ทางด้วยกันคือ

1. ให้กู้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคารโดยตรง
2. ให้กู้แก่สหกรณ์การเกษตร
3. ให้กู้เงินแก่กลุ่มเกษตรกร

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติของ ธกส. เมื่อปี พ.ศ.2525 ส่งผลให้ ธกส. สามารถดำเนินงานได้กว้างขวางยิ่งขึ้น กล่าวคือ สามารถให้กู้เงินแก่เกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์ ในการประกอบกิจการทางการเกษตร ให้กู้เงินแก่ผู้ฝากเงิน ภายในวงเงินที่ฝากไว้กับธนาคารโดยใช้เงินฝากเป็นประกันและให้กู้เงินแก่ผู้ที่ประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆตาม ที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด นอกเหนือไปจากเกษตรกร ความความหมาย ที่พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนดไว้

การดำเนินงานของ ธกส.

ธกส. แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. ให้กู้แก่เกษตรกรรายคน สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรและอื่นๆดังกล่าวข้างต้น
2. รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป

การดำเนินงานสินเชื่อด้านเกษตรกรรม

1. การให้กู้เงินแก่เกษตรกรรายคน

เกษตรกรรายคน คือ เกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร หรือสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่เกษตรกรรายคนนี้นิยมเรียกว่า " เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส." วิธีการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรประเภทนี้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- ลักษณะแรก ให้กู้แก่เกษตรกรรายคน ซึ่งรวมตัวเป็นกลุ่มลูกค้า ของ ธนาคารเกษตรที่กู้ยืมโดยวิธีนี้ส่วนมากเป็นเกษตรกรขนาดเล็ก และขาดหลักทรัพย์ เป็น ประกันเงินกู้ ดังนั้นจึงใช้บุคคลในกลุ่มร่วมตัวประกันแทน เกษตรกรที่กู้เงินจาก ธกส. ส่วน ใหญ่จะขออยู่ในลักษณะนี้

- ลักษณะที่สอง เป็นการให้กู้แก่เกษตรกรรายคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องส่ง- กักกลุ่มลูกค้าของธนาคาร เกษตรกรที่กู้ยืมโดยวิธีนี้ ส่วนมากเป็นผู้ที่มีฐานะค่อนข้างดี และ มีหลักทรัพย์เป็นประกันเงินกู้

การสมัครเป็นลูกค้า

เกษตรกรผู้จะกู้เงินจากธกส.ได้ จะต้องเป็นลูกค้าของธกส. เสียก่อน การ สมัครเป็นลูกค้า เกษตรกรไม่ต้องเสียค่าสมัคร หรือค่าธรรมเนียมใดๆทั้งสิ้น เพียงแต่ ไปแจ้งความประสงค์ต่อพนักงาน สินเชื่อ ของ ธกส. ซึ่งประจำอยู่ที่หน่วยอำเภอ และ ดำเนินการในท้องที่ๆ เกษตรกรผู้ประสงค์จะขอกู้อาศัยอยู่ พนักงานสินเชื่อของ ธกส. จะ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และแนะนำวิธีการต่างๆ แก่เกษตรกร ผู้ขอสมัครเข้าเป็นลูกค้า โดยตลอด

คุณสมบัติของผู้ที่จะกู้เงิน

เกษตรกรรายคนผู้ที่จะขอกู้เงิน จาก ธกส. จะต้องมียุทธสมบัติ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทย

2. อายุ 20 ปีบริบูรณ์

3. เป็นเกษตรกร (ตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร พ.ศ.2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2525 "เกษตรกร" หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพ ในการทำนา ทำไร่ ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเลี้ยงไหม และการสาวไหม การทำนาเกลือ การปลูกกล้วยไม้ หรือไม้ดอก การปลูกไม้สน การปลูกสวนป่า การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงกุ้ง การเพาะเห็ด หรืออาชีพการเกษตร อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และไม่ทราบรวมถึงนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจกล่าว โดยเฉพาะด้วย โดยให้กำหนดในกฎกระทรวง)

4. มีความชำนาญ หรือได้รับการฝึกอบรม ในการเกษตร มาแล้วพอสมควร

5. มีถิ่นที่อยู่ และประกอบการเกษตร ส่วนใหญ่ของตน ในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนขอขึ้นทะเบียน เป็นลูกค้า มาแล้วเป็นเวลา ติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

6. โดยปรกติ เป็นผู้ก่อให้เกิดผลิตผลการเกษตร เพื่อขายในปีหนึ่งๆ เป็นมูลค่าพอสมควร (จะเป็นผู้มีที่ดินของตนเองหรือไม่ก็ตาม)

7. เป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ชยันต์แข็งในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด

8. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตไม่健全 ไม่สมประกอบ

9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้มีหนี้สิน ล้นพ้นตัว

10. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาใดๆของธกส.

การจัดตั้งกลุ่มลูกค้า

สำหรับเกษตรกร ขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีหลักทรัพย์ใดๆ เพื่อใช้ค้ำประกันเงินกู้จาก ธกส. และเป็นเกษตรกรที่ต้องการจะกู้เงินไปลงทุนทำการเกษตรซึ่งใช้เวลาไม่ถึง 5 ปี ก็สามารถใช้ผลตอบแทนจากการลงทุนนั้น จะต้องจัดตั้งกลุ่มลูกค้าขึ้นเสียก่อน โดยการรวบรวมผู้ต้องการกู้เงิน ซึ่งอยู่ในละแวกบ้านเดียวกัน ไม่น้อยกว่า 5 คน แล้วเสนอชื่อต่อพนักงานสินเชื่อ ธกส. ประจำหน่วยอำเภอ ธกส. จะพิจารณาจากรายชื่อที่เสนอนั้น ถ้าเห็น

สมถาวรจะจัดตั้งเป็นกลุ่มลูกก้าได้ ก็จะมีการประชุมเพื่อจัดตั้งกลุ่มลูกก้าขึ้น แต่ถ้าหมู่บ้านนั้น มีกลุ่มลูกก้าของ ธกส. เติบโตแล้ว เกษตรกรผู้ต้องการเป็นลูกก้าอาจสมัครเข้าร่วมในกลุ่มลูกก้าเดิมก็ได้ โดยให้ไปติดต่อกับหัวหน้ากลุ่มของลูกก้านั้นๆ เพื่อดำเนินการต่อไป

การประชุมเพื่อจัดตั้งกลุ่มลูกก้า

เมื่อ ธกส. พิจารณาเห็นว่า ความรายชื่อและหลักฐานที่เสนอนั้น สมถาวรจะจัดตั้งเป็นกลุ่มลูกก้าได้ ก็จะมีการนัดวัน เวลา สถานที่ประชุมเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มลูกก้าขึ้น ในการประชุมอันดับแรกจะต้องมีการรับรองผู้สมัครตามรายชื่อที่เสนอนั้นเสียก่อน ผู้ที่จะเข้าอยู่ในกลุ่มลูกก้าได้ จะต้องได้รับคะแนนเสียงรับรองจากผู้สมัครด้วยกันเกินกว่า ครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด ในกลุ่มนั้น เมื่อที่ประชุมยอมรับหรือรับรองผู้สมัครให้เข้าอยู่ในกลุ่มเรียบร้อยแล้ว จะมีการเลือกตั้งผู้สมัครคนหนึ่ง เป็นหัวหน้ากลุ่มลูกก้าโดยวิธีประชาธิปไตย เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนติดต่อกับ ธกส. กับกลุ่มลูกก้ากลุ่มนี้ หลังจากนั้นพนักงานสินเชื่อ จะชี้แจงระเบียบข้อบังคับ และวิธีการขอเงินกู้จาก ธกส. ให้บรรดาเกษตรกรในที่ประชุมฟังจนเป็นที่เข้าใจ หัวหน้ากลุ่มลูกก้าเป็นลูกก้าที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมกลุ่มลูกก้า เพื่อทำหน้าที่เป็นประธาน ในที่ประชุมกลุ่มลูกก้า และเป็นตัวแทนของลูกก้าในกลุ่มนั้นในการติดต่อกับ ธกส. ทั้งนี้ให้มีผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกก้า เพื่อทำการแทนหัวหน้ากลุ่มลูกก้า เมื่อหัวหน้ากลุ่มลูกก้าไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หัวหน้ากลุ่มลูกก้าหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกก้ามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 1 ปี เมื่อครบกำหนดแล้วหากยังไม่มีการเลือกตั้งใหม่ ให้หัวหน้ากลุ่มลูกก้า และผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกก้าคนเดิมอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่า จะมีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งก็อาจจะเลือกคนเดิมขึ้นอีกก็ได้

ผู้ที่เคยถูกที่ประชุมกลุ่มลูกก้าใดๆ ถอดถอนจากการเป็นหัวหน้ากลุ่มลูกก้า หรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกก้ามาแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้า กลุ่มลูกก้า หรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกก้าอีก สำหรับกรณี รับผู้สมัครเข้าเป็นกลุ่มลูกก้า เดิม ก็จะดำเนินการให้มีการประชุมเหมือนกันเพียงแต่ไม่มีการเลือกตั้ง หัวหน้ากลุ่มลูกก้าอีก ในการรับรองผู้สมัคร ต้องให้ลูกก้าเดิมเท่านั้นลงมติรับรองผู้สมัครเป็นรายคน ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ของจำนวนลูกก้าทั้งหมดในกลุ่มนั้น หลังจากพนักงาน ธกส. โต้ชี้แจงระเบียบข้อบังคับและวิธีการ

ในการขอกู้เงินให้สมาชิกในกลุ่มลูกค้านั้นที่เข้าใจแล้ว พนักงานสินเชื่อจะไปตรวจสอบ
ถึงที่บ้านและนาไร่ของเกษตรกรผู้สมัครเพื่อช่วยจัดทำใบสมัคร ซึ่งเรียกว่า "รายการขอ
ขึ้นทะเบียนลูกค้าประจำสาขา" ในการสอบสวนนี้ผู้สมัครจะต้องให้ข้อความจริงแก่พนักงาน
ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และถือเป็นการแสดงความซื่อสัตย์สุจริตเริ่มแต่ช่วงแรก คำ
ตอบและคำบอกเล่าของผู้สมัคร ธกส. จะถือเป็นความลับเพื่อใช้ในการให้กู้เงินเท่านั้น
จะไม่มีเปิดเผยเพื่อประโยชน์อย่างอื่นเป็นอันขาด

การอนุมัติให้เป็นลูกค้า

เมื่อพนักงานสอบสวนจัดทำรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาเสร็จ
เรียบร้อยแล้วจะนำส่งผู้จัดการสาขา เพื่อพิจารณาว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนพอที่จะรับ
เป็นลูกค้าได้หรือไม่ ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนก็จะรับไว้เป็นลูกค้า เรียกว่า "อนุมัติ" รับ
ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา แต่ถ้าผู้สมัครรายใดยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ก็ยังจะ
ไม่รับขึ้นทะเบียน เรียกว่า "ไม่อนุมัติ" ผู้ที่ ธกส. รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้วจะสามารถ
กู้เงินจาก ธกส. ได้ตลอดไป โดยไม่ต้องรอขึ้นทะเบียนใหม่อีก เมื่อผู้จัดการสาขาได้พิจารณา
เรียบร้อยแล้วก็จะแจ้งไปยังผู้สมัครว่า หากคุณสมบัติข้อใด เพื่อผู้นั้นจะได้แก้ไขและมีสิทธิ
สมัครใหม่ได้ในปีต่อไป

สมุดบัญชีเงินกู้ (สมุดเหลือง)

เมื่อ ธกส. มีหนังสือแจ้งว่าใครบ้างที่ได้รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้ว ก็จะมีนัด
ประชุมเฉพาะผู้ที่ได้รับเป็นลูกค้าอีกครั้งหนึ่งในการประชุมครั้งนี้ นอกจากจะมีการชี้แจงเรื่อง
สมุดบัญชีเงินกู้แล้ว ยังมีการชี้แจงด้านระเบียบต่างๆของธนาคารเพิ่มเติมอีกด้วย สมุด
นี้มีความสำคัญต่อลูกค้ามาก เพราะในสมุดเหลืองจะมีหลักฐานสำคัญหลายอย่าง คือ

ชื่อลูกค้า เลขที่กลุ่มและเลขทะเบียนประจำตัวลูกค้า

ลายมือชื่อลูกค้า หรือ ลายพิมพ์นิ้วมือซ้ายของลูกค้าในกรณีที่เซ็นชื่อไม่ได้

- หลักฐานการจดทะเบียนสมรสของลูกค้า

- รายการเบิกและชำระเงินกู้

- รายการคำประกัน

- รายการสำคัญอื่นๆ

ดังนั้นในการไปติดต่อกับ ชกส. บุคลากร ไม่ว่าเรื่องใดๆ รวมทั้งการประชุม
กลุ่มลูกค้า ต้องนำสมุดเหลืองและบัตรประจำตัวประชาชนติดตัวไปด้วยเสมอ

การนำสัญญาเงินกู้

ในการนำสัญญาเงินกู้ ลูกค้าต้องแจ้งต่อพนักงานว่าต้องการกู้เงินไปทำอะไร
ทำมากน้อยขนาดไหน เป็นเงินทั้งหมดเท่าไร เป็นเงินของตนสมทบอยู่เท่าไร และต้อง
การกู้จาก ชกส. อีกเท่าไร ซึ่งพนักงานเงินเชื่อของ ชกส. จะซักถามรายละเอียด และ
ช่วยเหลือลูกค้าในการเขียนรายการกู้เงิน

2. ประเภทเงินกู้ของเกษตรกรรายคน

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้ระยะสั้น

2.2 เงินกู้ระยะปานกลาง

2.3 เงินกู้ระยะยาว

เงินกู้ระยะสั้น

เป็นเงินกู้ที่ให้กู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกษตร ในรอบการผลิต
หนึ่งๆ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลผลิตหลัก

คือเงินกู้ระยะสั้นเพื่อนำไปใช้เป็นการทำการเกษตร
ที่เป็นพืชผลหลัก ของกลุ่มลูกค้านั้น ที่ผลหลัก หมายถึง พืชผลที่ลูกค้าส่วนใหญ่ในกลุ่มทำเป็น
อาชีพหลักเหมือนกัน ไร่ทำพร้อมๆกัน และเก็บเกี่ยวพร้อมๆกัน เช่นบางกลุ่มอาจทำนาเป็น
ส่วนใหญ่ ในกรณีนี้ข้าวก็เป็นผลิตผลหลัก หรือบางกลุ่มทำไร่ข้าวโพดเป็นส่วนใหญ่กรณีนี้ข้าว
โพดก็เป็นผลิตผลหลัก เป็นต้น

2. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น

คือเงินกู้ระยะสั้นที่นำไปเป็นทุน ทำการเกษตรอย่างอื่น ที่ไม่ใช่

ผลิตภัณฑ์หลัก เช่น กลุ่มลูกค้านำมาเป็นหลัก แต่ลูกค้าบางคนเลี้ยงหมูหรือปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ได้เป็นพืชหลักด้วยและประสงค์ จะขอกู้เงินจาก ธกส. ไปดำเนินงาน เงินกู้นำไปเลี้ยงหมูหรือปลูกพืชชนิดอื่น ดังกล่าว เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น

3. เงินกู้ระยะสั้นระหว่างรอการขายผลผลิต

คือเงินกู้ระยะสั้นที่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และชำระหนี้เงินกู้เพื่อการผลิตในช่วงหลักฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งเกษตรกรยังไม่อาจขายผลผลิตได้เนื่องจากราคาตกต่ำ กล่าวโดยสรุปเงินกู้ระยะสั้นสามารถจะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆในการประกอบอาชีพ การเกษตรได้ดังนี้

- เป็นค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุ การเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย และค่าจ้างเกี่ยวกับกิจการเกษตร

- ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการขาย และแปรรูปผลิตผลเกษตรเพื่อขาย
- ค่าเช่าเกี่ยวกับกิจการเกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- ค่าภาษีอากร เกี่ยวกับกิจการเกษตร
- ค่าบริการต่างๆเกี่ยวกับกิจการเกษตร
- ค่าใช้จ่ายของครอบครัวตามที่จำเป็น

2.2 เงินกู้ระยะปานกลาง

เป็นเงินกู้ที่นำไปเพื่อลงทุนซื้อ สร้าง หรือปรับปรุง ทรัพย์สินการเกษตร ซึ่งปรกติใช้ประโยชน์มากกว่า 1 ปีเช่น

- บุกเบิกที่ดินหรือทำให้ที่ดินสามารถใช้ในการเกษตรได้ หรือซื้อที่ดิน
- สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันกั้นดิน ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น
- ทำสวน

- วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่ เพื่อให้มีรายได้อีกเพิ่มขึ้น
- ซื้อสัตว์ใช้งาน สัตว์พาหนะ ซื้อหรือสร้าง หรือปรับปรุง เครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- การลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ หรือไก่หรือเป็ด หรือลงทุนในการเลี้ยงสัตว์น้ำ
- ชำระหนี้สินเดิมซึ่งเกี่ยวกับการเกษตร

ระยะเวลาการชำระหนี้ ของเงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง

ระยะเวลาชำระหนี้ เงินกู้ระยะสั้น

ผู้กู้จะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ให้เสร็จในเวลาที่ยาผลผลิต ซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้เป็นจำนวนมาก หรือปรกติไม่เกิน 12 เดือน เว้นแต่ในกรณี มีเหตุพิเศษ ไม่เกิน 18 เดือน นับจากวันกู้

ระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง

ผู้กู้จะต้องชำระคืนพร้อมดอกเบี้ย เป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุใช้งานของทรัพย์สินที่ ใ้ค้ำประกันด้วยเงินกู้ จำนวนเงินกู้อย่างไร และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ โดยปรกติให้ชำระหนี้ ให้เสร็จภายใน 3 ปี เว้นแต่ในกรณีมีเหตุพิเศษไม่เกิน 5 ปี ผู้กู้จะชำระคืนเงินกู้อีกก่อนกำหนดก็ได้ ไม่ว่าจะเป็เงินกู้ประเภทใด ไม่ว่าจะชำระคืนเต็มจำนวนหรือบางส่วน ต่อจากนั้นธนาคารจะคิดดอกเบี้ย เฉพาะเงินคงเหลือ ที่เป็นหนี้ยู่เท่านั้น

จำนวนเงินขั้นสูงที่จะกู้ได้

จำนวนเงินกู้ระยะสั้นนั้น ธกส. จะพิจารณาหนดให้ตามเห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ของลูกค้า ประวัติการชำระหนี้ของลูกค้า ตามปรกติให้รู้ได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ถ้ามีเหตุพิเศษ อาจให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ในกรณีที่ผู้กู้มีเงินกู้ระยะสั้น รายการก่อนๆ ค้ำชำระอยู่โดยได้รับการคัดผ่อนเวลาชำระหนี้มาแล้ว จำนวนเงินกู้อย่างใหม่ เมื่อบวกกับหนี้ส่วนที่ค้างชำระอยู่ต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของราคาประเมินของผลิตผล ส่วนเพื่อขาย

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางก็เช่นกัน ชกส. จะพิจารณาให้กู้ตามเห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานการผลิต รายได้ ความสามารถในการชำระหนี้ และประวัติการชำระหนี้รายก่อนๆ ของผู้กู้

จำนวนเงินกู้ทั้งระยะสั้น และระยะปานกลางทั้งหมดของผู้กู้อย่างหนึ่งๆ ในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 1 ล้านบาทไม่ได้

หลักประกันเงินกู้

หลักประกันเงินกู้ของ ชกส. มีทั้งการใช้หลักทรัพย์ และไม่ใช้หลักทรัพย์ ดังนี้

1. ค่าประกันด้วยบุคคล

การกู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก สำหรับการกู้เงินที่ไม่เกินรายละ 30,000 บาท จะใช้ ผู้กู้ทุกคนค้ำประกันร่วมกันเป็นกลุ่มๆ หรือที่เรียกว่า ผู้กู้ทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบร่วมกัน การกู้เงินระยะสั้นเพื่อการอื่น หรือระยะปานกลางสำหรับการกู้เงินรวมกันหรืออย่างไร อย่างหนึ่งไม่เกิน 30,000 บาท จะใช้ลูกค้ำในกลุ่มอย่างน้อย 2 คน ค้ำประกันผู้กู้อย่างหนึ่งๆ การค้ำประกันด้วยบุคคลดังกล่าวเป็นเอกสิทธิ์ของ ชกส. ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์หรือมีอสังหาริมทรัพย์ แต่ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิ ที่จะจำนองได้ตามกฎหมาย แต่มีความตั้งใจจริงที่จะประกอบอาชีพทางการเกษตร ให้ได้รับผลสำเร็จ มีความขยันหมั่นเพียร และซื่อสัตย์สุจริต ชกส. จึงอนุโลมในเรื่อง หลักประกันให้บรรดาเกษตรกรเหล่านี้ขอสมัคร โดยให้จัดตั้งเป็นกลุ่มลูกค้ำขึ้นแล้วค้ำประกันกันเอง วิธีนี้ช่วยให้เกษตรกรขนาดเล็กของประเทศเป็นจำนวนมากสามารถกู้เงินจาก ชกส. ไปประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ตามความประสงค์ ซึ่งเกษตรกรแต่ละรายจะสามารถกู้เงินจาก ชกส. ได้ถึง 60,000 บาท โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์อื่นใดมาค้ำประกันเงินกู้ นอกจากการค้ำประกันด้วยบุคคลดังกล่าว

2. จำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน

เพื่อเป็นกรประกันหนี้เงินกู้ของผู้กู้ ลูกค้ำอาจใช้การจำนอง อสังหาริมทรัพย์ก็ได้ การจำนองนั้นจะต้องระบุจำนวนเงินขั้นสูงของราคาประเมิน อสังหาริมทรัพย์ตามที่ธนาคารเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ปรกติลูกค้ำจะกู้เงินได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคาประเมิน อสังหาริมทรัพย์ ที่นำมาจำนองเป็นประกันเงินกู้

3. หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือเงินฝากในธนาคาร
 ปรกติทำใช้พันธบัตรรัฐบาลของรัฐบาลหรือเป็นเงินฝากในชกส. เบี้ยประกัน ชกส. จะให้กู้ได้ไม่เกิน 80% แห่งค่าของหลักทรัพย์หรือของเงินฝากที่เป็นประกัน
4. หลักประกันซึ่งตามที่ผู้จัดการกำหนด
 หลักประกันอื่น ตามที่ผู้จัดการกำหนดนั้น จะต้องเสนอขอความเห็นชอบ จากคณะกรรมการธนาคารก่อนจึงจะใช้ได้ กรณีเงินกู้ตามโครงการพิเศษเฉพาะเรื่อง ร่วมกับหน่วยราชการ อาจไม่มีหลักทรัพย์ประกันเงินกู้ก็ได้ จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขโครงการ นั้นๆและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ชกส.

การติดคอกเบี้ย

เงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลาง สำหรับสัญญาเงินกู้ปรกติธรรมดา จะกู้ได้ ในวงเงินไม่เกิน 30,000 บาท โดยชกส. ติดคอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 14 ต่อปี แต่ถ้าเงิน กู้ประเภทดังกล่าวเกินกว่า 30,000 บาทขึ้นไป และจะต้องไม่เกิน 1,000,000 บาท จะต้องทำเป็นสัญญาเงินเครดิตเงินสด ซึ่ง ชกส. จะติดคอกเบี้ยในอัตราที่แตกต่างกันไปตาม จำนวนมากน้อย ของเงินกู้ กล่าวคือ (การกู้เงินโดยทำเป็นสัญญาเงินเครดิตเงินสดนั้น จะต้องกู้เงินตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป)

1. อัตราคอกเบี้ย ร้อยละ 14 สำหรับวงเงินกู้ไม่เกิน 300,000 บาท
 2. อัตราคอกเบี้ยร้อยละ 15 สำหรับวงเงินกู้เกินกว่า 300,000 บาท
- ขึ้นไปถึง 1,000,000 บาท

สัญญาเงินเครดิตเงินสด

เป็นสัญญาเงิน ซึ่งผู้กู้สามารถขอเบิกเงินกู้ ได้เป็นคราวๆไป ภายในวงเงิน และระยะเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อผู้กู้เบิกเงินกู้ไปยังไม่ครบวงเงินที่กำหนด หรือ นำเงินมา ชำระคืนจนมีวงเงินกู้เหลืออยู่ ผู้กู้นั้นก็จะสามารถเบิกเงินกู้หมุนเวียนไป ใช้ได้ตลอดเวลา ตามความจำเป็นโดยไม่ต้องทำสัญญาเงินกู้ขึ้นใหม่

2.3 เงินกู้ระยะยาว

เงินกู้ระยะยาวแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม

เป็นเงินกู้ที่ให้กู้แก่เกษตรกรลูกก้า เพื่อไถ่ถอนที่ดินซึ่งได้จำนองหรือขายฝากไว้กับเจ้าหนี้ หรือเพื่อซื้อที่ดินเกษตรกร ซึ่งหลุดเป็นของเจ้าหนี้แล้ว วงเงินกู้: utschกำหนดไว้รายละ ไม่เกิน 300,000 บาท ระยะเวลาการชำระคืนไม่เกิน 10 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 13 ต่อปี ใช้จำนวนองส่งหาริมทรัพย์เป็นประกันเงินกู้

2. เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร

เป็นเงินกู้ซึ่งให้เกษตรกรลูกก้า กู้ไปเพื่อการลงทุนทางการเกษตร ที่ต้องอาศัยระยะเวลายาวนานจึงจะให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน เช่นการผลิตทางการเกษตรขนาดใหญ่ การปรับปรุงทรัพยากรทางการเกษตรต่างๆ การปรับปรุงที่ดิน บุกเบิกที่ดิน การปรับระดับพื้นดิน ทำรั้ว การก่อสร้าง หรือปรับปรุงแหล่งน้ำ หรือระบบการส่งน้ำ การทำสวนไม้ยืนต้น การเลี้ยงกุ้ง การเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ การซื้อและสร้างหรือปรับปรุงเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ เป็นต้น

การขึ้นทะเบียนเป็นลูกก้า

ในการขึ้นทะเบียนเป็นลูกก้าเงินกู้ระยะยาว มีลักษณะคล้ายกันกับการเป็นลูกก้าเงินกู้ประเภทอื่น ต่างกันเพียงแต่ลูกก้าเงินกู้ระยะยาวต้องเสนอโครงการลงทุนระยะยาว ต่อ ธกส. และต้องมีสิ่งประกอบและสนับสนุนคือ

1. ความสามารถทางวิชาการหรือประสบการณ์ของผู้กู้ที่จะดำเนินงานตามโครงการได้ ในนี้ได้รับความสำเร็จ

2. ในกรณีที่ธนาคารยังไม่อาจหาข้อยุติ ในการพิจารณาโครงการได้ ให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ

3. มีแผนงานที่จะทำให้เกิดรายได้เบื้องต้น ที่จะเป็นการใช้จ่ายในระหว่างดำเนินงานและมีส่วนกำไร หรือจะชำระหนี้ รายงวดแก่ธนาคารได้

เงินลงทุนของผู้กู้ที่จะสมทบ การมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของค่าลงทุนทั้งหมด

ของโครงการ

ระยะเวลาการชำระหนี้

ธกส. กำหนดให้สิ่งชำระคืนเป็นรายงวดหนึ่งเงินต้นและดอกเบี้ย โดยคำนึงถึงอายุการใช้งานของทรัพย์สิน ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้ ความสามารถในการชำระหนี้ ของผู้กู้ ซึ่งปกติไม่เกิน 15 ปีนับแต่วันกู้ หรือกรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี และอาจมีระยะเวลาปลอดหนี้โดยไม่ต้องชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยก็ได้ แต่ไม่เกิน 5 ปีแรก แล้วแต่ความเหมาะสมและความสัญญาที่กำหนดไว้ก่อน

จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร

ผู้กู้แต่ละคนจะกู้ได้ไม่เกิน 5,000,000 บาท ถ้าเป็นนิติบุคคลที่ประกอบการค้า การเกษตรกู้ได้ไม่เกิน 1,000,000 บาท

หลักประกันเงินกู้ระยะยาวและดอกเบี้ย

ธกส. กำหนดให้ใช้สิ่งหาริมทรัพย์ จำนวนเป็นประกัน และต้องระบุจำนวนขั้นสูงของราคาประเมิน แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินขอกู้ บางกรณีอาจกำหนดให้ ลูกค้ำไม่น้อยกว่าหนึ่งคนลงชื่อค้ำประกัน และสำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร มีอัตราดังนี้

- ร้อยละ 14 ต่อปี สำหรับวงเงินกู้ไม่เกิน 300,000 บาท
- ร้อยละ 15 ต่อปี ในวงเงินเกิน 300,000 แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท
- ร้อยละ 16 ต่อปี ในวงเงินเกิน 1,000,000 บาท

การตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้

การให้กู้ของธกส. เป็นแบบค้ำกับแนะนำ เพื่อให้สามารถใช้เงินกู้ไปถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และสามารถเพิ่มผลผลิต และรายได้ของลูกค้ำ รวมถึงการช่วยเหลือทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวในการผลิต

การก่อนเวลาชำระหนี้ และการแก้ชำระเงินรายงวด

ลูกค้ำที่กู้เงินจาก ธกส. แล้วเมื่อประสบภัยธรรมชาติ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด จนไม่สามารถชำระหนี้เงินได้ ความกำหนดต้องรีบแจ้งให้ธกส. ทราบเพื่อพนักงานสินเชื่อ

จะได้ออกตรวจสอบว่า ได้เกิดเหตุตามที่ลูกค้ามาแจ้งหรือไม่ หากเป็นจริง ธกส.จะผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ โดยก่อนแต่ละคราวจะไม่เกิน 12 เดือน ผ่อนได้ไม่เกิน 3 คราว แต่สำหรับเงินกู้ระยะยาวจะผ่อนให้ไม่เกิน 5 คราว และสำหรับเงินกู้ระยะยาวและปานกลางอาจอนุมัติให้ผิดชำระเงินรายงวดไปชำระในงวดถัดไปได้

การติดคามชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย

เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ ผู้จัดการสาขาหมู่บ้านซี หรือพนักงานสินเชื่อประจำสาขาจะออกหนังสือเตือนผู้กู้ หรือ เข้าร่วมประชุมกลุ่มลูกค้า เพื่อซักซ้อมผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลาที่ผู้กู้ต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวดพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคาร ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดใช้ค่าเช่ากรรมนิยามแล้วจึงชำระดอกเบี้ย และชำระเงินต้น ตามลำดับ กรณีที่ผู้ขอกู้ มีหนี้เงินกู้หลายรายให้จัดสรรจำนวนเงินที่ผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของผู้กู้ แต่ถ้าผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระได้กำหนดทุกราย ก็ให้ชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดก่อน แล้วจึงทำการชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดในเวลาดังกล่าวตามลำดับ ผู้กู้ต้องชำระหนี้เงินกู้ ณ.สำนักงานสาขาที่ตนกู้ มิใช่ นำไปชำระที่หน่วยประจำอำเภอที่ตนอยู่ หรืออาจทำโดยการส่งธนาคารไปก็ได้ (ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น เช่นการคมนาคมไม่สะดวก เป็นแผนธุรกิจที่ดี)

การเรียกคืนเงินกู้

ธนาคารเรียกคืนเงินกู้และให้ผู้กู้ชำระคืนเงินต้นพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคารโดยสิ้นเชิงทันที แม้ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ใดเป็นผู้อนุมัติเงินกู้ เมื่อเกิดกรณีดังต่อไปนี้

ผู้กู้หนีจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาไม่ว่าด้วยกรณีใดๆ
เมื่อปรากฏว่ามีการนำเงินกู้ไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ระบุในเอกสาร

การกู้

เมื่อผู้กู้ไม่จัดการ แก้อไขหรือเติมเงินหลักประกันตามคำสั่งของผู้จัดการธนาคาร หรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคาร

เมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดย

ไม่ได้รับการผ่อนเวลา หรือไม่ชำระคืนให้เสร็จในเวลาที่ผ่อนผันให้ ทั้งนี้รวมถึงเงินรายงวดต่างๆด้วย

เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ฝ่าฝืนในกรณีดังต่อไปนี้ คือ ผู้กู้ได้จ้างอง จ่านำ อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ที่ผู้กู้ได้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้เงินกู้จากธนาคาร ทรัพย์สินเหล่านั้น ปรกติใช้ดำเนินงานได้เกินสามปี แต่ละหน่วยมีค่าตั้งแต่สามพันบาทขึ้นไป ผู้กู้ได้กระทำการดังกล่าวไปโดยมิได้ขออนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร หรือผู้กู้ไม่ยอมกระทำตามระเบียบในเรื่องเงินฝากตามส่วนเงินกู้ในการกู้เงินระยะสั้น และระยะปานกลาง

"ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าเงินงานของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร"

เอกสารเผยแพร่ กองประชาสัมพันธ์ ธกส. สำนักงานใหญ่ 469 ถนนนครสวรรค์

เขตดุสิต กรุงเทพฯ 3

บทที่ 4

ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร จากการสำรวจ

ในการศึกษาประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อใน
เขตปฏิรูปที่ดิน ตำบล ชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ปีการผลิต 2527/2528 โดยทำการสำรวจ
จากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครั้ว ในตำบลกับเขตพื้นที่งานของเกษตรกร สถานภาพ
ทางเศรษฐกิจและสังคมต้นทุนในการทำการผลิต ซึ่งปรากฏผลออกมาดังนี้

ตารางที่ 1 พื้นฐานของเกษตรกร ที่ได้รับสินเชื่อเพื่อผลิตข้าวนาปี ปีการผลิต 2528/2529

รายการ	จำนวนสมาชิก (คน)	ร้อยละ
เพศของสมาชิก		
ชาย	68	97.14
หญิง	2	2.86
รวม	70	100.00
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	2	2.86
ประถมศึกษา	65	92.86
มัธยมศึกษา	2	2.86
อาชีวศึกษา	1	1.42
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	-	-
รวม	70	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	-	-
แต่งงานและอยู่ด้วยกัน	70	100.00
หม้าย	-	-
หย่าร้าง	-	-
รวม	70	100.00
อายุ		
15-30 ปี	4	5.71
31-40 ปี	26	37.14
41-50 ปี	25	35.71
50-60 ปี	10	14.29
60 ปีขึ้นไป	5	7.14
รวม	70	100.00

ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกร

จากการออกสำรวจเกษตรกร จำนวน 70 ครอบครัวพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์นั้นเป็น เป็นเพศชายถึง 68 คน หรือร้อยละ 97.14 เป็นเพศหญิง 2 คน หรือร้อยละ 2.86 และส่วนใหญ่จะมีอายุ อยู่ในช่วง 31-40 ปี หรือ 37.14% ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรงงาน ซึ่งมีกำลังแรงงานที่สามารถจะทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าได้รับการส่งเสริมในด้านการผลิตต่างๆอย่างเต็มที่ รองลงมาคือผู้มีอายุอยู่ในช่วง 40-50 ปี มีจำนวน 35.71 % และสำหรับช่วงอายุที่พบน้อยที่สุดคือ 21-30 ปี มีจำนวน 5.71 %

น่าสังเกตคือ จำนวนแรงงานของผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวมีจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งอาจจะเกิดจาก สภาพการผลิตที่ไม่ได้ผล หรือราคาผลผลิตไม่สูงพอจะจูงใจให้ทำการผลิต จึงเกิดการเคลื่อนย้าย แรงงาน ออกจากภาคการเกษตร ซึ่งจากการสำรวจสำมะโนประชากร ปี 2526 ซึ่งเป็นครั้งล่าสุดพบว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรมีจำนวนลดลงจากร้อยละ 82.4 มาเหลือร้อยละ 72.5 ในปัจจุบัน ทางด้านการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมาคือผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา คือ ร้อยละ 2.86 จะเห็นได้ว่าการที่เกษตรกร โดยทั่วไปมีการศึกษาในระดับต่ำนี้จะมีผลต่อการทำการผลิตให้มีประสิทธิภาพอย่างมาก เพราะขาดความรู้ความสามารถในการที่จะทำการผลิตให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งก็จะมีผลกระทบถึงเงินทุนการผลิต และผลผลิตที่ได้รับ

ตารางที่ 2 จำนวนเกษตรกร และแรงงานเกษตรกรในครอบครัวแยกตามขนาดของพื้นที่ที่ถือครองในเขตปฏิรูปที่ดิน อ. ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	จำนวนถนในครอบครัวทั้งหมด (ถน)	จำนวนคนพื้นที่นำ งานเกษตร(ถน)	จำนวนเกษตรกร ที่ทำงานเกษตร ต่อครอบครัว
0-10	4	24	14	3.5
11-20	4	24	15	3.8
21-30	17	107	51	3
31-40	18	119	75	4.1
41-50	6	36	19	3.2
51-60	5	22	17	3.4
61-70	7	40	26	3.7
71-ขึ้นไป	9	60	43	4.7
รวม	70	432	260	3.7

จำนวนสมาชิกในครอบครัว และแรงงานที่ใช้ในการเกษตร

จากการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว พบว่ามีสมาชิกทั้งหมด 432 คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 6.2 คน ซึ่งเป็นสมาชิกที่ทำงานด้านการเกษตรทั้งหมด จำนวน 260 คนหรือเฉลี่ย 3.7 คนต่อครอบครัว จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวจำนวนเกือบครึ่งของจำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดนั้นเป็นแรงงานนอกจากการเกษตร หรืออาจเป็นเด็กหรือคนชรา ซึ่งถ้าแรงงานส่วนนี้ เป็นผู้อยู่ในวัยทำงาน และมีงานทำแล้วก็จะสามารถนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้ ซึ่งก็จะมีผลในด้านฐานะการเป็นอยู่ของครอบครัว เกษตรกรเอง แต่ในทางตรงข้าม คือ แรงงานส่วนนี้เป็นแรงงานที่อยู่ในวัยเด็กและคนชรา หรือเป็นผู้ว่างงาน ซึ่งอาจจะเกิดจรรยาเหตุ มีที่ทำกินไม่พอ * หรือขาดความรู้ความชำนาญด้านเทคนิคในการประกอบอาชีพอื่นๆแล้วก็มีผลให้ เกษตรกรผู้ทำการผลิตต้องรับภาระในการเลี้ยงดูสมาชิก คือ นำรายได้ที่ได้มานั้นนำมาจุนเจือครอบครัว มากกว่าที่ควรจะเป็นทำให้เหลือรายได้ส่วนน้อยที่นำไปปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้ และจากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดพื้นที่ถือครองพบว่า เกษตรกรผู้ถือครองที่ดิน 71 ไร่ขึ้นไป มีจำนวนแรงงานที่ทำการเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงสุด คือ 4.7 คน และครอบครัวที่มีแรงงานทำการเกษตรต่อครอบครัวต่ำที่สุด คือ 3 คน เป็นครอบครัวเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ถือครอง 21 ถึง 30 ไร่

* จากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปีต่างๆระหว่าง พ.ศ. 2517-2520 พบว่าเกษตรกรที่ไรที่ทำกินกระทั่งต้องตะเวนรับจ้างในเกษตรกรรมแน่นอน มีอยู่อย่างมากมายและจากการประมาณการของธนาคารโลกว่าจำนวนเกษตรกรไรที่ทำกินทั้งสิ้นในทุกๆภาคมีไม่ต่ำกว่า 500,000 ครัวเรือน

ตารางที่ 3 ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรที่ไถ่รับสินเชื่อเพื่อผลิตข้าวนาปี ในเขต
ปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

ขนาดพื้นที่ถือ ครอง(ไร่)	จำนวน ครอบครัว	ที่ดินเป็นของ ตนเอง(ไร่)	ที่ดินเช่า (ไร่)	ที่ดินจำนอง (ไร่)	ที่ดินผู้อื่น, ไต่ทำเปล่า (ไร่)	รวมทั้งหมด (ไร่)
0-10	4	32	-	-	84	116
11-20	4	64	-	-	5	69
21-30	17	353	77	18	195	643
31-40	18	557	27	42	6	632
41-50	6	239	-	11	17	267
51-60	5	290	-	-	-	290
61-70	7	373	56	40	-	469
70-ขึ้นไป	9	1044	76	-	-	1120
รวม	70	2952	236	111	302	3606
เฉลี่ย	-	42.17	3.37	1.59	4.31	51.51

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ในการศึกษาลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรนั้นสามารถจำแนกออกเป็นพื้นที่ถือครองที่ตนเองเป็นเจ้าของ , ที่ดินที่เช่าผู้อื่น, ที่ดินจับจอง, ที่ดินอื่นๆจากการสำรวจเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีพื้นที่ถือครองรวมทั้งหมด 3608 ไร่ หรือเฉลี่ยแล้วครอบครัวหนึ่งจะมีพื้นที่ถือครองประมาณ 51.54 ไร่ และจากพื้นที่ถือครองทั้งหมดของเกษตรกร 70 ครอบครัวนี้จะพบว่าพื้นที่ถือครองส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินของตนเอง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 295๕ ไร่ ซึ่งเมื่อเฉลี่ยแล้วจะได้ครอบครัวละ 42.17 ไร่ พื้นที่ถือครองที่เป็นที่ดินอื่นๆมีจำนวนพื้นที่ทั้งหมด 302 ไร่หรือ เฉลี่ยครอบครัวละ 4.31 ไร่ เป็นที่ดินเช่าผู้อื่นจำนวน 236 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 3.๓7 ไร่ และพื้นที่ถือครองที่เป็นที่ดินจับจองมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 111 ไร่ เมื่อเฉลี่ยต่อครอบครัวจะได้ครอบครัวละ 1.59 ไร่ และจากตารางที่มาโดยการแบ่งตามขนาดการถือครองพบว่าผู้ถือครองที่ดิน 71 ไร่ขึ้นไป มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดสูงที่สุดคือ จำนวน 1120 ไร่ และผู้ที่พื้นที่ถือครองทั้งหมดรวมกันต่ำที่สุดคือเกษตรกรผู้ที่มีพื้นที่ถือครองในช่วง 11-20 ไร่ มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดรวมกันจำนวน 69 ไร่

ที่ดินจับจองหมายถึง ที่ที่ซึ่งเกษตรกรได้เข้าไปครอบครองและทำประโยชน์แต่ยังไม่ถึงขั้นถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ที่ดินอื่นๆในที่นี้หมายถึง ที่ดินทำกินซึ่งอาจมีผู้อื่นนำมาขายฝาก หรือเป็นที่ดินที่ยังไม่ได้รับโอน จากผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในแปลงนั้น ซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง

ตารางที่ 4 การใช้ที่ดินทางการเกษตร ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน แยกตามขนาดถือครองที่ดิน อ.ปทุมธานี , จ.สุรินทร์ ปีการเกิด 2528/2529

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว	หน้าา (ไร่)	หน้าสวน, ไร่ (ไร่)	เลี้ยงปลา (ไร่)	รวมทั้งหมด (ไร่)
0-10	4	116	7/2/-	-	123/2/-
11-20	4	69	21/-/-	-	90
21-30	17	602	48	-	650
31-40	18	566	84/1/-	-	650/1/-
41-50	6	246	1	-	247
51-60	5	249	-/1/-	-/1/-	249/2/-
61-70	7	384	20/2/-		404/2/-
71 ขึ้นไป	9	873	2	1/1/-	876/1/-
รวม	70	3105	184	1/2/-	3291
เฉลี่ย	-	44.36	2.63	0.01	47.01

ลักษณะการใช้พื้นที่ในการประกอบการเกษตร ในปีการผลิต 2528/2529

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการใช้พื้นที่เพื่อประกอบการเกษตร โดยการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัวย พบว่า มีการใช้พื้นที่ทั้งหมดเพื่อการประกอบการทางการเกษตรรวมกันเป็นจำนวน 3291 ไร่ และจากการศึกษาพบว่า มีการใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ไปในการทำนา ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 3105 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 44.36 ไร่ ทำสวน ทำไร่ ทั้งหมดจำนวน 184 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 2.63 ไร่ เลี้ยงปลาหรือสัตว์อื่นประมาณ 1 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 0.01 ไร่ และเพื่อการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดการถือครอง พบว่าเกษตรกรผู้มีขนาดถือครองการถือครอง 70 ไร่ขึ้นไปมีการใช้พื้นที่ในการประกอบการทางการเกษตร สูงที่สุด คือ จำนวน 876 ไร่ และเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในช่วง 11-20 ไร่ มีการใช้พื้นที่เพื่อประกอบการทางการเกษตร ต่ำที่สุด คือ 90 ไร่

ข้อสังเกต จากการศึกษาค้นคว้าในการทำไโรนั้นส่วนใหญ่จะเป็นไร่ จะใช้พื้นที่หลังจากเสร็จสิ้นฤดูนาแล้วเท่านั้น และสามารถเพาะปลูกได้เฉพาะในบางท้องที่เนื่องจากมีปัญหาด้านแหล่งน้ำ จึงทำให้มีการใช้พื้นที่ในการทำการผลิตน้อย

ตารางที่ 5 แสดงมูลค่าทรัพย์สินทางการเกษตร ของเกษตรกร แบ่งตามขนาดการถือครอง
ที่ดินจำนวน 70 ครอบครัวยุโรปในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมแสงบุรี จ.สุรินทร์ ปีการ
ผลิต 2528/2529

ขนาดพื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัวยุโรป เกษตรกร	ประเภทของทรัพย์สินทางการเกษตร					รวมมูลค่า ทรัพย์สิน
		ที่ดิน(เช่า) (ไร่)	โรงเรือน (บาท)	เครื่อง-จักรกล	สัตว์ที่ใช้ งาน,ทำ- พันธุ์	อื่นๆ	
0-10	4	553500	18224.30	-	63000	1210	635934.36
11-20	4	405000	5307.7	-	62000	1386	473693.7
21-30	17	2925000	44801.68	7966.6	200000	7123.66	3184892.01
31-40	18	2925000	61100.15	-	389500	11971.4	3387571.56
41-50	6	1233000	12038.24	-	74000	2065	1321103.24
51-60	5	1120500	56489.57	14666.6	106000	2565	1300221.25
61-70	7	1818000	39996.58	7600.01	84000	6812.47	1956409.06
71ขึ้นไป	9	3942000	77245.05	7181.12	277700	7314.18	4261440.35
รวม	70	14922000	315203.3	90914.6	1206200	40447.7	16574765.6
เฉลี่ย	-	213171.43	4502.9	1298.7	17231.4	577.82	236782.37
%	-	90.03	1.9	0.55	7.28	0.24	100

หมายเหตุ: 1) โรงเรือน หมายถึง ยุ้งฉาง และคอกสัตว์

2) อื่นๆ หมายถึง โถ ถาด จอบ มีด เกวียน เสียม เป็นต้น

มูลค่าทรัพย์สินทางการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีทรัพย์สินทางการเกษตรรวมกันมีค่าเท่ากับ 16574765.67 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 236782.37 บาท จากมูลค่าของทรัพย์สินทั้งหมดนี้พบว่ามูลค่าของทรัพย์สินส่วนใหญ่แล้วมาจาก ทางด้านที่ดินซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 14,922,000 บาท หรือร้อยละ 90.03 ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 213171.43 บาท และจากการทำการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดถือครองทบเกษตรกรผู้มีขนาดพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ขึ้นไปมีทรัพย์สินรวมกันมีมูลค่ามากที่สุดเป็นจำนวน 4,261,440.35 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 473493.37 บาท และสำหรับเกษตรกรที่มีมูลค่าของทรัพย์สินทางด้านเกษตรน้อยที่สุด คือเกษตรกรผู้มีขนาดพื้นที่ถือครอง 11-20 ไร่ ซึ่งมีมูลค่าทรัพย์สินทางการเกษตรรวมเป็นจำนวน 473693.7 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 118423.43 บาท จากการศึกษพบว่า เมื่อเปรียบเทียบประเภททรัพย์สิน จะเห็นได้ว่า ที่ดินเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากกว่าประเภทอื่น ซึ่งมีถึง 90.03 % ของทรัพย์สินทั้งหมด รองลงมาเป็นทรัพย์สินประเภท สัตว์ใช้งานและพาหนะ มี 7.28 % ของทรัพย์สินทั้งหมด

ตารางที่ 6 ลักษณะการเข้ากู้ยืมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อผลิตข้าวนาปี ในเขต
ปฎิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

ลักษณะการเข้ากู้	จำนวนสมาชิก	ร้อยละ
กู้เดี่ยว	1	1.43
กู้กลุ่ม	68	97.14
กู้เดี่ยวและกู้กลุ่ม	1	1.43
รวม	70	100.00

ลักษณะการเข้ากู้ยืมของเกษตรกร

จากการศึกษาถึงลักษณะการเข้ากู้ยืมของเกษตรกร ผู้เป็นลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เพื่อผลิตข้าวนาปี ในปีการผลิต 2528 ผลการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัวพบว่า การเข้ากู้ยืมของเกษตรกรส่วนใหญ่ จะเข้ากู้ยืมในลักษณะกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 68 คน หรือร้อยละ 97.14 ของลงมาคือ การเข้ากู้ยืมในลักษณะกู้เดี่ยวและกู้เดี่ยวกับกู้เป็นกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ อย่างละ 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.43, 1.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงประเภทของการกู้ยืมของเกษตรกรลูกจ้าง อภส. เพื่อผลิตข้าวนาปีในเขต
ปฏิรูปที่ดิน อ.อุ้มผางบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

ประเภทการกู้ยืม	จำนวนสมาชิก (คน)	ร้อยละ
เงินสด	20	28.57
สิ่งของ	-	-
เงินสดและสิ่งของ	50	71.43
รวม	70	100.00

ประเภทของการกู้ยืมของเกษตรกร

ในการศึกษาถึงประเภทของการกู้ยืม ของเกษตรกรนี้ จะจำแนกออกเป็น การกู้แบบเป็นเงินสด , เป็นสิ่งของ, กู้ทั้งแบบเป็นเงินสด และสิ่งของ จากการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว พบว่า มีการกู้ประเภทเงินสด และสิ่งของรวมกันสูงที่สุด คือมีทั้งหมด จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของการเข้ากู้ของเกษตรกรทั้งหมด รองลงมาคือ การเข้ากู้ประเภทเงินสดซึ่งมีอยู่ จำนวน 20 ราย หรือร้อยละ 28.57 ส่วนประเภทเป็นสิ่งของบางส่วนก็ขาดนั้นไม่ปรากฏ และสำหรับประเภทที่มากที่สุดนั้น อาจมีสาเหตุจากทางค่านโยบาย ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ลดอัตรา การนำเงินกู้ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ฉะนั้นเมื่อเกษตรกรกู้เป็นลูกถ้า มาทำสัญญากู้ก็จะมี การสอบถามถึงวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และทางที่จะใช้ไปของเงินกู้ นั้น และก็จะพยายามให้กู้ในรูป สิ่งของ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งทางธนาคารจะจัดหาไว้ให้แล้ว

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนครั้งที่เข้าคู่มือของเกษตรกร ลูกจ้างกศ. เพื่อผลิตข้าวนาปี ในเขต
ปฎิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

จำนวนครั้งที่เกษตรกรเข้าคู่มือ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
คู่มือ 1 ครั้ง	63	90
คู่มือ 2 ครั้ง	7	10
คู่มือมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป	-	-
รวม	70	100

จำนวนครั้งที่เข้ากู้ยืมของเกษตรกร

จากการสำรวจถึงจำนวนครั้งในการเข้ากู้ยืมของเกษตรกร จำนวน 70 ครอบครัว พบว่าการเข้ากู้ยืมจำนวน 1 ครั้ง มีจำนวนสูงที่สุด คือ 63 ราย หรือร้อยละ 70 ของเกษตรกรทั้งหมด รองลงมา คือ การเข้ากู้ยืม 2 ครั้ง ซึ่งมีจำนวน 7 ราย หรือร้อยละ 10 สำหรับการเข้ากู้ยืมมากกว่า 2 ครั้ง ขึ้นไปนั้นไม่มีปรากฏ และจากการศึกษาพบว่า การเข้ากู้ยืมของเกษตรกรที่มีจำนวน 2 ครั้ง หรือ 2 สัญญา นั้นส่วนใหญ่จะมีสัญญาหนึ่งเป็นเงินกู้ระยะปานกลาง เพื่อนำไปซื้อถวายเป็นวัว หรือรถไถประเภทเดินตาม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตอย่างหนึ่ง

ตารางที่ ๑ แสดงวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ของเกษตรกร แยกตามขนาดพื้นที่ถือครอง
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ. ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

ขนาดพื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว เกษตรกร	วัตถุประสงค์ในการกู้				รวมเงินกู้ (บาท)
		ผลิตข้าว (บาท)	บริโภค (บาท)	ชำระหนี้ (บาท)	ผลิตอื่นๆ (บาท)	
0-10	4	13000	8000		17000	21000
11-20	4	7300	500		4516	9500
21-30	17	87484	7500		6500	99500
31-40	18	80680	29580			110760
41-50	6	49210	25290			74500
51-60	5	33000	16000			49000
61-70	7	63300	6000		4000	73300
71ขึ้นไป	9	168000	12400		-	180400
รวม	70	501974	105270		16716	623960
เฉลี่ย	-	7171.06	1503.86		238.8	8913.71
%	-	80.45	16.87		2.68	100

วัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของเกษตรกร

การศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของเกษตรกร ซึ่งสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว แบ่งตามขนาดพื้นที่ถือครองนั้นสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ออกเป็นเพื่อผลิตข้าวนาปี , เพื่อการบริโภคในครอบครัว , เพื่อการผลิตอื่นๆจากสำรวจพบว่าเกษตรกรมียอดเงินกู้ทั้งหมดรวมกันจำนวน 623,960 บาท เฉลี่ยครอบครัวละ 8913.71 บาท และจากยอดเงินกู้ทั้งหมดนี้แยกเป็น เงินกู้เพื่อนำไปผลิตข้าวนาปี ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตต่างๆ ซึ่งสามารถจะก่อผลกำไรออกเองขึ้นได้ และเป็นทางที่ใช้ไปมากที่สุดจากยอดเงินกู้ทั้งหมด คือ มีจำนวน 501,974 บาทหรือเป็นร้อยละ 80.45 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 7171.06 บาท รองลงมาเป็นเงินกู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคในครอบครัว ซึ่งเงินกู้ส่วนนี้จะไม่ก่อผลกำไรขึ้น มีจำนวน 105.270 บาท หรือร้อยละ 16.87 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 1503.86 บาท ที่เหลือเป็นเงินกู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตการเกษตรอื่นๆซึ่งก็มีผลกำไร สามารถทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีจำนวน 16716 บาท หรือร้อยละ 2.68 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 238.8 บาท จากการศึกษาพบว่า

จากการศึกษาพบอีกว่า เกษตรกรบางส่วนยังมีการกู้ยืมจากนอกสถาบันการเงิน ซึ่งเป็น หัก พ่อค้า ทนาย หรือญาติพี่น้อง ซึ่งทำให้ต้องรับภาระของอัตราดอกเบี้ยที่สูง จึงมีผลต่อต้นทุนการผลิต ทำให้การที่จะปรับปรุง หรือพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นไปได้ยาก

เงินกู้เพื่อผลิตข้าวนาปี หมายถึง เงินกู้เพื่อนำมาใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตต่างๆ ซึ่งในที่นี้จะรวมถึงการกู้มาซื้อความ และรถไถเดินตามด้วย

เงินกู้เพื่อการผลิตอื่นๆ หมายถึง เงินกู้เพื่อนำมาใช้จ่าย ในการประกอบการเกษตรต่างๆ นอกเหนือจากการผลิตข้าว เช่น ทำไร่ป่อ , ยาสูบ

ตารางที่ 10 แสดงความสามารถชำระเงินกู้ ของเกษตรกร ลูกจ้าง ทัศน. ในปีการผลิต
2527/2528 ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

รายการ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ชำระได้ทั้งหมดรวมดอกเบี้ย	69	98.57
ชำระเงินต้นบางส่วนรวมดอกเบี้ย	-	-
ชำระเงินต้นบางส่วนและดอกเบี้ย	-	-
บางส่วน	-	-
ชำระเฉพาะดอกเบี้ย	-	-
ไม่สามารถชำระได้เลย	1	1.43
รวม	70	100

ลักษณะการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร

จากการสำรวจจากเกษตรกร 70 ครอบครัว ผู้เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน พบว่า เกษตรกรผู้กู้ส่วนใหญ่ สามารถชำระคืนเงินกู้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยได้มีจำนวน 69 คนหรือร้อยละ 98.57 และมีเพียง 1 คน หรือร้อยละ 1.43 ที่ไม่สามารถชำระคืนได้เลย จากการสอบถามได้ความว่ามีปัญหาทางการเงินเป็นกรณีๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการทำการผลิต

จากการเฝ้าดู จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เกือบ 100% สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ครบตามจำนวน

ตารางที่ 11 แสดงลักษณะการชำระเงินกู้ ของเกษตรกรลูกก้า ๖๓๘. เพื่อการผลิตข้าว
นาปี ในเขตปฏิรูปที่ดิน: บ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2527

รายการ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ชำระก่อนกำหนดสัญญา	43	61.43
ชำระเต็มตามกำหนดสัญญา	26	37.14
ชำระเต็มหลังกำหนดสัญญา	1	1.43
รวม	70	100

ความสามารถในการชำระหนี้ตามช่วงเวลาที่กำหนดของเกษตรกร

จากการสำรวจจากเกษตรกร จำนวน 70 ครอบครัว พบว่าเกษตรกรผู้กู้ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ก่อนกำหนดสัญญา จำนวน 43 คน หรือร้อยละ 61.43 รองลงมาเป็นเกษตรกรชำระหนี้ตามกำหนดสัญญามีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 และมีการชำระหนี้เงินกู้หลังจากกำหนดสัญญา 1 คน หรือร้อยละ 1.43

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้ได้ก่อนกำหนดสัญญานั้นสามารถแสดงให้เห็นฐานะทางการเงินของเกษตรกร ซึ่งเกิดจากประสิทธิภาพในการผลิตได้ว่าจะมีผลตอบแทนจากการทำการผลิตหลังจากหักต้นทุนการผลิตแล้ว

ตารางที่ 12 แสดงภาวะหนี้สินของเกษตรกรลูกจ้าง ๑๓๕. ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี
จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2528 โดยแบ่งตามขนาดการถือครองที่ดิน

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว เกษตรกร	จำนวนเงินที่เป็นหนี้ หนี้ (บาท)	หนี้สินทั้งหมดเฉลี่ยต่อ ครอบครัวตามขนาด ถือครอง
0-10	4	21,000	5,250
11-20	4	9,500	2,375
21-30	17	99,500	5852.94
31-40	18	116,760	6486.67
41-50	6	745,000	12416.67
51-60	5	49,000	9800
61-70	7	73,300	10471.43
71 ขึ้นไป	9	180,400	20044.44
รวม	70	623,960	-
เฉลี่ย	-	8913.71	-

ภาวะหนี้สินของเกษตรกร ผู้เป็นลูกจ้างของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรใน
เขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์.

การศึกษาดังภาวะหนี้สินของเกษตรกร โดยสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70
ครอบครัว พบว่าเกษตรกรมีหนี้สินทั้งหมดรวมกัน จำนวน 623,960 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 8913.71 บาท จากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดการถือครอง ปรากฏว่า เกษตร
กรผู้มีพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ ขึ้นไป มีดอกเบี้ยเป็นหนี้สูงที่สุด เป็นจำนวน 180,400 บาท
หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 2044.44 บาท และเกษตรกรผู้มีดอกเบี้ยเป็นหนี้ต่ำสุด คือ เกษตร
กรผู้มีพื้นที่ถือครองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่ มีดอกเบี้ย เป็นหนี้ทั้งหมดรวมกัน จำนวน 9500
บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 2375 บาท

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้มีขนาดการถือครอง จำนวนมาก จะมีหนี้สินมาก
กว่าเกษตรกรผู้มีขนาดพื้นที่ถือครองที่น้อยกว่า ซึ่งอาจเกิดจากสภาพคล่อง จากการที่มีหลักทรัพย์
ที่มากกว่าทำให้เกิดการเชื่อถือ หรือมีเครดิต จากสถาบันการเงิน หรือแหล่งเงินกู้ยืมนอกสถาบัน
ในการที่จะกำหนดวงเงินกู้ หรือปล่อยเงินกู้ให้ใน จำนวนที่สูงกว่า เกษตรกรผู้มีขนาดพื้นที่
ที่ถือครองน้อยกว่า

ตารางที่ 13 แสดงพื้นที่ของเกษตรกรลูกจ้าง ๓๓๕. จำนวนของตนเอง ในเขตปฏิรูป
ที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2528/2529

ฐานะความเป็นอยู่หลังจาก เป็นลูกจ้าง ๓๓๕.	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ดีขึ้น	60	85.71
คงที่	10	14.29
เลวลง	-	-
รวม	70	100

ทัศนคติของเกษตรกรด้านฐานะของตนเองหลังจากเข้าเป็นลูกจ้างนาถาวรเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จากการสำรวจเกษตรกร จำนวน 70 ครอบครัวถึงด้านฐานะของตนเองภายหลังจากเข้าเป็นลูกจ้างของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรแล้ว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 85.71 คิดว่าตนเองมีฐานะดีขึ้น รองลงมาคือเกษตรกรที่คิดว่าตนเองมีฐานะคงที่ ถึงร้อยละ 14.29 ส่วนผู้ที่คิดว่าฐานะของตนเองเลวลงนั้นไม่ปรากฏ

จากการสำรวจสรุปได้ว่าผู้ที่คิดว่าฐานะของตนเองดีขึ้นได้ให้เหตุผลว่า หลังจากเป็นลูกจ้างแล้วทำให้สามารถเพิ่มทุนทรัพย์สิน และสามารถขยายการผลิต และทำการผลิตได้ผล ทั้งยังเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และสำหรับเกษตรกรที่คิดว่าตนเองมีฐานะคงที่นั้นก็ให้เหตุผลโดยสรุปได้ว่า เพิ่งจะเข้าเป็นลูกจ้าง หรือ ประสบกับปัญหาด้านการผลิต ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนเกษตรกร ที่เคยได้รับการส่งเสริมแนะนำทางวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

การส่งเสริมและแนะนำ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เคยได้รับ	32	45.71
ไม่เคยได้รับ	38	54.29
รวม	70	100

จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมแนะนำ ทางวิชาการ

จากการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว ในด้านการส่งเสริมแนะนำต่างๆด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าเกษตรกรจำนวน 38 ราย หรือร้อยละ 54 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมหรือแนะนำเลย ส่วนเกษตรกรผู้ที่เคยได้รับการส่งเสริมหรือแนะนำมีจำนวน 32 หรือร้อยละ 45 จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 54 ไม่เคยได้รับคำแนะนำส่งเสริม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลย ซึ่งทำให้มีผลต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการผลิต จึงทำให้ไม่สามารถจะทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และสำหรับผู้ที่เคยได้รับคำแนะนำส่งเสริมนี้ส่วนใหญ่ จะเป็นด้านวิธีการผลิต บำรุงรักษาต่างๆ รวมถึงการชลประทานจำหน่าย หรือจำหน่ายผลผลิต เพื่อรอการจำหน่ายเมื่อราคาสูงขึ้น

ตารางที่ 15 แสดงผลผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อ ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.
ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ จำนวน 70 ครอบครัว แยกตามขนาดการถือครอง
ที่ดิน ปีการผลิต 2527

ขนาดพื้นที่ ถือครอง(ไร่)	จำนวน ครอบครัว	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตที่ได้ (กั)	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ ตามขนาดถือครองครอบครัวตาม (กั)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อ ขนาดถือครอง (กั)
0-10	4	116	2,696	23.24	674
11-20	4	69	1,504	21.79	376
21-30	17	612	12,413	20.28	730
31-40	18	563	13,938.5	24.76	774.36
41-50	6	226	5360	23.72	893.33
51-60	5	249	7,380	29.64	1476
61-70	7	384	8244.5	21.47	1177.79
71ขึ้นไป	9	873	16340.5	18.72	1815.61
รวม	70	2529	67876.5	26.84	-
เฉลี่ย	-	36.13	969.66	969.66	-

ผลผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร ปีการผลิต 2527/2528

จากการศึกษาถึงผลผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรในปีการผลิต 2527/2528 โดยสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัวย พบว่าเกษตรกรทั้งหมดสามารถทำการผลิตได้ผลผลิตรวมทั้งหมด จำนวน 67876.5 ถัง หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 969.66 ถัง จากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดการถือครองพื้นที่ พบว่า เกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ 71 ไร่ขึ้นไปมีผลผลิตรวมทั้งหมดสูงสุดคือ จำนวน 16340.5 ถัง หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 1815.61 ถัง และเกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ถือครอง ในช่วง 11-20 ไร่ ได้ผลผลิตรวมทั้งหมดต่ำที่สุดคือ จำนวน 1504 ถัง หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 376 ถัง และจากการศึกษาถึงด้านผลผลิตที่ได้รับต่อจำนวนพื้นที่ทำการผลิตทั้งหมด พบว่าเกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ถือครองในช่วง 51-60 ไร่ สามารถทำการผลิตโดยได้รับผลผลิตสูงสุดที่สุด คือ จำนวน 29.64 ถังต่อไร่ รองลงมาคือเกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ถือครองในช่วง 41-50 ไร่ซึ่งได้รับผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 23.72 ถัง และสำหรับเกษตรกรที่ได้รับผลผลิตต่อไร่ ต่ำที่สุดคือเกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ขึ้นไป ได้รับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 18.72 ถัง

ข้อที่น่าสังเกตจากผลจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า เกษตรกรผู้ถือครองพื้นที่ถือครองจำนวนมากๆส่วนใหญ่มักจะทำการผลิตได้รับผลผลิตต่อไร่ น้อยกว่า เกษตรกรที่มีขนาดถือครองพื้นที่น้อยกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีประสิทธิผลการผลิตที่ต่ำกว่านั่นเอง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะขาดต้นทุนการผลิตที่เพียงพอ หรือความบกพร่องในการจัดการที่ยุ่งยากกว่า

ตารางที่ 16 แสดงรายได้จากการผลิตข้าวในปี ทำการเกษตรอื่น, รายได้นอกเกษตร
แยกตามขนาดถือครอง ปีการผลิต 2527 ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

ขนาดพื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว เกษตรกร	ประเภทของรายได้			รวมรายได้ ตามขนาด ถือครอง	เฉลี่ยต่อ ครอบครัว
		รายได้จากทำ นาปี (บาท)	จากการเกษตร อื่นๆ (บาท)	นอกเกษตร (บาท)		
0-10	4	72832	2300	4500	79632	19908
11-20	4	46896	17000	7550	71446	17861.5
21-30	17	358218	59100	50950	468268	27545.18
31-40	18	353340.89	67550	34150	445040.89	24724.49
41-50	6	151620	800	40000	192420	32070
51-60	5	180200	9300	1500	191000	38200
61-70	7	258324	12650	16600	287574	41082
71ขึ้นไป	9	534400	44200	20900	599500	66611.11
รวม	70	1955830.89	212900	176150	2344880.89	
เฉลี่ย	-	27940.44	3041.43	251643	33498.30	
%	-	83.41	9.08	7.51	100	

รายได้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

การศึกษาด้านรายได้ของเกษตรกรที่ได้รับทั้งหมดในรอบปี นั้นสามารถจำแนกออก เป็นรายได้ที่ได้รับจากการทำการผลิตข้าวในปี การทำการผลิตทางการเกษตรอย่างอื่นและ รายได้ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการทำการเกษตร จากการสำรวจจาก เกษตรกร จำนวน 70 ครอบครัว พบว่าเกษตรกรมีรายได้ทั้งหมดรวมกันเป็นจำนวน ๒ 2,344,880.89 บาทหรือเฉลี่ยครอบครัวละ 33498.30 บาทต่อปี จากรายได้ทั้งหมด ของเกษตรกรรวมกันนี้ จากการศึกษาพบว่า ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่นั้นจะมาจากทำการ ผลิตข้าวในปี เป็นจำนวนทั้งหมด 1,955,830.89 บาทหรือเฉลี่ยครอบครัวละ 27,940.44 บาทต่อปี หรือประมาณ 83.41 % ของรายได้ทั้งหมด รองลงมาเป็นรายได้ที่ได้รับจาก การประกอบกิจการเกษตรอย่างอื่น ซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมด 212,900 บาท หรือ 9.08 % ของรายได้ที่ได้รับทั้งหมด หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 3041.43 บาทต่อปี ที่เหลือคือรายได้ ที่ได้รับจากการประกอบกิจการอย่างอื่นนอกการเกษตร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 176,150 บาท หรือ 7.51 % ของรายได้ที่ได้รับทั้งหมด หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 2516.43 บาทต่อปี และจากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดของพื้นที่ถือครอง พบว่าเกษตรกรผู้ที่มีพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ขึ้นไป มีรายได้ในรอบปีทั้งหมดสูงที่สุด คือเป็นจำนวน 599,500 บาทหรือเฉลี่ยครอบ กรว์ละ 66611.11 บาท/ปี และเกษตรกรผู้ซึ่งมีรายได้ในรอบปีน้อยที่สุดคือเกษตรกรผู้มี พื้นที่ถือครองในช่วง 11-20 ไร่ มีรายได้ต่อปี จำนวน 71,446 บาทหรือเฉลี่ยครอบครั วละ 17861.5 บาท/ปี

รายได้นอกเกษตร ประกอบด้วยรายได้ที่ได้จากการรับจ้างทั่วไป เช่น ขับรถ ทำงานก่อสร้าง รวมถึงการรับจ้างในไร่นาด้วย การประกอบกิจการการค้า

ตารางที่ 17 แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าวปี การเกษตรอื่น ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ
เฉลี่ยต่อครอบครัว ตามขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกรปลูกข้าว ไร่ส. เขต
ปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี ปีการผลิต 2528/2529

ขนาด พื้นที่ถือ ครอง (ไร่)	จำนวน ครัว เรือน เกษตร	ค่าใช้จ่าย ผลิตข้าวมา ปี(บาท)	ผลิต เกษตร อื่น(บาท)	ใช้บริโภค ในครัว เรือน (บาท)	ด้าน ศาสนา พิธีกรรม (บาท)	ชำระหนี้ (บาท)	ค่าใช้จ่าย ในการ ครองชีพ และอื่นๆ (บาท)	รวมค่าใช้จ่าย ทั้งหมด (บาท)
0-10	4	12200	1000	4520	2600	24000	5000	49320
11-20	4	6585	4500	5120	500	10200	2050	29055
21-30	17	99922	9725	25775	10300	74600	29673	253995
31-40	18	86805	33146	41530	8670	157521	26320	212192
41-50	6	49790	650	5005	3100	43500	8200	110845
51-60	5	38700	1100	4720	3650	31400	6300	85870
61-70	7	88204	5645	10630	3300	124058	11800	249637
71ขึ้นไป	9	131480	4220	37847.5	10500	128000	27920	339967.5
รวม	70	413764	60086	115972.5	43120	593279	117263	1330881.5
เฉลี่ย	-	5910.91	858.37	1656.75	616	8475.41	1675.19	19012.6
%	-	31.09	4.51	8.71	3.24	44.58	8.81	100

ค่าใช้จ่ายต่างๆของเกษตรกรในรอบปี

ในการศึกษาค้นรายจ่ายของเกษตรกรที่จำเป็นต้องจ่ายในรอบปีนั้นสามารถจำแนกออกได้เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตข้าวมาปี ค่าใช้จ่ายในการประกอบการทางการเกษตรอย่างอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายด้านการบริโภคในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ค่าใช้ในการชำระหนี้ค่าใช้จ่ายในการครองชีพและอื่นๆ จากการสำรวจเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัพบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในรอบปีรวมกันทั้งหมด จำนวน 1330881.5 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 19012.60 บาทต่อปี จากค่าใช้จ่ายทั้งหมดนี้แยกเป็นค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้ ซึ่งเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 593,279 บาทต่อปี หรือร้อยละ 44.58 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 8475.41 บาทต่อปี, ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนผลิตข้าวมาปีทั้งหมดเป็นจำนวน 413,764 บาทหรือร้อยละ 31.09 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 5910.91 บาทต่อปี , ค่าใช้จ่ายในการครองชีพและอื่นๆทั้งหมดจำนวน 117,263 บาทต่อปี หรือร้อยละ 8.81 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 1675.19 บาท, มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคในครัวเรือนทั้งหมดรวมกัน เท่ากับ 115972.5 บาทต่อปี หรือร้อยละ 8.71 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 1656.75 บาทต่อปี, ค่าใช้จ่ายในการประกอบการเกษตรอื่น ๆ ทั้งหมดเป็นจำนวนเท่ากับ 60086 บาทต่อปี หรือร้อยละ 4.51 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 858.37 บาทต่อปี, ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาและพิธีกรรมต่างๆทั้งหมดจำนวน 43120 บาท ต่อปี หรือร้อยละ 3.24 หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 616 บาทต่อปี และจากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดพื้นที่ถือครองพบว่า เกษตรกรผู้มีพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ ขึ้นไปมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมกันสูงที่สุด คือ จำนวน 339967.5

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า รายจ่ายของเกษตรกรในรอบปีส่วนใหญ่แล้วจะเป็นรายจ่ายในด้านชำระหนี้

ค่าใช้จ่ายในการครองชีพและอื่นๆประกอบด้วย ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการศึกษา. รวมถึงค่าใช้จ่ายในการประกอบการใดๆที่นอกเหนือจากการเกษตร

ตารางที่ 18 แสดงต้นทุนต้นแปร , ต้นทุนคงที่ในการผลิตข้าวนาปี ของเกษตรกรลูกค้า
 ๖๕๖ ปีการผลิต 2527 ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์
 ปีการผลิต 2527/2528 (แยกตามขนาดพื้นที่ถือครอง)

ขนาดพื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนพื้นที่ ผลิตข้าวนาปี (ไร่)	ต้นทุนต้นแปร (บาท)	ต้นทุนคงที่ (บาท)	รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท)	ต้นทุนทั้งหมด เฉลี่ย : ไร่ ตามขนาดที่ถือครอง
0-10	116	12937.14	7925.27	20462.41	176.40
11-20	69	8471.66	3248.3	11719.96	169.85
21-30	612	114033.28	40028.82	154062.1	251.74
31-40	563	103585.24	43027.01	146612.25	260.41
41-50	220	39376.44	13762.61	53139.05	253.12
51-60	249	42258.86	10599.99	52858.85	212.28
61-70	384	65483.76	19418.94	84902.7	221.10
71ขึ้นไป	873	125126.72	57208.48	182335.2	208.86
รวม	2529	511273.1	194819.42	706092.52	-
เฉลี่ย/ไร่	-	202.16	77.03	279.20	-
%	-	72.41	27.59	100	-

ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร ปีการผลิต 2527

ในการศึกษาถึงเรื่องประสิทธิภาพในการผลิตของเกษตรกรนี้ จำเป็นต้องทราบถึง ต้นทุนในการทำการผลิตของเกษตรกร ซึ่งในที่นี้ จำจำแนกออกเป็น ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่จากการสำรวจเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัว พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรในการผลิตทั้งหมดรวมกัน จำนวน 511273.1 บาท หรือเฉลี่ยไร่ละ 202.16 บาท หรือร้อยละ 72.41 ของต้นทุนทั้งหมด , มีต้นทุนคงที่ทั้งหมดรวมกันเท่ากับ 194819.42 บาท หรือเฉลี่ยไร่ละ 77.03 บาท หรือร้อยละ 27.59 ของต้นทุนทั้งหมด และจากการศึกษาโดยแบ่งตามขนาดของพื้นที่ถือครองพบว่า เกษตรกรผู้มีพื้นที่ถือครองในช่วง 31-40 ไร่ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงที่สุด คือ จำนวน 260.41 บาท/ไร่ และ เกษตรกรผู้มีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ที่ต่ำที่สุด คือ เกษตรกรผู้มีพื้นที่ถือครองในช่วง 11-20 ไร่ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่จำนวน 169.86 บาท/ไร่

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้มีขนาดถือครองอยู่ในช่วง 31-40 ไร่ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงที่สุด คือ จำนวน 260.41 บาทต่อไร่

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่าสีหรือของเครื่องจักรเครื่องมือ ค่าเช่า ดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีที่ดินตามจำนวนพื้นที่ที่ใช้ผลิตจริง

ต้นทุนผันแปรประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายต่างๆซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตอันได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 19 แสดงต้นทุนสุทธิ ในการผลิตข้าวเปลือก แยกตามขนาดถือครองที่ดินของเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.สูงเม่นบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2527

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว เกษตรกร	ต้นทุนการผลิต ทั้งหมด	ต้นทุนเฉลี่ยต่อครอบ ครัวตามขนาดพื้นที่ ถือครอง
0-10	4	20462.41	5115.60
11-20	4	11719.96	2929.99
21-30	17	154062.1	9062.47
31-40	18	146612.25	8145.13
41-50	6	53106.72	8851.12
51-60	5	52858.85	10571.77
61-70	7	84902.7	12128.96
71ขึ้นไป	9	182335.2	20259.47
รวม	70	706092.52	-
เฉลี่ย	-	10087.04	-

ต้นทุนสุทธิในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร ในปีการผลิต 2527

การศึกษาถึงต้นทุนสุทธิในการผลิตข้าวนาปี ในปีการผลิต 2527 โดยแบ่งตามขนาดการถือครองพื้นที่ จากการสำรวจจากเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครัวพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนสุทธิในการผลิตรวมกัน ทั้งหมดเท่ากับ 706,092.52 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 10087.04 บาท และจากต้นทุนสุทธิทั้งหมดนี้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้มีพื้นที่ถือครอง 71 ไร่ขึ้นไป มีต้นทุนสุทธิเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงสุด คือจำนวน 20,259.47 บาท และเกษตรกรผู้มีพื้นที่ถือครอง ในช่วง 11-20 ไร่ มีต้นทุนสุทธิเฉลี่ยต่อครอบครัว ต่ำที่สุด คือ จำนวน 2929.99 บาท

บทที่ 5

สรุป ผลการศึกษา และการวิเคราะห์

การศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2527/2528 นั้นจากลักษณะโครงสร้างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีภาคการผลิตทางการเกษตร เปรียบเสมือนเส้นโลหิตใหญ่ของภาค โดยเฉพาะข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่มีสัดส่วนของผลผลิตสูงกว่าพืชชนิดอื่นๆอีก ทั้งยังปรากฏว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิต และมูลค่าเพิ่ม การผลิตข้าวสูงกว่าภาคอื่นของประเทศ ถึงแม้ว่าจากสภาพทั่วไปของภาคนี้ แล้วจะมีการผลิตในฤดูแล้งน้อยมาก ทั้งประสิทธิภาพการผลิตก็ต่ำที่สุด และเนื่องจากภาคนี้ มีพื้นที่ทำการเพาะปลูกมากกว่าทุกภาคของประเทศ มีพื้นที่ทำนาประมาณ 66.2 ล้านไร่ หรือร้อยละ 46 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดของประเทศ และสามารถให้ผลผลิตเป็นสัดส่วนร้อยละ 35 ของผลผลิตข้าวทั้งประเทศซึ่งแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคประกอบด้วย จ.สุรินทร์ , บุรีรัมย์ , อุบลราชธานี และอุดรธานี และโดยเฉพาะที่ อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์นั้น ประชากรส่วนใหญ่ประมาณ 90%จะประกอบอาชีพทำนากษัตริกรรม ซึ่งมีพื้นที่ถือครองในการทำนาประมาณ 273,287 ไร่ จำนวนครอบครัว 9,148 ครอบครัว จากการศึกษาโดยสำรวจจากเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 70 ครอบครัว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ถึงร้อยละ 92.86 ของเกษตรกรทั้งหมด จำนวนสมาชิกทั้งหมดภายในครอบครัวมีจำนวน 432 คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 6.2 คน แยกเป็นแรงงานที่ทำการเกษตรกรรมทั้งหมด จำนวน 260 คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 3.7 คน แรงงานนอกการเกษตรกรรม ซึ่งอาจเป็นเด็กและคนชรา จำนวน 172 คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 25 คน มีการถือครองที่ดินทั้งหมดจำนวน 3608 ไร่ ซึ่งเฉลี่ยครอบครัวละ 515 ไร่ ในจำนวนนี้ที่ถือครองทั้งหมดนี้ เป็นที่ดินของตนเองมากที่สุด ประมาณ 2,952 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 42.17 ไร่ หรือร้อยละ 81.82 ของพื้นที่ครอบครองทั้งหมด

และจากพื้นที่ ครอบครองนี้ มีการใช้พื้นที่ทั้งหมดจำนวน 3,291 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ทำนา 3105 ไร่ หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 44.35 ไร่ , เป็นพื้นที่ทำสวนทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ยครอบครัวยุคละ 2.63 และ 0.01 ไร่ตามลำดับ การศึกษาถึงภาวะหนี้สินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีหนี้สินทั้งหมดรวมกัน จำนวน 623,960 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 8913.71 บาท แยกเป็นเงินกู้เพื่อผลิตข้าวนาปี ทั้งหมดประมาณ 501974 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 7171.06 บาท หรือประมาณร้อยละ 80.45 ของเงินกู้ทั้งหมด เพื่อการบริโภคทั้งหมดรวมกันเป็นจำนวน 105,270 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 1503.86 บาท หรือร้อยละ 16.87 ของเงินกู้ทั้งหมดและเป็นเงินกู้เพื่อผลิตอื่นทั้งหมดรวมกันจำนวน 16,716 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 238.0 หรือประมาณร้อยละ 2.68 ของเงินกู้ทั้งหมด และจากการศึกษาถึงด้านการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร พบว่า สามารถชำระคืนเงินกู้รวมตลอดปีได้ถึงร้อยละ 98.57 ของเกษตรกรผู้กู้ทั้งหมด และส่วนใหญ่จะชำระคืนช่วงก่อนถึงกำหนดชำระถึงร้อยละ 61.43 ของการชำระคืนทั้งหมด และในการศึกษาถึงรายได้ รายจ่ายของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อปีครอบครัวยุคละ 33498.30 บาทเป็นรายได้ที่ได้จากการผลิตข้าวนาปีประมาณ 27940.44 บาท หรือประมาณร้อยละ 83.41 ของรายได้ทั้งหมด สำหรับด้านรายจ่ายของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายในแต่ละปีเป็นจำนวน 19012.60 บาทต่อครอบครัว จากรายจ่ายทั้งหมดนี้ เป็นรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ประมาณ 8475.41 บาทต่อครอบครัว ด้านต้นทุนการผลิตข้าวนาปี จากการศึกษพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนทั้งหมดในการผลิต จำนวน 10087.04 บาทต่อครอบครัว หรือเฉลี่ยไร่ละ 279.20 บาทซึ่งแยกออกเป็น ต้นทุนกันแปรเฉลี่ยต่อไร่ จำนวน 202.16 บาท ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อไร่จำนวน 77.03 บาท และในด้านการผลิตข้าวนาปี จากการศึกษพบว่า เกษตรกรได้ผลิตผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 26.84 ตันต่อไร่ และประมาณครอบครัวยุคละ 969.66 ตัน และหากคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินทางการเกษตรจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีทรัพย์สินทางการเกษตรทั้งหมด รวมกันมีมูลค่าเท่ากับ 1,657,476.67 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 236,782 บาท ซึ่งมูลค่าทรัพย์สินส่วนใหญ่แล้วจะเป็น มูลค่าของทางด้านที่ดิน ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 1,492,200 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวยุคละ 213,171.43 บาท

เมื่อเปรียบเทียบประเทศไทยกับจีนจะเห็นได้ว่า ที่ดินและโรงเรือน มีมูลค่ารวมกันถึงร้อยละ 91.93 ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดที่ใช้ทางการเกษตรสวนเพชรจักรกล หรือเครื่องมือ มีเพียงร้อยละ 0.55 ซึ่งถือว่าน้อยมาก จึงชี้ให้เห็นได้ว่าการดำเนินการผลิตในท้องถิ่นยังเป็นแบบดั้งเดิม คือ ใช้แรงงานมาก และมีการลงทุนน้อย ซึ่งสามารถอธิบายถึงประสิทธิภาพของแรงงานที่ใช้ทำการผลิตที่มักจะต่ำ และในการจะเพิ่มประสิทธิภาพ ของแรงงาน ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคในการผลิต ซึ่งก็จำเป็นต้องใช้ทุนเพิ่ม ในด้านปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องจักรกล เพื่อที่จะทำการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

(20) ตารางสรุปผลการศึกษา

ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรที่ได้รับดินเชื้อ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

ผลรวมทั้งหมดของเกษตรกรจำนวน 70 ครอบครั	ผลเฉลี่ยต่อครอบครัวเกษตรกร	หมายเหตุ
หนี้สิน		
- ยอดเงินกู้ทั้งหมด 623,960 บาท	8,913.71 บาท	
- เป็นเงินกู้เพื่อผลิตข้าวนาปี		
706,092.52 บาท	10,087.04 บาท	
ผลผลิตข้าว		
- ผลผลิตที่ได้ 67,876.5 ถัง	96.60 ถัง	หรือเฉลี่ยไร่ละ 26.84 ถัง
รายได้ของเกษตรกร		
- รายได้ต่อปี 2,344,880.89 บาท	33,498.30 บาท	
- รายได้จากข้าวนาปี		
1,955,830.89 บาท	27,940.44 บาท	
รายจ่ายของเกษตรกร		
- รายจ่ายต่อปี 1,330,001.5 บาท	19,012.60 บาท	โดยการสอบ
- รายจ่ายเพื่อผลิตข้าว 413,764 บาท	5,910.91 บาท	ถามจากตัว
ต้นทุนผลิตข้าว (จากการศึกษา)		
- ต้นทุนผลิตข้าวทั้งหมด 706,092.52 บาท	10,087.04 บาท	เกษตรกร

ที่มา: จากการสำรวจเกษตรกรผู้กู้ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

จากตารางจะเห็นว่าเกษตรกรสามารถทำการผลิตได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 26.84 ถัง

(ถังละ 10 กิโลกรัม)

โดยใช้ต้นทุนเงินหมกเฉลี่ยไร่ละ 279.20 บาท

เกษตรกรจะมีรายได้สุทธิจากการทำการผลิตเฉลี่ยไร่ละประมาณ 526 บาท

หมายเหตุ : กรณีที่ข้าวเปลือกมีราคาเฉลี่ยขึ้นละ 3000 บาท

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต

ในการวิเคราะห์สัมพัทธ์ การผลิตข้าวนาปีของเกษตรกร อร ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ โดยมีขนาดที่ดิน (x_1) แรงงาน (x_2) ปุ๋ย (x_3) ต้นทุนคงที่ (x_4) เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variation) และมี (Y) ผลผลิตข้าวเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจากเกษตรกรในพื้นที่ทำการศึกษามาเข้าสมการแบบ Cobb- Douglas Function ปรากฏว่าได้สมการในรูปต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{LogY} &= \text{Log } a + b_1 \text{Log}X_1 + b_2 \text{Log}X_2 + b_3 \text{Log}X_3 + b_4 \text{Log}X_4 \\ &= 3.01933 + 0.57482 \text{Log}1 + 0.149254 \text{Log}X_2 + 0.148763 \text{Log}X_3 + 0.75029 \text{Log}X_4 \\ &\quad 0.57482 \quad -0.149254 \quad +0.148763 \quad +0.790209 \\ &\quad (4.19956)^{**} (0.311654)^{N.S} \quad (1.49725)^{N.S} \quad (1.00605)^{N.S} \\ R^* &= 0.716290 \\ SE &= 0.408105 \end{aligned}$$

กำหนดค่าไว้

$$\begin{aligned} Y &= \text{ผลผลิตข้าว (ตัน)} \\ X_1 &= \text{พื้นที่เพาะปลูกข้าว (ไร่)} \\ X_2 &= \text{แรงงาน (บาท)} \\ X_3 &= \text{ปุ๋ย (บาท)} \\ X_4 &= \text{ต้นทุนคงที่ (บาท)} \end{aligned}$$

a = ค่าคงที่

b = ค่าสัมประสิทธิ์

จากการวิเคราะห์แบบ Cobb Douglas ผลการวิเคราะห์เมื่อนำค่าสัม-
 ประสิทธิ์ (Coefficients) ของปัจจัยแต่ละตัวไปทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย T-Test
 ผลปรากฏว่า (X_1) ขนาดของที่ดินที่ใช้เพาะปลูก มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น
 99 % ส่วน X_2 X_3 X_4 ซึ่งก็คือ แรงงาน บัญ และต้นทุนคงที่นั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 และเมื่อนำค่า F - ratio ไปทดสอบกับตาราง F แล้วจะได้ค่า F - Test ของสม-
 การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ซึ่งหมายถึงว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ปัจจัยการผลิตทุกตัวกับ ผลผลิตที่ได้รับ มีถึง 99 % หรือปัจจัยการผลิต X_1 X_2 X_3 และ X_4
 จะมีความสัมพันธ์ กับการเปลี่ยนแปลงของ Y 99 ครั้ง ในการเปลี่ยนแปลง 100 ครั้ง
 และเมื่อพิจารณาค่า R^2 (Multiple Coorelation Coefficient) จะมี
 ค่าเท่ากับ .716290 สามารถอธิบายได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตข้าวขึ้นอยู่กั
 ผลกระทบของปัจจัยการผลิต คือ X_1 X_2 X_3 และ X_4 ประมาณ 77.629 % ส่วนอีก
 28.71 % เกิดจากผลกระทบของปัจจัยอื่น ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าความถดถอยเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
และระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ ของปัจจัยการผลิต
ข้าวของเกษตรกร ปี การไถนา 2527-2528

ชนิดของปัจจัยการผลิต	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าถดถอยเคลื่อน มาตรฐาน		ระดับความ เชื่อมั่น
ค่าคงที่ (Log a)	3.01933	0.136867	4.19956	0.01
ที่ดิน (Log x_1)	0.574782	0.478908	0.311654	
แรงงาน (Log x_2)	-0.149254	0.993572	1.49725	
ปุ๋ย (Log x_3)	0.148763	0.745696	1.00605	
ต้นทุนคงที่ (Log x_4)	0.75020			
ผลรวมค่าสัมประสิทธิ์	1.3245			
R^2	0.716090			
F - ratio	19.440			

หมายเหตุ : แรงงาน ในที่นี้ หมายถึง ค่าจ้างแรงงานที่ต้องจ่ายออกเป็นตัวเงินเป็น
ตัวเงินจริงๆเท่านั้น

ความยืดหยุ่นของปัจจัยชนิดต่างๆ

สำหรับการอธิบายความยืดหยุ่น (Elasticity) ของปัจจัยชนิดต่างๆนั้น ในรูปแบบสมการแบบ Logarithms นี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละชนิดในสมการ หรือค่า (b) ก็คือค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยชนิดนั้นๆเอง ซึ่งสามารถที่จนำค่า (b) ของสมการออกมาอธิบายความยืดหยุ่นได้ดังนี้ เมื่อปัจจัยชนิดต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 แล้ว ปัจจัยชนิดนั้นจะทำให้ Y มีการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละเท่าใด (ซึ่งก็จะเท่ากับค่าของ b นั้นเอง) และสามารถอธิบายถึงทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ ถ้าค่า b มีค่าเป็นบวก การเปลี่ยนแปลงของ X และ Y จะไปในทางเดียวกัน และถ้าค่า b เป็นลบ การเปลี่ยนแปลงของ X และ Y จะมีการเปลี่ยนแปลงผกผันกัน กล่าวคือ ถ้าค่า X เพิ่มขึ้นจะทำให้ Y ลดลง เป็นต้น และจากผลการวิเคราะห์เพื่อจะสรุปผลความยืดหยุ่นของปัจจัยแต่ละชนิดได้ดังนี้

1) ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายที่ดิน (x_1)

$$b_1 = 0.574782$$

จากการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายที่ดินปรากฏว่า ประสิทธิภาพการใช้จ่ายการผลิตที่ดินของเกษตรกรมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายปัจจัยที่ดินมาใช้ในการดำเนินการผลิตแล้ว ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อย ซึ่งเป็นอัตราส่วนการเพิ่มผลผลิตที่น้อยกว่าการเพิ่มของปัจจัยการผลิต ซึ่งแสดงว่าการผลิตอยู่ในช่วง

2) ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายแรงงาน (x_2)

$$b_2 = -0.149254$$

จากการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายแรงงาน ปรากฏว่า ประสิทธิภาพการใช้จ่ายแรงงานในการผลิตของเกษตรกรมีค่าความยืดหยุ่นติดลบ ซึ่งเป็นลักษณะการผลิตแบบ Negative Return to Scale นั่นคือ เมื่อมีการเพิ่มแรงงานเข้าไปในกระบวนการผลิต ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว จะมีผลทำให้ผลผลิตของเกษตรกรลดลงกว่าเดิม ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากข้อมูลซึ่งทำการวิเคราะห์เพราะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานที่จ่ายไปจริง ผลจากกรณีศึกษา (ตารางที่ 5) ซึ่งเห็นได้ว่ามูลค่าของทรัพย์สินของเกษตรกรส่วนใหญ่แล้วจะเป็นมูลค่าทางค่าทรัพย์สินที่ดิน ซึ่งหมายถึงที่ดิน และโรงเรือน ส่วนในด้านของเครื่องจักร เครื่องมือทางการเกษตรที่สามารถลดต้นทุนในการผลิตได้นั้น มีอยู่น้อยมากเพียง 0.55 % ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิต ในกรณีเกษตรกรต้องการจะเพิ่มผลผลิตจึงทำได้เพียงในรูปแบบของการขยายพื้นที่ และเพิ่มแรงงาน (จากตารางที่ 18) ซึ่งแสดงถึงมูลค่าของปัจจัยต้นแปร อันได้แก่ปุ๋ย ยาป้องกันโรค และค่าจ้างให้รัฐฯ มีจำนวนน้อยมากทำให้เกิดความไม่สัมพันธ์กันระหว่างผลผลิตกับปัจจัยการผลิตเท่าที่ควร

3) ความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายปุ๋ย (x_3)

$$b_3 = 0.148703$$

เพื่อพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายปุ๋ย ปรากฏว่าประสิทธิภาพในการใช้จ่ายปุ๋ยในการดำเนินการผลิตของเกษตรกร มีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 มาก แสดงว่าเมื่อมีการเพิ่มปุ๋ยเข้าไปในกระบวนการผลิตมากขึ้น โดยให้ปัจจัยอื่นๆคงที่แล้ว จะมีผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นลักษณะการผลิตแบบ

4) ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อการใช้จ่ายซึ่ง เป็นต้นทุนคงที่

$$b_4 = 0.75020$$

เพื่อพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตที่มีต่อการใช้จ่ายการผลิตในด้านของต้นทุนคงที่ซึ่งประกอบด้วย ค่าสีหล่อ หรือค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร เครื่องมือ ภาษีที่ดินตามขนาดที่ทำการผลิตจริง ดอกเบี้ยเงินกู้ ของเกษตรกรแล้วปรากฏว่าประสิทธิภาพในการใช้จ่ายต้นทุนคงที่มีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 เล็กน้อย ซึ่งแสดงว่าปัจจัยต้นทุนคงที่นี้มีอิทธิพลต่อการเพิ่มขึ้นของผลผลิตอยู่บ้าง แต่เป็นอัตราส่วนของค่าเพิ่มขึ้นของผลผลิตที่น้อยกว่าการเพิ่มของปัจจัยจึงเป็นการผลิตซึ่งอยู่ในระยะ

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการใช้จ่ายการผลิตทั้งหมดของเกษตรกร เพื่อวิเคราะห์ผลรวมของค่าความยืดหยุ่น (Total Elasticity) พบว่าความยืด

อยู่ในการใช้ปัจจัยต่างๆในการผลิตของเกษตรกรมีค่ามากกว่า 1 ซึ่งแสดงว่าเกษตรกรอยู่ในช่วงผลผลิตเพิ่มขึ้น (Increasing Return to Scale) ซึ่งหมายถึง เมื่อมีการเพิ่มปัจจัยการผลิตทั้งหมดขึ้น 1 หน่วย สามารถทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้มากกว่า 1 หน่วย หรืออาจกล่าวได้ว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิตมีอัตราการเพิ่มขึ้นน้อยกว่า อัตราการเพิ่มขึ้นผลผลิต ซึ่งแสดงว่าการผลิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอชุมพลบุรี จ. สุรินทร์ นั้นมีการใช้ปัจจัยการผลิตรวมในกระบวนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสำหรับแรงงาน (x_2) ซึ่งมีค่าออกมาจากสมการที่ได้นำมาคำนวณหาประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยปรากฏว่าได้ค่า $VMP_{x_2} = 17.24364$ บาทต่อไร่ ซึ่งด้านนำมาคิดโดยเปรียบเทียบกับต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ในการใช้ที่ดิน ในท้องที่ดังกล่าวซึ่งประมาณไร่ละ 100 บาท/ไร่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการใช้ที่ดินไม่มีประสิทธิภาพเพราะอยู่ในช่วงเลยจาก Stage ที่ 2 สำหรับประสิทธิภาพในการใช้แรงงานจากการวิเคราะห์ จาผลการวิเคราะห์ สามารถตีแปลกับกล่าวได้ว่าดัชนีสำคัญทางสถิติจึงไม่สามารถนำมาคำนวณหาจุดเหมาะสมได้ ซึ่งเห็นได้ว่ามีค่าติดลบ แสดงว่าอยู่ในช่วง Negative สำหรับประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยค่า $VMP_{x_3} = 4.46289$ บาทต่อปุ๋ยมูลค่า 1 บาท และประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนคงที่มีค่า $VMP_{x_4} = 22.506$ บาทต่อมูลค่าต้นทุนคงที่ 1 บาท

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงเรื่อง ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ปีการผลิต 2527/2528 นั้นสามารถสรุปปัญหาของเกษตรกรโดยแยกออกเป็น ปัญหาในด้านการผลิต , การตลาด , บุคคลากรตัวเกษตรกรเองดังนี้

1. ปัญหาด้านการผลิต

1.1 เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดแคลนเงินทุน และปัจจัยการผลิตมีราคาสูง

จากการศึกษาพบว่า ในสภาพการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับสินเชื่อ นั้น เกษตรกรต้องประสบกับปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง อันได้แก่ ราคาน้ำมัน หรือค่าจ้างแรงงาน ซึ่งก็มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง และจากสภาพทางฐานะของเกษตรกรโดยทั่วไป คือขาดแคลนทุน และจำเป็นต้องกู้มาเพื่อทำการผลิต และจากลักษณะการดำเนินงานด้านสินเชื่อเพื่อเกษตรของสถาบันการเงินต่างๆในปัจจุบันนั้นพบว่า เกษตรกรไม่สามารถจะกู้ได้เพียงพอกับประมาณความต้องการได้ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ถ้าเกษตรกรไม่สามารถจะจัดหาเงินทุนมาเพิ่มให้เพียงพอได้ก็จะมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิต และถึงแม้ว่าจะมีเกษตรกรบางส่วนสามารถจะจัดหาเงินทุนมาจากแหล่งการเงินต่างๆภายนอกสถาบันการเงินมาได้ก็ตาม แต่ก็ต้องรับภาระของอัตราดอกเบี้ยที่สูงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย เกษตรกรจึงไม่สามารถจะปรับปรุงหรือพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร

1.2 ภัยธรรมชาติ และการชลประทานไม่เพียงพอ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรบางส่วนต้องประสบปัญหาด้านปริมาณน้ำ เนื่องจากบางปีในแล้ง ก็จะมีฝนเฉพาะตอนต้นฤดูการผลิต เท่านั้น ระยะเวลาหนึ่งจะทิ้งช่วงไป ซึ่งถ้าเป็นระยะเวลาที่นานเกินไปก็จะทำให้เกษตรกรต้องเสียต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นอีกจากการสูบน้ำ ในแหล่งใกล้ก็ขัง เข้ามาน้ำในที่นาของตน และในบางปีในบางท้องที่ก็ต้องประสบปัญหาฝนมากเกินไป และถึงแม้ว่าจะเป็นพื้นที่บางส่วน แต่ก็สร้างความเสียหายแก่ต้นข้าวและผลผลิตของเกษตรกร และจากสภาพของพื้นที่โดยทั่วไปแล้ว ส่วนใหญ่จะสามารถ

จากการศึกษาเกษตรกรกู้ยืมจากกองทุน อื่นๆ นอกเหนือ จากนี้ ร้อยละ 10-12 ต่อเดือน

1. สุรศักดิ์ สังคณา วิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อและภาวะหนี้สินของลูกหนี้ อ.คส.
หน้า ๑. อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2528

ทำการเพาะปลูกได้เฉพาะในช่วงฤดูการผลิตเท่านั้น ซึ่งหลังจากเสร็จสิ้นฤดูการเก็บเกี่ยวไปแล้วก็ไม่สามารถจะใส่ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อผลิตพืชอย่างอื่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากขาดแหล่งน้ำที่เพียงพอ ทำให้เกษตรกรเสียโอกาส ที่จะก่อให้เกิดรายได้จากการใช้พื้นที่ทำการผลิต ทำให้เกิดการโดยบังเอิญของแรงงาน ผู้ภาคธุรกิจอื่น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา

1.3 ด้านโรคและศัตรูพืช

จากการศึกษาพบว่าปัญหาในด้านการโรคและศัตรูพืชมีอยู่เพียงเล็กน้อยซึ่งก็ไม่น่าจะก่อให้เกิดปัญหาสำหรับเกษตรกรมากนัก ถ้ารู้จักวิธีการในการป้องกันกำจัด แต่เนื่องจากขาดการส่งเสริมแนะนำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง และทั่วถึง จึงมีผลให้ผลผลิตบางส่วนได้รับความเสียหาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีการใช้ยาป้องกัน และปราบโรคศัตรูพืช ในจำนวนน้อยมาก

2. ปัญหาด้านการตลาด

2.1 ราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ

ปัญหาด้านตลาดที่เกี่ยวข้องกับระดับราคาของผลผลิต ข้าวที่มีราคาตกต่ำนี้เป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากทั้งในด้านการผลิต และการเมืองซึ่งบทบาทของราคาข้าวในทางเศรษฐกิจนั้นถือราคาข้าวมีอิทธิพลต่อระดับรายได้ของเกษตรกรโดยตรง และส่วนผลกระทบต่อระดับรายได้ ที่ได้จากการส่งออกของประเทศส่งออกสูง ส่วนด้านการเมืองนั้นก็จะมีผลในด้านความมีเสถียรภาพของประเทศ จากการศึกษพบว่าถึงแม้ว่าจะมีการประกันราคาก็ตามเกษตรกรก็ไม่สามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่ทางรัฐบาลประกาศ ทั้งนี้เพราะในความเป็นจริงแล้วจะมีพ่อค้าเข้าไปทำการรับซื้อถึงในหมู่บ้าน และถึงแม้จะให้ราคาที่ดีกว่าราคาที่รัฐบาลประกาศเอาไว้ โดยอ้างถึงด้านคุณภาพของข้าวเป็นหลัก แต่เกษตรกรเองก็จำเป็นต้องขายผลผลิตของตน ซึ่งอาจจะเนื่องจาก เคยเป็นผู้ที่ตนเคยหยิบยืมหรือให้ความช่วยเหลือตนมาก่อน และเกษตรกรก็จำเป็นต้องรีบขายเพื่อนำมา ถักดอกเบียร์และชำระหนี้ และเพื่อใช้จ่ายด้านอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรบางส่วนไม่มีศูนย์กลางเงินของตนเอง และถึงแม้ว่าเกษตรกรจะทำการขนย้ายผลผลิตของตนออกสู่ตลาดเพื่อขายกับพ่อค้ารายนอกหรือโรงสีก็ตาม แต่เนื่องจากขาดอำนาจในการกำหนดราคา ทำ

ให้ไถ่ราคาต่ำกว่าราคาทางรัฐบาลประกัน และยังคงบวกกับต้นทุนค่าขนส่ง เข้าไปอีก

3. ปัญหาด้านตัวเกษตรกร

3.1 ได้รับการศึกษาในระดับต่ำ

สำหรับปัญหาด้านตัวเกษตรกรนี้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำขาดความรู้ ความสามารถรวมถึงเทคนิคต่างๆในการที่จะดำเนินการผลิตให้มีประสิทธิภาพ จึงมีผลผลิตและคุณภาพของผลผลิตที่ได้รับ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าจากสภาพการผลิตทั่วไปแล้ว มีการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อที่จะพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตนั้นยังมีอยู่น้อย และแม้ว่าการผลิตส่วนใหญ่จะทำการค้าก็ตาม แต่ในด้านการผลิตจริงๆแล้วยังเป็นแบบดั้งเดิม ขึ้นกับธรรมชาติและอาศัยแรงงานภายในครอบครัวเป็นหลัก

3.2 หนี้สินของเกษตรกรและการใช้เงินกู้ยืมวัตถุประสงค์

จากการศึกษาพบว่า จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดแคลนเงินทุนและจำเป็นต้องกู้ยืมเพื่อลงทุนในการดำเนินการผลิตนั้น ซึ่งเงินกู้ยืมนี้สามารถก่อประโยชน์งอกงามขึ้นมาได้ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจากการทำการผลิต และสามารถนำชำระคืนเงินกู้ยืมนี้ได้ แต่จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรซึ่งกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพื่อทำการผลิตนั้น มีการใช้เงินบางส่วนในการใช้จ่ายของครอบครัว และยังมีเกษตรกรบางส่วนทำการกู้ยืมจากแหล่งการเงินอื่นนอกสถาบันอีกด้วย ซึ่งจากการที่เกษตรกรต้องประสบภาวะของอัตราดอกเบี้ยที่สูงแล้ว เงินกู้ยืมนี้ก็ไม่สามารถจะก่อผลประโยชน์งอกเงยขึ้นมาได้ และเกษตรกรบางรายก็อาจชำระหนี้ส่วนนี้ด้วยผลผลิตการเกษตร ทำให้เหลือผลผลิตเพียงบางส่วนที่จะนำไปชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และเหลือใช้บริโภคภายในครอบครัว ซึ่งก็จะเป็นวงจรเช่นนี้ไปเรื่อยๆ แต่ถ้าปีใดเกิดปัญหาด้านการผลิต ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติหรือโรคระบาด ทำให้ได้ผลผลิตน้อยไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้หรือใช้จ่ายในครอบครัว เกษตรกรจะมีหนี้สินเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นดังนี้ก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรเอง เพราะจะทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะทำการผลิตเนื่องจากผลผลิตที่ได้รับจะจำเป็นต้องนำไปชำระหนี้สินที่มีอยู่ และทำให้ไม่สามารถที่จะหาปัจจัยการผลิตมาให้เพียงพอต่อการที่จะปรับปรุงพัฒนาให้การผลิตมีประสิทธิภาพได้

4. ปัญหาด้านบุคลากร

สำหรับปัญหาด้านตัวบุคลากรนี้ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่เคยได้รับการส่งเสริมแนะนำจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลทำให้เกษตรกร ไม่ได้รับความรู้ด้านวิชาการการผลิต แผนใหม่ หรือเทคนิคต่างๆรวมถึงข่าวสารของการตลาด ที่ควรจะได้รับจากการทำการตลาดว่า วิจัย เพื่อการเกษตร ของฝ่ายต่างๆของรัฐบาล ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิต ของเกษตรกร และจากสภาพโดยรวมของเกษตรกรแล้วจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีการศึกษาในระดับต่ำ มีสภาพเป็นอยู่ที่แร้นแค้น เนื่องจากมีฐานะยากจน และไม่สามารถจะพึ่งพาตนเองได้ในบางโอกาส โดยเฉพาะปัญหาที่ประสบจากการดำเนินการผลิต, ภาวะที่ระดับราคาผลผลิตตกต่ำ รวมถึงด้านการวางแผนและการจัดการการผลิตต่างๆ จึงสมควรจะได้รับความช่วยเหลือ และเอาใจใส่ดูแลจากทางรัฐบาลอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการผลิต

1.1 เกษตรกรขาดแคลนเงินทุน และปัจจัยการผลิตมีราคาสูง

รัฐบาลควรมีมาตรการให้สถาบันการเงินต่างๆที่ดำเนินงานด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรขยายวงเงินกู้แก่เกษตรกรที่มีความต้องการ จะทำการผลิต หรือพัฒนา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพอย่างจริงจังให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการ และสถานการณ์การผลิตของเกษตรกรแต่ละราย และควรกำหนดช่วงเวลาการชำระคืน ให้เหมาะสมกับภาวะของระดับราคาของผลผลิตในตลาด เพื่อให้โครงการนี้ มีความเป็นไปได้ และลดภาวะการเสี่ยง ของทางสถาบันการเงิน จึงควรจัดให้มี เจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านการเกษตร ออกทำการแนะนำ ส่งเสริม และตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินกู้อย่างใกล้ชิด จริงจัง และทางด้านการผลิตนั้น ควรให้ ทางสถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อด้านเกษตร จัดหามาไว้ให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการของเกษตรกร และหนี้ช่วงเวลาที่ต้องชำระ และสำหรับเกษตรกรโดยทั่วไป ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันการเงินใดนั้นควรจัดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมแนะนำ ให้จัดรวมกลุ่มกันซื้อ และรัฐควรมีนโยบายในการจำหน่ายในราคาพิเศษ แก่กลุ่มเกษตรกรที่มีฐานะยากจนจริงๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำได้โดยการ จัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้นๆ หาข้อมูลด้านความต้องการในปัจจัยการผลิตต่างๆของเกษตรกรในเขตรับผิดชอบ และจัดหาเปิดประมูลด้านราคาให้เกษตรกรมีโอกาสเลือกซื้อซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่าย ทำการประมูล เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถจัดหาได้ในราคาเหมาะสม และทันกับความต้องการของเกษตรกร

1.2 ภัยธรรมชาติและการชลประทานไม่เพียงพอ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรให้การส่งเสริมแนะนำ และช่วยวางแผน การจัดการในการผลิตต่างๆเพื่อให้เกษตรกรเข้าใจถึงระยะการเริ่มปลูกข้าว เพื่อระยะเวลา

ให้พอดี กับระยะเวลาเจริญในช่วงต่างๆของต้นข้าว เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดจากภาวะ ฝนทิ้งช่วงหรือน้ำมากเกินไปและควรจัดหาพันธุ์ข้าวที่มีสภาพการเจริญเติบโต เหมาะสมกับ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ รวมถึงควรและเอาใจใส่ดูแลข้างไกลชิด ถึงปัญหาต่างๆของเกษตรกร ในด้านการผลิต และควรชี้แจงปัญหาที่ได้ประสบภายในท้องที่รับผิดชอบที่ไม่สามารถจะแก้ ปัญหาด้วยตนเองได้ เช่นปัญหาด้านการชลประทานที่ไม่เพียงพอต่อหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อเสนอ ต่อไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านนี้ต่อไปและสำหรับปัญหาชลประทานในเขตนี้นั้น อาจ จะทำในรูปของ กลองส่งน้ำขนาดเล็กที่สามารถจะรองรับปริมาณน้ำในช่วงน้ำมากได้ และ ยังมีประโยชน์ก่อนช่วงฝนทิ้งช่วงได้อีกด้วย

1.3 ด้านโรคและศัตรูพืช

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรเข้าทำการแนะนำ แก่เกษตรกรให้ทราบถึง ลักษณะรูปร่างโดยทั่วไปของโรคและศัตรูพืช ลักษณะการเข้าทำลายต้นพืชในแต่ละช่วงการ เจริญของโรคและศัตรูพืช ที่มีต่อต้นข้าวและผลผลิตของข้าว รวมถึงวิธีการป้องกันกำจัด พืชของโรคพืชสาดานที่อาศัยของศัตรูพืชต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะหลบอยู่ในบริเวณพื้นที่ทำการผลิต พร้อมทั้งทำการสาธิตวิธีการใช้เครื่องมือต่างๆ ทุกรุ่นสมยา ในอัตราส่วนต่างๆ เพื่อการป้องกัน กำจัด ตลอดจนแสดงตัวอย่างของยาแต่ละประเภท และวิธีปฏิบัติต่างๆในด้านความปลอดภัยของเกษตรกรผู้เข้าหาทั้งในขณะที่ปฏิบัติงานและหลังจากปฏิบัติงาน และควรสอดส่องดูแล และหมั่นออกพบปะ เกษตรกรในช่วงที่มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าว เพื่อให้คำปรึกษา ในรายที่มีปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันกำจัด

2. ด้านตลาด

2.1 ราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ

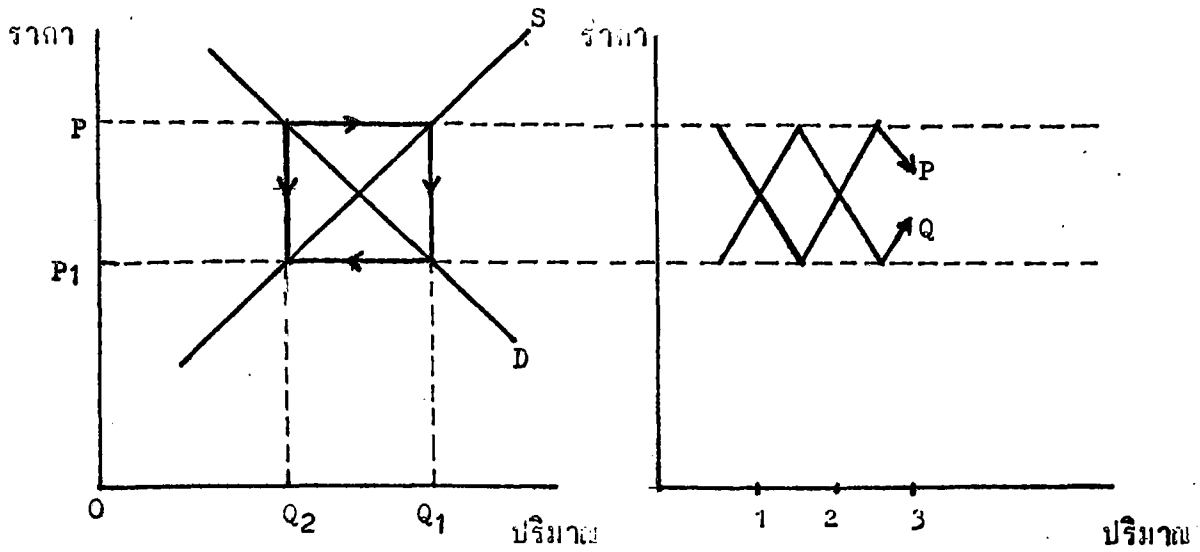
จากปัญหาด้านราคาผลผลิตข้าวมีราคาตกต่ำ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเกิดจาก ผลกระทบจากการที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก และจากต้นทุนปุ๋ยแพงมุ่ม ทำให้ผลผลิต ข้าวที่เหลือเกินปริมาณความต้องการบริโภคภายในประเทศ และมุ่งเพื่อการส่งออก มีราคา

ตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศผู้ค้าต่างประเทศนำเข้ามา ทั้งยังมีมาตรการต่างๆ ในการกีดกันการนำเข้าผลผลิตข้าว เช่น กำหนดโควตา กีดกันภาษี อีกทั้งประเทศผู้ค้าซึ่งมีสภาพขาดแคลนเงินสด อาจหันไปพึ่งประเทศผู้ผลิตที่เป็นคู่แข่งชั้นของเรา เพราะสามารถให้เครดิตในระยะยาวได้ และจากสภาพทั่วไปของตลาดข้าวซึ่งเป็นตลาดของผู้ซื้อ และราคาขึ้นกับราคาข้าวในตลาดโลก ทำให้ประเทศผู้ผลิตไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ และจากความเสียหายที่เห็นได้ชัดคือ เมื่อเปรียบเทียบถึงต้นทุนในการผลิต หรือผลผลิตต่อไร่ของประเทศไทยเรากับประเทศคู่แข่งที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยีมาแล้ว พบว่าผลตอบแทนที่ประเทศไทยได้รับต่ำโร้มีเพียง 350 กิโลกรัม ในขณะที่ความเป็นไปได้ทางวิชาการแล้วสามารถเพิ่มได้ถึง ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ และสำหรับแนวทางแก้ไขนั้น จะต้องให้ความร่วมมือกันทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล และต้องให้ความสำคัญทั้งด้านตลาดภายในและนอกประเทศ ด้านตลาดภายนอกประเทศนั้นทางรัฐบาลและเอกชนผู้ประกอบการค้าส่งออก ควรทำการศึกษาด้านแนวโน้มของราคาข้าวในตลาดโลกตั้งแต่ช่วงต้นปีการผลิต และทำการคาดคะเนถึงระดับราคาข้าวในตลาดโลกว่าควรจะเป็นเท่าไร และในด้านการดำเนินการส่งออกนั้น ในการทำสัญญาควรมุ่งเน้น ทำสัญญาประเภทซื้อขายล่วงหน้า เพื่อลดภัยราคาเสี่ยงที่เกิดจากระดับราคาเปลี่ยนแปลง และทางรัฐบาลและภาคเอกชนควรร่วมมือกันเพื่อเจาะตลาดใหม่ๆ ในมุมกว้างๆ ของโลก ซึ่งแนวทางที่เปิดตลาดใหม่กับประเทศต่างๆ นั้นอาจทำในรูปของระบบการค้าแบบแลกเปลี่ยน และสำหรับภาคเอกชนผู้ประกอบการส่งออกก็ควรมีความซื่อสัตย์ เทียงตรงในด้านคุณภาพของข้าวและไม่ควรใช้วิธีแข่งขันกันโดยการตัดราคาซึ่งกันและกัน เพราะจะเป็นผลเสีย และส่งผลกระทบต่อระดับราคาภายในประเทศแล้วยังทำให้ประเทศผู้เป็นลูกค้าขาดความเชื่อถือซึ่ง อาจทำให้เสียตลาดไปได้ และภาวะที่ราคาข้าวในตลาดโลกตกต่ำนั้น ทางภาครัฐบาลควรจะยกเลิก มาตรการหรือภาษีต่างๆ ที่มีผลทำให้ต้นทุนในการค้าข้าวมีราคาสูงขึ้น เช่น ภาษีการส่งออก , ภาษีเมียบก เป็นต้น และสำหรับด้านตลาดภายในประเทศนั้นรัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมให้ มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรพร้อมทั้งจัดสร้างยุ้งฉางของแต่ละกลุ่มให้เพียงพอ เพื่อเป็นการรวมกลุ่มกันขายผลผลิต และเป็นการลดต้นทุนค่าขนส่งแนวทางหนึ่งด้วย และควรจัดให้เจ้าหน้าที่ของ

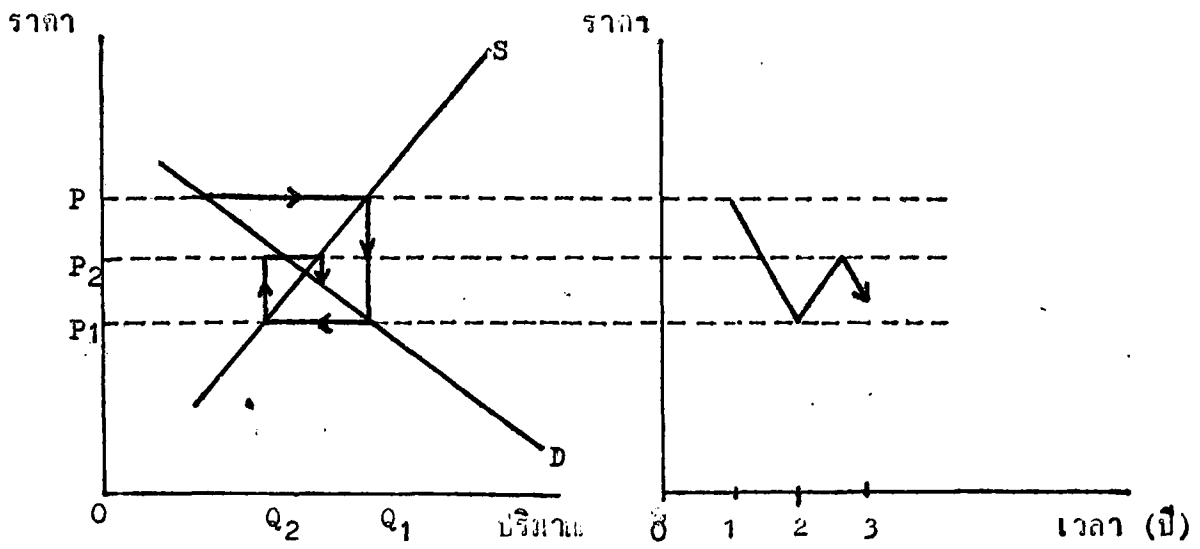
รัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกมาตรการแทรกแซงหรือบรรเทา ต่อหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร แต่ละกลุ่มเกษตรกร ในด้านข่าวสารการตลาดต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านระดับราคาข้าว นโยบาย หรือมาตรการต่างๆของรัฐที่จะช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งควรทำตั้งแต่ช่วงก่อนที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาด เพื่อจะได้มีเวลาและสามารถเปลี่ยนแปลง หรือออกมาตรการเสริมใดๆได้ทัน และตัวเกษตรกรเองก็จะได้มีเวลาเตรียมตัวเพื่อสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และเมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดและมีราคาต่ำกว่าที่รัฐกำหนด ก็ควรจัดมาตรการต่างๆเช่น จัดการรับซื้อข้าวถึงกลุ่มเกษตรกร โดยเข้าหน้าทีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือใช้นโยบายลดการระบาย โดยรับขนานำผลผลิตเพียงบางส่วน เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้นำไปใช้จ่ายก่อน ส่วนผลผลิตที่เหลือก็เก็บไว้ในยุ้งฉางของตนเอง หรือของกลุ่ม เพื่อให้ราคาดีก่อนจึงนำออกจำหน่าย ซึ่งจากมาตรการดังกล่าวนี้รัฐจำเป็นต้องออกมาตรการเสริมต่างๆ มาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เช่น ให้ทางสถาบันการเงินยืดเวลา ในการชำระหนี้ หรือในการรับจำนำผลผลิต ต้องพยายามทำให้ทั่วถึง และรัฐจะเป็นต้องมีเงินทุนเป็นจำนวนมากและต้องมีเจ้าหน้าที่บุคลากรจำนวนมากพอที่จะสามารถปฏิบัติได้ทั่วถึง และที่สำคัญผู้ต้องเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ รักงานทางบ้านนี้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งหรับแนวทางสุดท้ายในการแก้ปัญหา ระดับราคาข้าวตกต่ำคือ การลดประมาณผลผลิต โดยการลดขนาดพื้นที่เพาะปลูกพร้อมทั้งส่งเสริมให้ปลูกชนิดอื่นทดแทน

*ทฤษฎีใยแมงมุม (The Cobweb Theory)

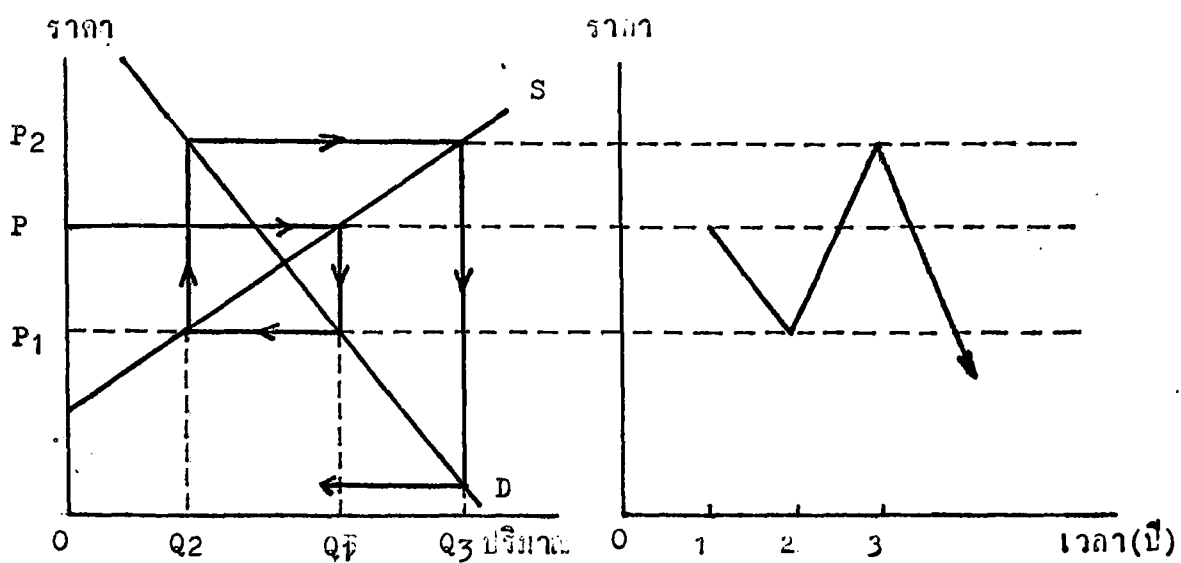
ทฤษฎีนี้จะใช้อธิบายถึงความเคลื่อนไหวของราคาและปริมาณสินค้าซึ่งเป็นวงจรในระยะยาวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรกรรมซึ่งมีการผลิตที่ไม่ต่อเนื่องกัน ราคาจึงมีกจะสูงขึ้น และลดลง ต่อเนื่องกันบ่อยครั้ง และเชื่อมโยงกัน เป็นลูกโซ่ การผลิตสินค้านั้นก็จะมีขึ้นๆลงๆ เช่นเดียวกับกล่าวคือ สมมุติว่าในปีที่ 1 ราคาผลผลิตข้าวสูง เกษตรกรก็จะเร่งผลิตและอาจเพิ่มปริมาณการผลิต จนผลผลิตในปีที่ 2 ออกมามาก เป็นผลให้ราคาของผลผลิตข้าวในปีที่ 2 ลดลง ดังนั้นในปีที่ 3 เกษตรกรจะลดปริมาณการผลิตลง ปริมาณที่ออกสู่ตลาดจึงน้อย ราคาก็กลับสูงขึ้นอีกเป็นเช่นนี้เรื่อยไป อาจกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะของสินค้าเกษตรกรรมที่มีการผลิตของตอบของอุปทานต่อราคา จึงก่อให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างปริมาณ

แสดงไขว้หมุนรอบๆ

แสดงไขว้หมุนเข้า

แสดงโยนอุปสงค์

พ.ศ. สุภาวดี สังข์คำโย กำบรรณาวชิราภาผลิตแลเกษตร มหาวิทยาลัยราม-
 กำแหง ปี พ.ศ.2527

3. ด้านตัวเกษตรกร

3.1 ได้รับการศึกษาระดับต่ำ

จากปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ต่ำจึงทำให้มีผลกระทบต่อการดำเนินการผลิตไม่มีประสิทธิภาพนั้น ทางรัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อที่จะแก้ปัญหาในด้านนี้ อย่างจริงจังโดยควรทำทั้งในระยะสั้น และระยะยาว โดยในระยะสั้นนั้น ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ทักษะเทคนิควิชาการต่างๆในการผลิตให้แก่เกษตรกรเป็นช่วงๆอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเกษตรกรจะได้นำผลที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมนี้ไปใช้ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการผลิตของตนเองให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และควรทำกิจกรรมรณรงค์เพื่อการรื้อฟื้นหนังสือหรือฝึกให้เป็นผู้อ่าน ซึ่งอาจตั้งในรูปแบบของห้องสมุดประจำหมู่บ้าน เพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง และสำหรับในระยะยาวนั้นรัฐบาลควรสนับสนุนโดยช่วยเหลือโดยเน้นที่ตัวเยาวชนซึ่งเป็นบุตรธิดา ของเกษตรกร ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ และในสถานศึกษาที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนเกษตรกรอย่างทั่วถึง และจัดให้มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ออกทำการเผยแพร่ทางด้านวิชาการและเทคนิคต่างๆในการผลิต ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะส่งผลถึงการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

3.2 ค่าเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร และการใช้เงินกู้ยืมที่ขาดดุลงบประมาณ

สำหรับปัญหาด้านที่เกษตรกรมีที่ดินมาก และมีการใช้เงินกู้ยืมในทางที่ผิดวัตถุประสงค์นั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว หรืออาจจะเรียกว่า เป็นปัญหาที่เรื้อรัง เลยก็ว่าได้ ซึ่งปัญหานี้มีสาเหตุมูลฐานมาจากการที่ฐานะของเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจนมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ซึ่งทำการผลิตเพียงเพื่อยังชีพ มีรายได้จากการผลิตเป็นส่วนน้อย และทรัพย์สินที่มีอยู่บ้างก็ เป็นเพียงที่ดินซึ่งก็ต้องแบ่งแจกจ่ายให้ลูกหลานซึ่งก็จะเป็นในลักษณะเช่น

ศาสตราจารย์กึ่งสูง และคณะได้สำรวจภาวะที่ดินของเกษตรกรทั้งประเทศในปี 2505 ถึง 2506 พบว่าเกษตรกรประมาณ ร้อยละ 68 มีที่ดิน

นี้ ต่อกันมาจะเป็นรุ่นๆ และจากสาเหตุที่ไม่ได้รับการแก้ไขได้ เกษกพอทำให้ไม่สามารถจะเปลี่ยนอาชีพไปประกอบธุรกิจประเภทอื่นๆ ได้จึงต้องยึดมั่นอยู่กับอาชีพทางการเกษตร และลักษณะการผลิตก็เอาแบบอย่างบรรพบุรุษ เป็นหลักผลิตที่ใดจึงน้อยกว่าที่ควร ซึ่งก็ส่งผลถึงรายได้ ที่จำเป็นต้องนำไปใช้จ่าย และเมื่อรายได้ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจเกิดจากที่ผลผลิตเกิดความเสียหายจึงเป็นต้นเหตุ และเมื่อสามารถกู้ได้ ถึงแม้ว่าจะไม่เพียงพอกับปริมาณความต้องการแต่ก็สามารถจะดำรงอยู่ได้ จนเกิดกลายเป็นนิสัย, ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะทำการพัฒนาระบบการผลิต หรือแม้แต่จะปลดเปลื้องหนี้สินของตนอย่างจริงจัง และจากการศึกษาซึ่งพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเล่นการพนัน ซึ่งก็เป็นทางที่สูญเสียไปรายได้โดยไม่สามารถจะเกิด ผลประโยชน์นอกเงยขึ้นมาได้ ซึ่งทางรัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อที่จะแก้ไขอย่างจริงจังในด้านนี้ โดยออกมาตรการให้ทางสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง กับ สินเชื่อทางการเกษตร ขยายวงเงินกู้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเหมาะสมและเพียงพอที่จะทำการผลิต และบริโภค พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการที่จะป้องกันการกู้ยืมของเกษตรกรจากแหล่งอื่น ภายนอกสถาบันการเงิน อย่างเข้มงวด ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดเอกสารสถิติต่างๆ ของเกษตรกรไว้ และในด้านการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์นั้น ทางสถาบันการเงินควรจะต้องหาสิ่งของที่เป็นในการอุปโภคบริโภคและในด้านปัจจัยการให้เพียงพอ และทันต่อความต้องการของเกษตรกร พร้อมทั้งส่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบ การใช้เงินกู้อย่างใกล้ชิดรวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำถึงปัญหาต่างๆ ในด้านการผลิต และควรจัดให้มีการฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร และครอบครัว รวมถึงการช่วยเหลือในด้านให้นำผลิตผลออกจำหน่าย เพราะโดยปกติแล้วจากสภาพพื้นที่ซึ่งสามารถทำการเพาะปลูกได้เฉพาะในฤดูการผลิต จึงทำให้เกิดการว่างงานแบบแฝงขึ้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวยที่จะเพาะปลูกพืชใดๆ เพราะขาดแหล่งน้ำ ซึ่งทางรัฐบาลควรจัดหาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกร ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถปลดเปลื้องหนี้สินที่ค้างชำระอยู่ได้

4. ด้านบุคลากร

รัฐควรมีนโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการผลิตของเกษตรกรอย่างจริงจังและทั่วถึง โดยจัด เจ้าหน้าที่ที่มีทราบดีความรู้ความสามารถ ทางด้านการเกษตรแบบใหม่สู่เกษตรกร ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดอบรม หรือทำการสาธิตในคำบรรยายวิธีต่างๆในการผลิต เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่เกษตรกร และควรมีมาตรการด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเข้มงวด

บรรณานุกรม

- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. เศรษฐศาสตร์เกษตร. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร.
คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2526
- กองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ภาวะการผลิตและการค้าข้าวไทย
ปี พ.ศ. 2523 - 2524
- สุรชัย เทนแก้ว, ศึกษาการใช้ที่ดินเพื่อของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลาดกระบัง ปี พ.ศ.
2527. ปัญหาพิเศษ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ลาดกระบัง กรุงเทพฯ
- พินิจม คิชฌมณฑล และคณะ, รายงานวิจัยก้าน ดินเปียในภาคเหนือของประเทศไทย
พ.ศ. 2514 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515
- สมคิด ทักษิณวิสุตย์. การวิเคราะห์ความถ่วงการดินเปียเพื่อการผลิตของกลสิกรในอำเภอ
อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี พ.ศ. 2516 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทภาควิชาเศรษฐศาสตร์
เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2516
- ดร.บรรเจิด พลาจตุร. งานปฏิรูปที่ดินกับงานพัฒนาที่ดิน, วารสารพัฒนาที่ดิน ปีที่ 13 ฉบับที่
130 ประจำเดือนเมษายน พ.ศ. 2519

ภาคผนวก

งานปฏิรูปที่ดินกับงานพัฒนาที่ดิน

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินอย่างจริงจัง เพราะการปฏิรูปที่ดินนี้ไม่เพียงแต่เป็นการนำที่ดินมาดำเนินการจัดสรร ให้เกษตรกรได้มีสิทธิครอบครองเพื่อการประกอบอาชีพ แต่ยังหมายรวมถึงการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อส่งผลให้การผลิตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เกษตรกร มีฐานะรายได้ และความเป็นอยู่ดีขึ้น การที่เกษตรกร จะมีกำลังสมบูรณ์ มีชีวิตที่มั่นคงแข็งแรงงาน และการประกอบอาชีพนั้น หากแต่ที่ดินและแรงงานของเกษตรกรต้องมีคุณภาพดี มีการใช้ การปรับปรุง การบำรุงรักษาหรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ มากที่สุดนี้ จะกระทำไปปลผลความมุ่งหมายคือเมื่อเกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองอันยังการ บุกรุกทำลายป่า ถิ่นน้ำลำธาร และการนำไร่นาลอย บังคับมิให้ ที่ดินส่วนใหญ่ตกไป อยู่กับคนส่วนน้อย ที่มีใช้เกษตรกร พร้อมทั้งกระหายความมั่งคั่งจากสัมปทานมาก มาให้แก่ เกษตรซึ่งไม่มีที่ทำกิน ปรับปรุงสภาพดินและเกษตรกรต่างๆให้ช่วยเหลือเกษตรกรให้มากขึ้น ใน ด้านวิชาการทำการเกษตรกรรม เช่นการใส่ปุ๋ยการปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและ น้ำ อีกทั้งให้ติดตามการเกษตรมูลานันบริการเกษตรกรในด้านการตลาดสินเชื่อ และอื่นๆ ให้ดีขึ้น การดำเนินงานในสิ่งต่างๆนี้คืองานปฏิรูปที่ดินซึ่ง รัฐบาลมีนโยบายที่ดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีสิทธิครอบครองที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ อันจะเป็นการทำให้เกษตรกรไทยมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น และเป็นการแก้ปัญหาความเลื่อมล้ำทางสังคม กำจัดสิทธิ ผลของคนกลุ่มน้อยที่มีที่ดินมากๆ แก้ปัญหาการจับจองที่ดินไว้โดยมิไคทำประโยชน์แต่อย่างใด ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างยิ่งแก่เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อประเทศไทยมีโครงการปฏิรูปที่ดินขึ้น ปัญหาการดำเนินงานที่จะมีก่อนและหลังการปฏิรูปที่ดิน นั้นได้แก่ งานพัฒนาที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศให้มากที่สุด โดยจะต้องปรับปรุงระบบการถือครองที่ดินการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมต่อการพัฒนา ทรัพยากรเกษตรให้อุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำสู่การผลิตให้มีรายได้สูงขึ้น และมีมาตรการ ที่จะจูงใจให้เกษตรกรปรับปรุงและอนุรักษ์ทรัพยากรของตนมิให้เสื่อมโทรมลงที่แล้งๆมา ดังนั้นงานปฏิรูปที่ดินจึงนับได้ว่ามีส่วนสัมพันธ์ และเกื้อหนุนอย่างยิ่งกับงานพัฒนาที่ดินในด้าน

ต่างๆ เช่น งานพัฒนาที่ดินด้านการจัดรูปที่ดินโดยที่รัฐนำขอที่ดินซึ่งรกร้างว่างเปล่ามาจัด
ไว้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีอยู่บ้างแต่มีขนาดเล็ก ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกร
ใช้ที่ดินให้ถูกต้องตามสมควรและที่ดิน ซึ่งงานนี้ประกอบด้วย การดำเนินการสำรวจสภาพ
พื้นที่ ปรับระดับพื้นที่ทำการสำรวจที่ดิน จัดระบบชลประทานการระบายน้ำ สำรวจทำแผนที่
แปลงกรรมสิทธิ์ที่ดิน งานพัฒนาที่ดิน ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของ
การวางแผนการปฏิรูปที่ดิน เพราะด้วยเหตุที่ดินของประเทศไทยได้ใช้ทำการเกษตรกรรม
อย่างกว้างขวางมาเป็นเวลานานแล้ว เกษตรกรต้องประสบปัญหาผลผลิตที่ไรลดต่ำอัน
เนื่องจากดินเสื่อมโทรมลง ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ทั้งนี้เพาะเนื่องมาจากการผลิตยังงเดิม แต่จำนวนประชากรของประเทศนี้ทวีจำนวนขึ้นเรื่อยๆ
ซึ่งเกษตรกรก็ต้องทำการเพาะปลูกในที่ดินน้อยอย่างซ้ำซาก ไม่อาจขยายไปหาที่ใหม่ได้
นอกจากนี้ยังมีภัยธรรมชาติ เช่น ลม, ฝน การกัดเซาะของน้ำ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ดิน
สูญเสียด้วยเหตุนี้งานปฏิรูปที่ดินหรืองานพัฒนาที่ดินในรูปของการปรับปรุงบำรุงดิน: ดินควา
ลิจยสองเหตุที่ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ โดยไปปุ๋ย เหมีวัตถุให้เหมาะสมแก่การเพาะปลูก จึง
ทำให้ดินมีประสิทธิภาพ และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ นอกจากการปรับปรุงบำรุงดินแล้ว
เกษตรกรควรรู้จักวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อรักษาและป้องกันการทำลายดินอีกด้วย
รวมถึงต้องรู้จักวิธีเตรียมดิน แบบต่างๆ ในพื้นที่ต่างๆกัน เช่น ที่ลาดชันควรทำดินแบบขั้น
บันได เป็นต้น รู้จักการปลูกพืชคลุมดิน ที่ชนวนเวียน การจัดการน้ำในไร่นาพร้อมทั้งทำ
ทางระบายน้ำ วิธีการต่างๆเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ และผลดีแก่เกษตรกรทั้งสิ้น งานพัฒนา
ที่ดินดังตัวอย่างที่กล่าวแล้วนี้ นับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปที่ดินซึ่งจะทำให้การปฏิรูป
สมบูรณ์แบบ หรือกล่าวได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญของการปฏิรูปที่ดินประเทศไทย ซึ่งต้องทำให้ได้
จึงจะทำให้งานนี้ดำเนินไปได้โดย ความสำเร็จอย่างสมบูรณ์

ดร. บรรณเจิด กลางกรู งานปฏิรูปที่ดินกับงานพัฒนาที่ดิน , จรสารพัฒนา
ที่ดิน ปีที่ 13 ฉบับที่ 130 ประจำเดือนมีนาคม พ. . . 2519

CDNO 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
CDNO

CDNO	1	2	3	4	5	6	7	8
	D-CRE DATA							
	PARAMS							
	NAME							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	YIELD	AREA	WAGE	FERTILI	STFC			
	VARIABLES							
	(SX) F6.1, F5.1, F7.1, F7.1, F8.2)							
1	10480.00222	000500.001957	500654.77					
2	20640.00338	003180.000970	001093					
3	30800.00226	001520.001025	003540.33					
4	40776.00300	002000.001470	002236.67					
5	50600.00233	000650.000700	000747.33					
6	60336.00177	000180.001425	000994.60					
7	70280.00155	000395.001300	000913.00					
8	80288.00140	000380.001000	000593.35					
9	90560.00220	001000.000984	011065.12					
10	100300.00330	001000.002080	001073.00					
11	110560.00221	001030.001815	004713.55					
12	121440.00660	011250.013952	002344.00					
13	130688.00277	003613.001434	001544.71					
14	141600.01500	007350.002036	002741.00					
15	150253.00233	002000.002214	001530.00					
16	160640.00335	005700.002500	001515.00					
17	170416.00335	002401.001120	000766.50					
18	180260.00255	000300.001330	001936.66					
19	190560.00255	000250.002170	001123.61					
20	200316.00200	001550.003810	001270.33					
21	211000.00299	002110.004165	001395.52					
22	220400.00224	000055.003979	002407.00					
23	230600.00255	000500.000290	001544.00					
24	240560.00233	000450.001500	001544.00					
25	250600.00400	003200.002460	002220.00					
26	261071.00335	001550.002300	003003.26					
27	270430.00335	007400.001984	001777.33					
28	280720.00330	006360.002940	002644.57					
29	290624.00180	002400.002860	001433.57					
30	300840.00330	000650.001815	002100.83					
31	311200.00339	002850.002610	002477.42					
32	320320.00332	002600.003198	003106.67					
33	331007.00331	000200.002450	001933.50					
34	341184.00400	000150.002705	002056.67					
35	350880.00337	001780.002904	001495.00					
36	361600.00400	000150.002705	002056.67					
37	370288.00170	000710.000700	000778.97					
38	380320.00330	000120.001820	003515.64					
39	390640.00334	000710.002200	000778.97					

.....1.....*.....2.....*.....3.....*.....4.....*.....5.....*.....6.....*.....7.....*.....8

CDNO	1	2	3	4	5	6	7	8
51	400480	0018	000350	001250	000660	000220		
52	410360	0020	003050	001610	003140	001220		
53	420424	0035	000420	001630	000667	001920		
54	431040	0035	004150	004674	002143	003333		
55	440960	0010	000120	000480	000621	00167		
56	451200	0030	005054	003237	002451	00144		
57	461280	0047	002200	001968	001305	0000		
58	471120	0054	007150	003486	003386	00150		
59	481040	0043	001800	004060	001864	0000		
60	490400	0042	000760	001968	004101	00167		
61	500680	0038	002475	002450	001985	00168		
62	512100	0045	005815	004428	002124	00167		
63	521600	0050	002895	002952	002498	00150		
64	531200	0050	005000	002125	001854	00167		
65	541800	0060	001020	006642	002156	00147		
66	550552	0065	004200	004000	001972	00112		
67	561520	0070	003900	004185	004390	00133		
68	571440	0050	002950	001980	002145	00156		
69	581360	0063	003260	005145	002545	00194		
70	590712	0020	002100	001688	001649	00150		
71	601620	0046	000890	003430	003455	00133		
72	611040	0070	005450	005000	003260	00111		
73	622600	0070	005450	004920	012022	00167		
74	633000	0230	005500	007350	009279	00197		
75	641200	0060	003900	004325	004263	00180		
76	651000	0080	006055	004750	003681	00167		
77	661920	0080	001200	004731	005325	00112		
78	671279	0060	007380	006125	003295	00147		
79	681248	0100	004580	003712	002533	00133		
80	692000	0100	005250	006972	007141	00150		
81	702092	0093	002000	007350	009158	00170		

ENDATA

FILE F

TRANS

DATA1

X(6)=LOG(X(1))

X(7)=LOG(X(2))

X(8)=LOG(X(3))

X(9)=LOG(X(4))

X(10)=LOG(X(5))

NAME

6YIELD

7AAREA

8WAGE

9FERTILI

10TFC

LIST DATA2

FILE F

MLTREGDATA2

6 8 9 4** 10

100 STOP

*** MULTIPLE REGRESSION ***

DATA FOUND ON --- TRANS FILE

DATA-NAME --- DATA2

NUMBER OF VARIABLES 5
 DEPENDENT VARIABLE NO. 6
 NUMBER OF CASE 71

MEANS AND STANDARD DEVIATIONS

VARIABLE NO.	NAME	MEAN	S.D.
7	AAREA	3.59891	0.567925
8	WAGE	7.38441	1.23985
9	FERTIL	7.77945	0.679740
10	TFC	7.71800	0.808428
6	YIELD	6.71401	0.584843

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE OF VARIATION	SUMS OF SQUARES	DEGREES OF FREEDOM	MEAN SQUARES	F-RATIO	TEST	CONTRIBUTION RATIO	STANDARD ERROR
REGRESSION	12.9506	4	3.23766	19.440	**	0.5409	0.408105
ERROR	10.9723	66	0.166550				
TOTAL	23.9429	70					

HIGHLY SIGNIFICANT ** F(4, 66) = 3.618
 SIGNIFICANT * F(4, 66) = 2.511

MULTIPLE CORRELATION COEFFICIENT

R = 0.735457

R* = 0.716290

REGRESSION COEFFICIENTS AND TEST

NULL HYPOTHESIS : POPULATION REGRESSION COEFFICIENT = 0

** T (66, 0.01) = 2.65239
* T (66, 0.05) = 1.99656

VARIABLE	COEFFICIENT	STD. ERROR	T-VALUE	T-TEST	95 CONFIDENCE LIMIT
CONSTANT	3.01933				
7	0.574782	0.136867	4.19956	**	(0.301518 ; 0.848046)
8	-0.149254D-01	0.473908D-01	0.311654		(-0.110542 ; 0.806917D-01)
9	0.143763	0.293572D-01	1.49725		(-0.496104D-01 ; 0.347136)
10	0.750209D-01	0.745696D-01	1.00605		(-0.738621D-01 ; 0.223904)

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (เจ้าคุณทหาร)

แบบสอบถาม

ประสิทธิภาพในการผลิตข้าวเหนียวของเกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์นามสกุล

อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....

ชื่อนามสกุลผู้สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปี.....

14. ในรอบปีการผลิต 2528 ท่านได้ผู้ซื้อยางแล้ว
- 1 1 ครั้ง 2 1 ครั้ง 3 มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป
15. ท่านดูมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดเป็นสำคัญ (ตอบได้หลายข้อ)
- 1 เพื่อการผลิตขำนาปี.....บาท 2 เพื่อการบริโภคจำนวน.....บาท
- 3 สำหรับใช้กิน จำนวน.....บาท
- 4 ผลิตอื่นๆ ระบุ.....บาท
16. หลักประกันในการให้กู้
- 1 หลักประกัน 2 บุคคล
3. กลุ่มค้ำประกัน 4 อื่นๆ ระบุ.....
17. ในกรณีที่ท่านต่างชำระหนี้ ข้อใดเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด (ถ้าไม่เลือกข้างไม่ต้องถาม)
- 1 ปัญหาเงินน้ำชำระเกษตร 2 โรคหรือแมลงรบกวน
- 3 ด้านหนี้รัฐฯ หรือหนี้ส่วนตัว 4 ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 5 ผลผลิตไม่ได้ผล (เพราะขาดความรู้)
18. การชำระหนี้ของท่านนี้ ทำในลักษณะใด
- 1 ตามกำหนดสัญญา 2 หลังกำหนดสัญญา
- 3 ก่อนกำหนดสัญญา
19. ประสิทธิภาพการชำระเงินกู้ ท่านสามารถชำระหนี้ได้
- 1 ชำระได้ทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ย 2 ชำระเงินต้นได้บางส่วนพร้อม
- 3 ชำระคืนบางส่วน ดอกเบี้ยบางส่วน ดอกเบี้ย
- 4 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมดหรือบางส่วน
- 5 ไม่สามารถชำระได้ทั้งเงินต้น และดอกเบี้ย
20. ลักษณะการถือครองที่ดิน (เกิน $\frac{1}{2}$ ไร่ นับเป็น 1 ไร่)
- ก. ที่ดินของตนเอง.....ไร่
- ข. ที่ดินเช่า.....ไร่

- ก. ที่ดินจับจอง.....ไร่
 ง. รวมที่ดินทั้งหมด.....ไร่
21. ลักษณะการใช้ที่ดินทั้งหมด.....ไร่
 ก. ที่นปลูกบ้าน.....ไร่
 ข. ทำนา-ฤดูที่ 1.....ไร่
 ค. -ฤดูที่ 2.....ไร่
 ด. ปลูกพืชไร่.....ไร่
 ฉ. สวนผัก.....ไร่
 จ. เลี้ยงสัตว์(รวมปศุสัตว์).....ไร่
 ฉ. อื่นๆระบุ.....ไร่
22. ท่านมีรายได้ทั้งหมด.....บาท
 ก. รายได้จากการทำงาน.....บาท จำนวนผลิตภัณฑ์ใดต่อไร่.....ถึง(ก.ก.)
 ข. รายได้จากการทำงานเกษตรอย่างอื่น (ระบุ).....เป็นเงิน.....บาท
 ค. รายได้จากอาชีพอื่น (ระบุ).....เป็นเงิน.....บาท/ปี
23. ความเห็นของท่าน ท่านคิดว่าสหกรณ์เพื่อการเกษตรฯ ช่วยทำให้ฐานะของท่าน
 1 ดีขึ้น (เพราะเหตุใด ระบุ).....
 2 คงที่ (เพราะเหตุใด).....
 3 เลวลง (เพราะเหตุใด).....
24. ปัญหาในด้านการผลิต.....
 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....
 ปัญหาเกี่ยวกับตลาด.....
25. ท่านเคยได้รับคำแนะนำ หรือบริการต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่
 1 ไม่ได้รับคำแนะนำ
 2 ได้รับคำแนะนำจากใคร (ระบุ).....
26. ได้รับคำแนะนำว่าอย่างไร (ระบุ)

ด. ต้นทุนในการผลิตข้าวออกรุ่น

ปัจจัยการผลิต	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	อายุใช้งาน	มูลค่า	หมายเหตุ
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินไร่บาท
ค่าปุ๋ยกก.บาท
ค่ายาปราบวัชพืชกก.บาท
ค่าเมล็ดพันธุ์กก.บาท
ค่าแรงในการขนข้าวคนบาท
ค่าแรงในการนวดข้าวคนบาท
ค่าคานหว่าคนบาท
ค่างเก็บเกี่ยวคนบาท
จ้างตัดข้าวคนบาท
ขนข้าวเข้ายุ้งคนบาท
ค่าจ้างหว่านข้าวคนบาท
ค่าจ้างหว่านปุ๋ยคนบาท
ค่าภาษีที่ดินไร่บาท
ค่าเช่าที่ดินไร่บาท
หน่วยงานที่รับผิดชอบในการ
เกษตร
โรงเรือนหลังบาท
เครื่องจักรกลเครื่องบาท
.....เครื่องบาท
สัตว์ใช้งานและพาหนะตัวบาท
เครื่องมือเบ็ดเตล็ด
อื่นๆ